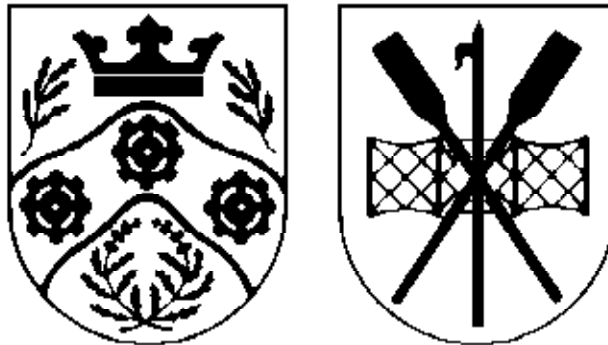

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Børne- og Ungdomsudvalget

Protokol

Torsdag den 22. august 2013 kl. 14:30
afholdt Børne- og Ungdomsudvalget møde i Udvalgsværelse 1/Rådhus.

Medlemmerne var til stede, undtagen:
Trine Nebel Schou (B) var fraværende

Endvidere deltog:
Direktør Ulla Agerskov
Centerchef Lone Nygaard Jensen
Centerchef Charlotte Bidsted under pkt 9
Centerchef Erik Pedersen under pkt 10-17
Udvalgssekretær Louise Angelo

INDHOLDSFORTEGNELSE

Sag nr:		Side:
01	Besøg på Forebyggelsescentret .	4
02	Udgiftsudviklingen på det specialiserede børneområde .	6
03	Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde 2. kvartal 2013 .	8
04	Orientering om overgrebspakken - samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb .	10
05	Styringsaftale 2014 .	13
06	Koncept for resultatopfølgning for forebyggende foranstaltninger og anbringelser .	15
07	Kompetenceplan Børne- og Ungeområdet .	17
08	Status vedr. socialrådgiver i Lundtofteområdet .	19
09	Permanentgørelse af Frivilligt Mentorkorps for Unge .	21
10	Halvårsregnskab 2013 - Børne- og Ungdomsudvalgets område .	24
11	Analyse af Sundhedstjenestens service og aktivitet .	28
12	Forældrekurser og omlægning af behovsbesøg til "Åben klinik"	31

.		
13	Erstatningsundervisning som følge af lockout på folkeskoleområdet april 2013	34
.		
14	Central inklusionspulje på skoleområdet	36
.		
15	Kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet juni 2013	39
.		
16	Folkeskolereform - organisering og udmøntning	41
.		
17	Meddelelser til udvalgets medlemmer - august 2013	44
.		

1.

Besøg på Forebyggelsescentret

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget har besluttet, at der skal aflægges besøg på Forebyggelsescentret under Center for Social Indsats og Kommunalbestyrelsen er inviteret til at deltage i besøget, hvor ledelsen i Forebyggelsescentret giver en kort mundtlig introduktion til baggrunden for oprettelsen og den eksisterende drift af Forebyggelsescentret.

Forebyggelsescentret er etableret for at varetage de lettere forebyggende opgaver i kommunalt regi, både ud fra et fagligt og økonomisk perspektiv. Stillingtagen til, om opgaven kan løses i Forebyggelsescentret, beror altid på en konkret individuel vurdering.

Forebyggelsescentrets forebyggende opgaver er forankret i Servicelovens paragraffer om forebyggende foranstaltninger.

Tilbudsviften i Forebyggelsescentret omhandler:

- rådgivning og vejledning
- rådgivning, undersøgelser og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk og psykisk funktionsevne
- praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
- familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer
- kontaktperson til barnet eller den unge
- efterværnsordning efter det fyldte 18 år
- forældrekursus
- diverse temaaftener

Medarbejdergruppens kompetencer og kvalifikationer i Forebyggelsescentret er bredt funderet og omhandler både pædagoger, terapeuter, familiebehandler, socialrådgivere og psykologer.

Etablering af og opgaverne i Forebyggelsescentret skal ses i relation til anden sag på dagsordenen vedrørende udgiftsudviklingen på det specialiserede børneområde.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Taget til efterretning.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

2.

Udgiftsudviklingen på det specialiserede børneområde

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i juni 2013 at Børne- og Ungdomsudvalget skulle behandle notatet vedrørende "Baggrund for udviklingen i udgifterne på det specialiserede børneområde".

Før 2009 har der været et markant merforbrug på det specialiserede børneområde. Fra 2009 er der imidlertid sket et udgiftsfald vedrørende udgifterne på det specialiserede børneområde, som er nærmere redegjort for i notat herom (bilag).

Årsagerne hertil kan kort opsummeres med følgende:

- Der har været en række lovgivningsmæssige og nationale faktorer, som har haft indflydelse på udgiftsudviklingen. Blandt andet kan nævnes anbringelsesreformen, barnets reform og at der i 2011 blev indført et loft over udbetalingen af kompenserende ydelser til handicappede børn og deres forældre.

Lovændringerne betyder, at løsninger som udgangspunkt skal findes i nærmiljøet. Familierne er en del af første forsøg på at finde en løsning, inden sagen fører til en anbringelse uden for hjemmet. Dette medfører, at der anvendes forebyggende tiltag/initiativer i et andet omfang end tidligere, hvilket er en billigere foranstaltning end en anbringelse. Samtidigt foreskrives det i loven, at plejefamilier skal anvendes, når det må anses for bedst for barnet, fremfor en institutionsanbringelse. Endvidere er der i lovgivningen sket en skærpelse af kravene til kvaliteten og dokumentationen i sagsbehandlingen, hvor bl.a. DUBU (digitalisering - udsatte børn og unge) er en del af initiativet.

Samtidig med det lovgivningsmæssige paradigmeskifte har der både på statsligt niveau og i KL været fokus på en generel opstramning af udgiftsniveauet på det specialiserede børneområde, og derfor er det vedtaget, at der skal ske kvartalsvise afrapporteringer til Indenrigsministeriet på hele det specialiserede socialområde, så udgiftsudviklingen kan følges centralt.

- Også lokale faktorer har haft indflydelse på udgifterne: For at imødekomme de stigende udgifter lokalt samt de centrale krav vedtog Børne- og Ungdomsudvalget en Strategi- og Handleplan i december 2010, der var opdelt i fire hovedtemaer: Økonomisk styring, Ressourcer og rammer, Tværfagligt samarbejde og Faglig udvikling. De initiativer, der har været iværksat som følge

heraf er bl.a. følgende:

- personalemæssig opnormering i en to-årig periode
- gennemgang og revisitering af samtlige sager
- bedre faglig og økonomisk styring
- central visitation
- opstramning på formelle krav til sagsbehandlingen og opfølgning
- fokus på faglig udvikling af medarbejdere og ledere
- bedre generel forebyggelse i dagtilbud, skoler og klubber, så problemerne opdages tidligere med mulighed for mere indgribende indsats
- etablering af en Modtagelsesenhed som varetager en målrettet forebyggende socialfaglig indsats
- etablering af Forebyggelsescentret til bl.a. rådgivnings- og vejledningsforløb for forældre, familiebehandling samt støttekontaktperson-ordning

Økonomisk konsekvenser

Orienteringen er udarbejdet inden for rammen

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen om "Baggrund for udviklingen i udgifterne på det specialiserede børneområde" tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Taget til efterretning.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

3.

Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde 2. kvartal 2013

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i maj 2012, at udvalget forelægges kvartalsvis ledelsesinformation om det specialiserede børnesocialområde. Denne afrapportering vedrører 2. kvartal af 2013. Hvor det har været muligt, er der sket en sammenligning med 2012.

Afrapporteringen er struktureret på følgende måde:

1. Antal underretninger
2. Antal igangværende børnefaglige undersøgelser/§ 50 undersøgelser, der er under udarbejdelse
3. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
4. Antal klagesager i Det Sociale Nævn
5. Ledelsestilsyn med anbragte børn.

Sagsantallet er fortsat på et højt niveau, og det er generelt vanskeligt at overholde lovgivningens sagsbehandlingsfrister i alle sagerne, som det fremgår af rapporten (bilag).

De lovgivningsmæssige krav til kvaliteten og dokumentationen i sagsbehandlingen er skærpet de seneste par år. Derfor har forvaltningen i 2013 implementeret systemet DUBU (digitalisering - udsatte børn og unge), som skal imødekomme de stigende lovgivningsmæssige krav til sagsbehandlingen og dokumentationen i sagerne.

Erfaringer fra andre kommuner viser imidlertid, at systemet er ressourcekrævende at anvende og at det tager tid før systemet er fuldt ud implementeret. Samtidig er der et stigende antal underretninger og dermed et stigende sagsantal. Derfor peger forvaltningen på, at de to midlertidige stillinger, som blev oprettet i forbindelse med oprydningen af sager fra december 2010, videreføres i foreløbigt en to-årig periode. Stillingerne er hidtil finansieret som en tillægsbevilling i budgettet, og forvaltningen peger på, at finansieringen for en ny to-årig periode indgår som led i budgetforhandlingerne.

Økonomiske konsekvenser

Forlængelse af to midlertidige stillinger i yderligere to år vil beløbe sig til ca. 2 mio. kr. i perioden. Forvaltningen peger på, at finansieringen findes som led i de kommende budgetforhandlinger.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. ledelsesinformationen tages til efterretning
2. sagen oversendes til budgetforhandlingerne.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

ad 1. Taget til efterretning

ad 2. Sagen oversendt til økonomiudvalget med anbefaling om at finde finansiering til forlængelse af de to midlertidige stillinger for en to-årig periode.

4 stemmer for (A, F og C)

2 tager forbehold (V), idet sagen ønskes oversendt til budgetforhandlingerne.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

4.

Orientering om overgrebspakken - samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb

Sagsfremstilling

På baggrund af de senere års verserende sager om svigt i den kommunale sagsbehandling af indberetninger om overgreb mod børn, har Folketinget vedtaget "Overgrebspakken – samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb", Lov. 496 af 21. maj 2013, lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn og unge mod overgreb m.v.)

Overgrebspakken indeholder 4 hovedtemaer:

1. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt
2. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats
3. Vurdering af alle underretninger inden for 24 timer samt styrket opfølgning
4. Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb

Nedenfor er de 4 hovedtemaer beskrevet indholdsmæssigt og der redegøres for de konsekvenser, som ansues vil være gældende for Lyngby-Taarbæk Kommune:

Ad. 1. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligere:

- Uddannelse og efteruddannelse af relevante fagpersoner på området for udsatte børn og unge skal prioriteres på en anden måde end tidligere. Initiativet er specifikt målrettet sagsbehandlerne og skal målrettes de lokale forhold og de særlige problemstillinger, der eksisterer lokalt.
- Der skal udarbejdes beredskaber for forebyggelse, tidlig opsporing og håndtering af overgrebssager mod børn, således at pædagoger, skolelærere og myndighedspersoner ved, hvordan de skal agere i situationer, hvor et barn er eller har været udsat for overgreb.
- Der skal etableres Børnehuse som et tværsektorielt samarbejde. Børnehuset i Hovedstadsregionen er placeret i København. Børnehusene samler ekspertise af politi og anklagemyndigheder, sundhedspersonale og de kommunale myndigheder, så barnet ikke skal pendle mellem fx politi og de kommunale myndigheder.

Konsekvenserne for Lyngby-Taarbæk kommune er at:

- der skal etableres en samlet og målrettet efteruddannelse med særligt fokus på de problematikker, der eksisterer i Kommunen frem for individuelle kursusforløb.
- der skal udarbejdes en beredskabsplan, der klart og tydeligt beskriver, hvorledes de forskellige fagpersoner – pædagoger, skolelærere og

myndighedspersoner - skal agere i situationer, hvor der er sket overgreb på et barn.

- Kommunen fremover anvender Børnehuset i København i undersøgelsesfasen og at Kommunen skal stille en myndighedssagsbehandler til rådighed i det omfang, det er nødvendigt i forhold til det enkelte barn.

- finansieringen af anvendelsen af Børnehuset endnu ikke er fastlagt.

Finansieringsmodellen er foreslået som en 80/20 model, hvor 80 % finansieres via den objektive finansiering af 0-17 årige i kommunen og 20 % afregnes via en takst pr. undersøgelse, som ikke er udmeldt.

Ad. 2. Fokus på forebyggende og tværfaglig indsats:

- Formålet er at sikre et tættere og hurtigere samarbejde mellem de forskellige faggrupper på området. Der sker en landsdækkende kortlægning af kommunale strategier for tværfagligt samarbejde, herefter indgås aftale med udvalgte kommuner om brobygningsinitiativer. Det kan fx omhandle socialrådgivere i dagtilbud og skoler.
- Der kan fremadrettet udveksles nødvendige personfølsomme oplysninger mellem kommunen og politiet om konkrete børn.
- Den nedsatte Task Force vedrørende udsatte børn, der er etableret i Social- og Integrationsministeriet, styrkes i forhold til sparringen med kommunerne.
- Der udarbejdes et opdateret og lettilgængeligt vejledningsmateriale om mellemkommunale underretninger i relation til ”lukkede familier”.

Konsekvensen for Lyngby-Taarbæk Kommune er at:

- der skal tages stilling til, om forsøgsordningen med en sagsbehandler på Lundtofteskolen til dagtilbud, klubben og skolen, skal fortsættes og evt. tilbydes samtlige dagtilbud, klubber og skoler i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Ad. 3. Vurdering af underretninger inden for 24 timer, samt styrket opfølgning:

Alle indkomne underretninger om børn skal vurderes inden for 24 timer.

Underretninger skal registreres, og kommer der en underretning i en eksisterende sag skal der gives en ”second opinion” på de valgte foranstaltninger mv. Der etableres en landsdækkende underretningsstatistik, så der kan opnås et nationalt overblik over udviklingen og håndteringen af underretninger.

Konsekvenserne for Lyngby-Taarbæk Kommune er at:

- der ikke ændres på registreringen af modtagelse af underretninger. Modtagelsen registrerer allerede i dag indkomne underretninger og der afrapporteres kvartalsvis til Børne- og Ungdomsudvalget om udviklingen
- der fremover skal være et beredskab, der tjekker om der i løbet af weekender og helligdage er indkommet underretninger, og der skal kunne handles på underretningerne, såfremt det vurderes, at der er behov for det
- vurderingen af en ”second opinion” i eksisterende sager medfører et ekstra sagspres på sagsbehandlerne, da de ikke kender sagen og dermed skal vurdere grundlaget og indsatser på samme faglige måde, som hvis det var en ny sag og ikke en eksisterende sag.

Ad. 4. Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb
Børn skal inddrages og høres tidligt i forløbet og der skal være en børnesamtale under den børnefaglige undersøgelse. Samtidig skal der afholdes en børnesamtale uden forældrenes tilstedeværelse ved underretning/mistanke om vold og overgreb. Anbragte børn og unge skal ikke sendes på uovervåget samvær med forældre eller andre i deres netværk, hvis der er mistanke om vold og overgreb.

Konsekvensen for Lyngby-Taarbæk Kommune er at:

- Sagsbehandlerne skal inddrage alle børnene tidligere i processen. På nuværende tidspunkt sker dette i sager, hvor sagsbehandlerne vurderer, at det er hensigtsmæssigt.

Økonomiske konsekvenser

Det endelige bloktilskud kendes ikke endnu. På basis af den nuværende fordelingsnøgle for 2013 er Lyngby-Taarbæk Kommunes andel af bloktilskuddet beregnet til 0,2 mio. kr. i 2013, og 0,589 mio. kr. i 2014 og overslagsårene. Denne andel skal både finansiere den objektive finansiering af de 0-17-årige, taksten pr. undersøgelse i Børnehusene og de sagsbehandlerressourcer, der anvendes til de ekstra administrative opgaver.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår at,

1. orienteringen tages til efterretning
2. de faglige og økonomiske konsekvenser genbehandles på baggrund af ny vurdering, når den endelige udmelding om bloktilskuddet er kendt.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Ad 1. Taget til efterretning

Ad 2. Godkendt.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

5.

Styringsaftale 2014

.

Sagsfremstilling

Som en del af Styringsaftale for 2014, der skal lægge rammerne for kapaciteten og prisudviklingen for de tilbud under det specialiserede socialområde og specialundervisning, skal kommunerne i hovedstadsregionen indgå en aftale om prisudviklingen af de takstbelagte tilbud.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer:

- Aftaler om prisstruktur for de omfattede tilbud
- Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud og pladser aftalt i rammeaftalereg
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner
- Angivelse af, hvilke tilbud der er omfattet af styringsaftalen.
- Styringsaftalen skal indgås årligt og senest den 15. oktober. Herefter har den virkning fra 1. januar 2014

I processen med udarbejdelse af Styringsaftalen for 2013 har der været dialog omkring de syv ovenstående elementer, både i embedsmandsudvalget og i KKR Hovedstaden. På denne baggrund har KKR besluttet, at taksterne skal reduceres med én procent i forhold til takstniveauet for 2013 efter p/l-reguleringen. For de kommuner, der i perioden 2010 til 2013 har hævet taksterne, anbefales en reduktion på to procent i 2013 i forhold til takstniveauet i 2013 efter p/l-reguleringen.

For Lyngby-Taarbæk Kommune betyder det, at taksterne skal reduceres med 2 % fra 2014 for de berørte institutioner. De berørte institutioner får dermed reduceret deres driftsbudget med to procent og skal kapacitetstilpasse deres driftsramme efter den reducerede budgetramme

Samtidig har KKR besluttet, at der nedsættes en arbejdsgruppe der skal gennemgå beregningsmetoderne etc. Formålet med arbejdsgruppen er at udarbejde en flerårig strategi for aftaler om takstudviklingen.

Økonomiske konsekvenser

De berørte institutioners driftsramme reduceres med to procent.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at Styringsaftalen for 2014 angående kapaciteten og prisudviklingen for tilbud under det specialiserede socialområde og specialundervisning godkendes.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Kan ikke anbefales, idet

3 stemmer for (C og V)

3 stemmer imod (A og F)

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

6.

Koncept for resultatopfølgning for forebyggende foranstaltninger og anbringelser

.

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede den 7. marts 2013, at forvaltningen skulle arbejde videre med fire indikatorer for det videre arbejde med effektmåling:

- Ungdomsuddannelse
- Misbrug
- Sygelighed
- Kriminalitet

Forvaltningen har arbejdet videre med, hvordan de fire indikatorer vil kunne indgå i en måling af effekter over tid, og hvordan en model for måling vil kunne udformes i en Lyngby-Taarbæk Kommune kontekst. Der er to muligheder, som skitseres herunder.

Den første mulighed er at købe data hos Danmarks Statistik. Fordelen herved er, at der er mulighed for at måle præcist på udvalgets valgte indikatorer. Ulemperne er, at data er to år gamle, når man trækker dem gennem Danmarks Statistik. Derved får man en type målinger, der kan vise hvordan det på lang sigt (3-5 år) går med de enkelte unge fordelt på indikatorerne. Man vil dog ikke kunne se, om effekten er relateret til Kommunens indsats. Derudover vil den nødvendige adgang (forskeradgang) til data samt enten konsulentbistand eller opnormering af medarbejdere betyde et yderligere ressourceforbrug end hidtil. Muligheden er uddybet som model 1 (bilag).

Den anden mulighed er at anvende it-systemet DUBU, som Kommunen allerede har købt. Fordelen herved er at målingerne er kortsigtede, og derved kan hjælpe forvaltningen til at justere indsatsen for den enkelte borger. Desuden er der mulighed for at sammenligne data med andre kommuner, da halvdelen af landets kommuner har købt systemet. Ulempen er, at DUBU anvender andre indikatorer, end de indikatorer, udvalget har peget på. DUBUs indikatorer er baseret på ICS-metoden (Integrated Childrens System) og vil i nogen grad kunne fortælle noget om udvalgets valgte indikatorer, men ikke præcist. Muligheden er uddybet som model 2 (bilag).

Forvaltningen peger derfor på, at model 2 anvendes. Forvaltningen peger ligeledes på, at såfremt Børne- og Ungdomsudvalget vil have yderligere information om effektmåling og hvordan det kan håndteres lokalt, at der på det planlagte temamøde om udsatte børn og unge arrangeres et oplæg med fx. Socialstyrelsen eller SFI.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven afholdes indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår:

1. at model 2 anvendes til effektmåling baseret på DUBU
2. at der arrangeres et oplæg om effektmåling for børn og unge, der modtager foranstaltninger, på udvalgets kommende temamøde.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

1. Godkendt
2. Der gives en orientering om DUBU i efteråret 2013.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

7.

Kompetenceplan Børne- og Ungeområdet

Sagsfremstilling

På baggrund af organisationsændringen i 2012 har forvaltningen udarbejdet en kompetenceplan, der beskriver medarbejdernes og ledelsens bevillingskompetencer på det specialiserede børnesocialområde. Forvaltningen har vurderet, at det er hensigtsmæssigt at der foreligger en kompetenceplan, da det giver en klar arbejdsdeling og tydelighed i forhold til beslutningsniveauerne i det politiske og administrative system.

Kompetenceplanen beskriver de paragrafområder i Serviceloven, som det specialiserede børne- og unge område i Kommunen administrerer.

Kompetenceplanen beskriver Forvaltningens interne arbejdsgang og beslutningskompetence, som bl.a. omhandler, hvornår sagsbehandleren har egen kompetence, hvornår afdelingsleder skal inddrages, hvornår visitationsudvalget har beslutningskompetencen og hvornår det er Børne- og Ungeudvalgets beslutningskompetence.

Kompetenceplanen forelægges Børne- og Ungdomsudvalget til behandling inden endelig behandling i Kommunalbestyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven udføres indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at kompetenceplanen for det specialiserede børnesocialområde tages i anvendelse.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Anbefalet.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

8.

Status vedr. socialrådgiver i Lundtofteområdet

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i februar at iværksætte en etårig forsøgsordning med at stille en socialrådgiver til rådighed lokalt i Lundtofteområdet. Udvalget besluttede at lade forsøget midtvejsevaluere i juni fremfor efter et år. Forvaltningen har derfor foretaget en kort status for det forløb, der har været indtil sommerferien 2013.

Generelt skal det bemærkes, at der i den korte periode, hvor socialrådgiveren har fungeret på Lundtofte skole, både har været en lockout periode, og at socialrådgiveren har brugt opsøgende tid på at informere om sin tilstedeværelse.

I perioden fra marts 2013 til juni 2013 har der været afholdt et opstartsmøde, hvor intentionerne i Barnets Reform samt strukturen internt i kommunen har været belyst. Derudover har socialrådgiveren haft en fast mødedag på Lundtofte skole, hvor familier tilknyttet daginstitutioner, klubben og skolen kunne modtage rådgivning og vejledning. Socialrådgiverens opsøgende arbejde har resulteret i en række uformelle møder med henblik på håndtering af konkrete problemstillinger i forhold til børn og deres familier.

Der har været afholdt flere møder med ledere og pædagoger fra daginstitutionerne og SFO'en, som har haft behov for socialfaglig sparring. Resultatet har været, at henholdsvis ledere og pædagoger har kunnet håndtere problemstillinger enten i eget regi med coaching/ vejledning af socialrådgiveren, eller at ledere og pædagoger efterfølgende har udarbejdet og fremsendt en underretning.

I skoleregi har der været afholdt formelle møder, hvor der har været bekymringer omkring børn og familier, konkret information om servicelovens muligheder og rammer, samt hvor socialrådgiveren har fungeret som brobygger mellem de forskellige administrative enheder i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Der er ligeledes afholdt SSP-møder i Lundtofteområdet med SSP-konsulenten og klubben, samt politiet.

Generelt har forløbet være positivt og alle har haft en anerkendende tilgang og holdning, hvor der er arbejdet tværfagligt og med interesse for samarbejdet om det forebyggende arbejde. En dag ugentligt kan være i overkanten og forvaltningen peger på, at tidforbruget gøres fleksibelt i forhold til det aktuelle behov.

Vurderingen af initiativet i den korte periode det har eksisteret er, at det er et godt initiativ, hvor der i mange situationer kan ske en forebyggende indsats i nærmiljøet. Lignende initiativer kan evt. tilbydes de øvrige skoler, klubber og dagtilbud, hvor ressourceforbruget til socialrådgiver dog bør gøres fleksibelt i forhold til det aktuelle og konkrete behov på den enkelte skole eller institution.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at midtvejsevalueringen tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Taget til efterretning.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

9.

Permanentgørelse af Frivilligt Mentorkorps for Unge

Sagsfremstilling

Siden februar 2012 har Projekt Frivilligt Mentorkorps etableret og udviklet uddannelse af et frivilligt mentorkorps til støtte af udsatte unge. Projektets formål er, at 15-29-årige i Lyngby-Taarbæk Kommune støttes i at *opnå* eller *fastholde* en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse. Sekundært at de unge støttes til at opnå eller fastholde beskæftigelse. Deltagerne i projektet er primært unge på kontanthjælp og på SU.

Indsatsen er initieret af Det Lokale Beskæftigelsesråd (LBR) og finansieret indtil udgangen af 2013. Det foreslås, at indsatsen gøres permanent, og at målgruppen udvides til også at omfatte børn og unge ned til 13-14 år i samspil med folkeskolerne, 10. klassecentret og UU-Nord.

Hidtil har 44 borgere deltaget i uddannelsesforløb til korpset. Mentorerne bliver løbende støttet via diverse forløb, og de har dannet en forening. Tilsvarende er 44 unge blevet visiteret til mentorkorpset. 27 forløb er aktuelt i gang, mens 17 forløb er afsluttede. Ni ud af de 44 mentorforløb støtter unge med anden etnisk baggrund end dansk. Indsatsen har indtil nu resulteret i

- syv match mellem en ung og en mentor er afsluttet, fordi målet om at opnå og fastholde uddannelse er fuldført – heraf er seks flyttet fra kontanthjælp til SU, og én er fortsat på SU.
- at 12 unge aktuelt er fastholdt i uddannelse, hvoraf otte er rykket fra kontanthjælp.
- At to unge bliver fastholdt i arbejde og er rykket fra kontanthjælp til selvforsørgelse.

Tilbuddet er et supplerende tilbud til den øvrige indsats og de eksisterende mentorordninger på skoler og uddannelsesinstitutioner. En stor del af målgruppen ville dog ikke have fået tilbudt en anden form for støtte i den pågældende periode, da de befinder sig i en overgangsperiode mellem to tilbud/aktiviteter. Samtidig kommer korpset i kontakt med unge, der har vanskeligt ved at profitere af de etablerede tilbud.

Målgruppen er karakteriseret ved, at de mistrives grundet forhold såsom social isolation, mangel på stabile relationer, mobning, lavt selvværd, risikoadfærd i forhold til rusmidler og spiseforstyrrelser. Forhold, der betyder, at de unge har

vanskeligt ved at integrere sig i fællesskaber og fastholde sig i etablerede tilbud såsom uddannelse.

Mentorkorpset har udover én-til-én-relationen opbygget et netværk for ensomme unge, der alle har en baggrund med talrige svigt og vedvarende mobning. Mentorerne arrangerer, at de unge mødes hver 14. dag omkring forskellige temaer. Formålet med møderne er at træne de unges sociale kompetencer og troen på, at de kan indgå i nye sociale fællesskaber – herunder uddannelse og arbejde.

Det vurderes, at indsatsens resultater kan øges ved en endnu tidligere indsats. Ønsket om at udvide målgruppen til børn og unge på 13-14 år er efterspurgt af folkeskolerne, 10. klassecentret og UU-vejlederne. Det forventes, at effekten af mentorindsatsen kan øges, og at der kan skabes kontakt til den mere udsatte del af målgruppen i et tæt samarbejde med skoler og UU-Nord. Indsatsen skal ses i sammenhæng med indsatserne omkring "ungepakken".

Der er ansat en koordinator af mentorordningen, der er forankret i Center for Sundhed og Kultur, som har til opgave at finde passende match mellem unge og mentorer, kvalificere mentorerne til arbejdet med utilpassede unge samt fastholde mentorinteressen i form af bl.a. sparring og anerkendelse. Samtidig sikrer koordinatoren indsatsens sammenhæng til kommunens øvrige tilbud og er dermed forudsætningskabende for hele mentorkorpsets virke. Udgifterne til projektet dækker primært udgifter til koordinatoren.

Økonomiske konsekvenser

Samlet set anløber udgifterne 500.000 kr. årligt. Finansieringen af indsatsen sker via midler fra to områder:

1. Besparelse på kontanthjælpsområdet ud fra en forventning om, at indsatsen medvirker til anslået fem færre helårspersoner på kontanthjælp årligt ud fra en gennemsnitspris på 62.500 kr. Der anvendes en relativ lav gennempris, da den frivillige mentor har de unge som målgruppe, og denne målgruppe får som udgangspunkt en lavere ydelse. Dette giver en samlet besparelse på 0,31 mio. kr.
2. Overførsel af midler fra specialundervisningsområdet svarende til knap 0,19 mio. kr. årligt.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår overførsel af midler fra specialundervisningsområdet og Økonomiudvalget som fagudvalg.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. Frivilligt Mentorkorps permanentgøres
2. Finansiering sker som skitseret.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

1. Godkendt, for så vidt angår de 13-18-årige.
2. Finansieringen oversendes til økonomiudvalget

2 stemmer imod (V), idet V anbefaler finansieringen som skitseret
1 tager forbehold (C).

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

10.

Halvårsregnskab 2013 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet en redegørelse vedrørende halvårsregnskabet 2013. Redegørelsen er udarbejdet på baggrund af de bevillinger, der er gældende ultimo 2013, samt med udgangspunkt i forbruget pr. 30.6.2013.

I overensstemmelse med normal sagsgang behandles det anslåede regnskabsskøn først i Økonomiudvalget, som oversender sagen til behandling i fagudvalgene. Herefter videresender fagudvalget sagen til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Efter denne tidsplan vil Kommunalbestyrelsens behandling af halvårsregnskabet foregå den 5. september. Dermed sikres det, at kommunalbestyrelsen har behandlet halvårsregnskabet 2013 forud for 1. behandlingen af budgetforslaget 2014-17, som finder sted den 16. september, således som det fastsættes i regelsættet omkring halvårsregnskabet.

Halvårsregnskabet for 2013 er udsendt til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer og vil blive behandlet på økonomiudvalgsmødet den 19. august. Protokollen fra dette møde vil blive udsendt forud for mødet i Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august.

På Børne- og Ungdomsudvalgets område viser budgetopfølgningen af driftsvirksomheden følgende resultat for 2013:

Tabel 1

1.000 kr. netto	Budget 2013	Korrigeret budget *	Anslået regnskab	Afvigelse i forhold til korr. budget	Afvigelse i forhold til opr. budget
Uddannelse og pædagogik - Skoler	482.670	470.423	470.223	-200	-12.447
Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud	266.708	264.956	261.391	-3.565	-5.317
Udsatte børn	86.468	80.908	80.908	0	-5.560
Børne- og Ungdomsudvalget i alt	835.846	816.287	812.521	-3.765	-23.324

- = mindreudgift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

* Budget 2013 inkl. tillægsbevillinger siden budgetvedtagelsen i oktober 2012 til og med juni 2013.

Der skønnes et samlet mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på Børne- og Ungdomsudvalgets område på 3,8 mio. kr.

Nettoafvigelsen kan opdeles i følgende kategorier:

Tabel 2

--	--

	1.000 kr.
Skoler	
Gruppeordning på Trongårdsskolen	-950
Tidlig SFO start på Sorgenfriskolen	750
Dagtilbud	
Mellemkommunal refusion	-2.100
Dagplejen	-500
Ejendomsdriftsudgifter til nyt dagtilbud	-990
Sundhedstjenesten	25
Udsatte børn	
Plejefamilier og opholdssteder	-650
Forebyggende foranstaltninger	650

Forklaringen til de væsentligste afvigelser er følgende:

Gruppeordning på Trongårdsskolen

Trongårdsskolens gruppeordning nedlægges pr. 1. august 2013. Besparelsen herved udgør samlet for skole og SFO 1,0 mio. kr. i resten af 2013 og 2,3 mio. kr. i 2014 og frem.

Tidlig SFO start på Sorgenfriskolen

Sorgenfriskolen påbegyndte tidlig SFO pr. 1. maj 2013 i lighed med de øvrige skoler. Udgiften hertil udgør 0,8 mio. kr. årligt og er endnu ikke budgetlagt.

Mellemkommunal refusion vedrørende dagtilbud

Posterne vedrørende mellemkommunal refusion vurderes på nuværende tidspunkt at give et mindreforbrug. Budgetposten vedrørende de mellemkommunale refusioner reduceres med 2,1 mio. kr.

Dagplejen

På baggrund af en fremskrivning af det foreløbige forbrug vurderes dagplejen at komme ud med et mindreforbrug bl.a som følge af lavere efterspørgsel. Dagplejens budget reduceres med 0,5 mio. kr.

Ejendomsdriftsudgifter

Dagtilbuddet der skal opføres i forbindelse med stadionprojektet forventes tidligst at gå i drift medio 2015. Den afsatte pulje til ejendomsdriftsudgifter til den nye daginstitution reduceres som følge heraf med 1,0 mio. kr. i 2013, 2,0 mio. kr. i 2014 og 1,0 mio. kr. i 2015.

Udsatte børn

I forbindelse med kontoplanændringerne pr. 1. januar 2013 og opdelingen af aktivitetsområdet i en myndigheds- og udførerdel blev Gl. Vartov tilført 0,7 mio. kr. der burde være lagt på Forebyggelsescentrets ramme.

Hovedtallene i Halvårsregnskab 2013 for 2014-17:

1.000 kr. netto	Budgetforslag 2014	Budgetoverslag 2015	Budgetoverslag 2016	Budgetoverslag 2017
Uddannelse og pædagogik - Skoler	-1.550	-1.550	-1.550	-1.550
Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud	-1.900	-900	100	100
Udsatte børn	0	0	0	0
Børne- og Ungdomsudvalget i alt	-3.450	-2.450	-1.450	-1.450

- = mindreudgift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

Kvartalsrapport for det specialiserede socialområde

Den lovpligtige kvartalsrapport, skal administrativt indberettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet senest den 1. september, og skal snarest herefter forelægges for medlemmerne af kommunalbestyrelsen.

Rapporten indeholder følgende afsnit:

1. Den obligatoriske regnskabsopgørelse for det specialiserede socialområde
2. Afvigelsesforklaringer
3. Nøgletal

Udgiftsopgørelsen i afsnit 1 bygger på samme forudsætninger som ligger til grund for halvårsregnskabet for 2013. Rapporten baserer sig således på en forudsætning om, at halvårsregnskabet for 2013 godkendes.

For at højne brugbarheden af nøgletallene i afsnit 3, har der siden afrapporteringen for første kvartal 2013, været fokus på kvalificering af de hidtidige nøgletal, samt at skabe en bedre og mere tydelig sammenhæng mellem rapportens tre delafsnit.

Økonomiske konsekvenser

Fremgår af sagen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. forslag til bevillingsmæssige ændringer i halvårsregnskabet 2013 indføres
2. det specialiserede socialområde drøftes med udgangspunkt i kvartalsrapporten pr. 30. juni 2013.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Ad 1. Anbefalet

Ad 2. Drøftet

Trine Nebel Schou (B) var fraværende.

11.

Analyse af Sundhedstjenestens service og aktivitet

Sagsfremstilling

De kommunale sundhedsopgaver er under kraftig udvikling i disse år – en udvikling, der også omfatter ændrede krav og forventninger til kommunernes børnesundhedsopgaver. Regeringens nye Sundhedsudspil fra maj 2013 ”Mere borger, mindre patient. Et stærkt fælles sundhedsvæsen”, KL’s udspil fra 2012 om ”Det nære sundhedsvæsen” og Sundhedsstyrelsens ”forebyggelsespakker” stiller nye forventninger til Sundhedstjenestens rolle. Tilsvarende betyder den lokale udvikling i Kommunen med blandt andet implementering af sundhedsstrategien og et øget fokus på sårbare grupper, at Sundhedstjenestens rolle og faglige fokus løbende skærpes. På den baggrund har forvaltningen og Sundhedstjenesten i samarbejde udarbejdet en Børnesundhedsprofil og aktivitetsanalyse af Sundhedstjenesten med fokus på 2012 (bilag).

Formålet med analysen er, med udgangspunkt i kommunens børns sundhedsprofil og -adfærd og udviklingstendenser for kommunernes sundhedsindsats på børneområdet, at vurdere Sundhedstjenestens økonomiske udvikling og tegne et billede af Sundhedstjenestens aktivitet, serviceniveau og prioritering. Det sker med henblik på at vurdere potentialerne for en fremtidig udvikling og tilpasning af Sundhedstjenestens aktivitet og struktur til de aktuelle udfordringer og fremtidige krav til kommunernes indsats i forbindelse med at fremme børns sundhed.

Overordnet viser undersøgelsen, at Sundhedstjenesten har haft faldende budget pr. barn gennem en fireårig periode og at der udføres færre standardbesøg til småbørn, end i nabokommunerne. Til trods herfor er børnesundheden i Lyngby-Taarbæk Kommune god. Børnesundheden er på væsentlige indikatorer som motorik, overvægt og røgpåvirkning relativt bedre i Lyngby-Taarbæk Kommune end i Region Hovedstaden som helhed. Andelen af mødre, som ammer fuldt ud i de anbefalede 6 måneder er dog meget lav, og Kommunen ligger her en del under regionens gennemsnit.

Samlet viser analysen, at:

- Børnenes sundhedsprofil i 2012 viser, at Kommunens børnesundhed generelt er god, og at Kommunen på mange indikatorer har bedre resultater end Regionen.
- Sundhedstjenestens særlige fokus- og indsatsområder i høj grad afspejler de udfordringer, som sundhedsprofilen peger på, at børnene i kommunen har.
- Sundhedstjenestens driftsbudget pr. barn siden 2009 er reduceret med 9 procent. Lyngby-Taarbæk Kommunes udgift pr. barn er i dag på niveau med

sammenlignelige kommuner, og lavere end i Region Hovedstaden og landet som helhed.

- Der har været en mindre stigning i antal børn pr. sundhedsplejerske fra 2010 til 2012, og i dag er normeringer og personaleforbrug stort set på samme niveau som nabokommunerne.
- Der er stor bredde i Sundhedstjenestens tilbud - fra de generelle tilbud til alle børn og deres familier til særlige indsatser for bl.a. udsatte børn og deres familier.
- Ca. halvdelen af Sundhedstjenestens ressourcer bruges på småbørn og en tredjedel bruges på skolebørn. Den resterende sjettedel anvendes på konsulentvirksomhed over for daginstitutioner og skoler, telefoni samt tværfagligt samarbejde.

På baggrund af børnesundhedsprofilen og analysen af Sundhedstjenestens aktivitet og serviceniveau, anbefaler forvaltningen og Sundhedstjenesten følgende indsatser:

- Måltrettet indsats over for de overvægtige drenge
- Tidligt barselsbesøg til alle familier der udskrives senest 72 timer efter fødslen (tilpasning til nye retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen)
- Omlægning af lette behovsbesøg i hjemmet til "Åbent Hus"
- Årlig børnesundhedsprofil skal sikre kvalitet og prioritering i børnesundhedsindsatsen
- Undersøge behovet for en særlig ammeindsats mellem 4. og 6. måned
- Fokus på forebyggelse af ulykker hos småbørn
- Styrket indsats for nybagte forældre

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er løst inden for den afsatte økonomiske ramme.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at analysens konklusioner og anbefalinger tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Taget til efterretning.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

12.

Forældrekurser og omlægning af behovsbesøg til "Åben klinik"

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget anmodede i maj 2013 om en model for forældrekurser til alle nye forældre i Kommunen. Ønsket tager afsæt i erfaringer fra Horsens Kommunes forældrekurser under titlen "Familie med Hjerte". Kurset tilbydes alle førstegangsførelse og har til formål at støtte nye forældre i forældrerollen, give dem et netværk og fremme medborgerskab. Der er tale om en kursusrække på 16 kurser fra 28. graviditetsuge til barnet er 15 måneder. Kurserne tilbydes samtlige førstegangsførelse og omfatter alle aspekter af forældreskabet fra fødselsoplevelser, over børns trivsel og udvikling til familiens økonomi, jura og forsikring.

Holstebro Kommune har budgetteret med i alt 7 mio. kr. over 3 år til forældrekurser. Holstebro Kommune har ikke gennemført besparelser i forbindelse med implementeringen af modellen, men forventer, at den brede forebyggende indsats på sigt vil reducere antallet af udsatte børn og familier.

I Lyngby-Taarbæk Kommune har Sundhedstjenesten en sundhedscafé, som årligt har 13 oplæg á 1,5 time med plads til 20 forældre. Dagtilbuddene har siden 2012 afholdt få årlige fælles gå-hjemmøder for nye forældre i dagtilbuddene. Derudover samarbejder Forebyggelsescentret og Sundhedstjenesten om en form for forældreuddannelse målrettet sårbare gravide, som har vanskeligt ved at deltage i de almindelige tilbud som café og mødregrupper, og som har brug for en ekstra indsats. Der eksisterer således i dag allerede et tilbud målrettet særligt udsatte familier/mødre.

På baggrund af erfaringerne fra Holstebro Kommune, samt Lyngby-Taarbæk Kommunes lignende projekt under navnet "Børn – Hvad så?" fra 2006-2008 forankret i Sundhedstjenesten, har Sundhedstjenesten udarbejdet en model for forældrekurser i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Modellen består i en kursusrække med 7 kursusundervisningsgange pr. hold. Holdene omfatter ca. 8 par pr. hold. En sundhedsplejerske bliver gennemgående tovholder på hvert hold. Undervisningen bliver især varetaget af Sundhedstjenesten, men der inddrages også andre faggrupper som pædagoger, tale-hørelærere, bankrådgivere samt eventuelt frivillige. 3 kursusgange placeres før fødslen og 4 efter fødslen. Fordelingen er begrundet i viden og erfaringer fra andre forældrekurser som "Klar til barn" og "Børn – hva' så?", hvor erfaringen er, at

forældre er specielt åbne og glade for at få viden og diskutere forberedende emner, som er nyttifulde for dem, når barnet er født. De syv kurser omhandler:

1. Den nye familie (ca. 24. graviditetsuge) - forventninger til forældreskabet og hinanden, forestillinger om barnet, forældrerollen og ansvars- og arbejdsfordeling
2. Familiens økonomi og sikring (ca. 29. graviditetsuge) - økonomi, forsikring og jura, anskaffelser og udstyr, ændring i budget, orlovsmuligheder, sikring af barnet, familien, hjemmet
3. Første tid med barnet (ca. 35. graviditetsuge) – hvad kan den nyfødte, barnets behov, amning, flaske, pleje, søvn, gråd, kontakt, netværk, babysitter, samliv og parforhold, kommunikation, seksualitet
4. Barnet i familien (barnets 1. måned) – fødselsoplevelser, søvn, rytme og rutiner, barnets behov, amning, pleje, søvn, kontakt, tilknytning
5. Barnets udvikling I (barnets 3. måned) - leg og bevægelse, tænder
6. Barnets udvikling II (barnets 6. måned) - syge børn, førstehjælp, sprog
7. På vej videre (barnets 10. måned) - opdragelse med hjertet, giv dit barn selvværd, opstart i dagtilbud, på arbejde igen

Der planlægges årligt 12-14 hold beregnet på ca. 190 førstegangsfødende i Lyngby-Taarbæk Kommune om året. Det forventes, at ca. 65 % af disse vil deltage i familiekurset (beregnet ud fra erfaringerne fra projekt ” Børn - hva`så? ”, hvor 95 % af de førstegangsfødende tilmeldte sig, men 30 % faldt fra, heraf 17 % pga. flytning og 13 % pga. travlhed).

Omkostningerne i forbindelse med forældrekurser estimeres til årligt at være ca. 200.000 kr. Midlerne foreslås hentet ved at omlægge en del af Sundhedstjenestens behovsbesøg til klinik/”åbent hus”.

Som eneste kommune blandt nabokommunerne har Lyngby-Taarbæk Kommune ikke et fast tilbud om ”åbent hus”, hvor forældre har mulighed for at komme til sundhedsplejersken og få individuel vejledning, fx få vejret og målt sit barn. Sundhedsplejerskerne i Lyngby-Taarbæk Kommune tilbyder og aflægger ca. 800 ekstra behovshjemmebesøg om året. Disse behovsbesøg aflægges altid på baggrund af en faglig problemstilling og som et supplement til de fire standard hjemmebesøg.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at ca. hvert tredje ekstra behovsbesøg kan lægges i en åben konsultation. Det drejer sig om de lettere besøg, som eksempelvis vægtkontroller, hudproblemer mv. Åbent hus foreslås etableret i dagplejens og Motorikhusets lokaler pr. 1. juni 2014.

Økonomiske konsekvenser

Omkostninger i forbindelse med etablering af forældrekurser i regi af Sundhedstjenesten er ca. 200.000 kr. til undervisning, ledelse, planlægning og koordination, pjecer og afvikling mv. Beløbet dækker omkostninger i Sundhedstjenesten, og finansieres ved at omlægge behovsbesøg til åben klinik. Hertil kommer omkostninger til andre medarbejdere primært fra Center for

Uddannelse og Pædagogik, herunder pædagog, tale-hørelærer og fysioterapeut. Deltagelsen finansieres via midler til forældrekurser i dagtilbudsregi afsat i forbindelse med Budget 2012-15. Der er afsat 35.000 kr. hertil årligt.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. der indføres forældrekurser til alle førstegangsfamilier efter den beskrevne model fra 1. januar 2014
2. ”lettere” behovsbesøg omlægges til åbent hus fra 1. januar 2014.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

1. Godkendt
2. Godkendt

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

13.

Erstatningsundervisning som følge af lockout på folkeskoleområdet april 2013

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalgets drøftede den 27. juni 2013 sagen om "Erstatningstimer i forbindelse med lockout på folkeskoleområdet". Udvalget ønskede, at "Engelsborgskolen, Lundtofte Skole og Trongårdsskolen læser flere timer i skoleåret 2013/14 end det, der er tilkendegivet. På den baggrund ønsker udvalget en supplerende tilbagemelding om de tre skolars indsats for at få læst så mange som muligt af erstatningstimerne i skoleåret 2013/2014. For så vidt angår erstatningstimer, der ikke udmøntes i skoleåret 2013/2014, er det udvalgets anbefaling til Kommunalbestyrelsen, at en stillingtagen hertil afventer planen for implementering af folkeskolereformen."

Forvaltningen har været i dialog med de tre skoler, som alle vil indarbejde en større andel af timer i skoleåret 2013/2014. Timerne vil fortrinsvis blive læst som holdtimer – altså timer, hvor to lærere varetager undervisningen i én klasse. Af hensyn til planlægningen af timer, lærernes arbejdstid og skolernes årshjul vil timerne fortrinsvis blive læst i anden halvdel af skoleåret.

Skolerne vurderer, at det er muligt at læse erstatningstimerne med følgende procentfordeling:

Skole	Skoleåret 2013-2014	Skoleåret 2014-2015
Engelsborgskolen	Ca. 80 %	Ca. 20 %
Lundtofte Skole	Ca. 100 %	Ca. 0 %
Trongårdsskolen	Ca. 87 %	Ca. 13 %

Forvaltningen er i løbende dialog med skolerne om erstatningstimerne gennemførelse og vil i slutningen af skoleåret 2013/2014 fremlægge et skematisk overblik over andelene af faktisk gennemførte timer i skoleåret 2013/2014.

Økonomiske konsekvenser

Det forudsættes, at skolerne finansierer den samlede erstatningsundervisning med de midler, som blev sparet som følge af lockouten i april måned 2013.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

- 1) de tre skolars nye implementeringsplaner for erstatningsundervisning tages til efterretning.
- 2) stillingtagen til de erstatningstimer, der ikke udmøntes i skoleåret 2013/2014, afventer planen for implementering af folkeskolereformen.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

1. Taget til efterretning, idet der ønskes en opgørelse over antallet af nyopslåede lærerstillinger som følge af erstatningsundervisningen.
2. Godkendt

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

14.

Central inklusionspulje på skoleområdet

.

Sagsfremstilling

I budget 2013-2016 indgår en ny inklusionspulje på skoleområdet på 2,5 mio. kr. Denne pulje skal supplere tilbageløbsmidlerne på området. I 2013 er tilbageløbsmidlerne på i alt 2 mio. kr., og der skal derfor udmøntes i alt 4,5 mio. kr. Inklusionspuljen udmøntes fra skoleåret 2013-2014.

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede den 7. februar 2013 en model (model 2), hvor 3 mio. kr. udmøntes til flere inklusions- ”hænder” på skolerne. Samtidig besluttede udvalget at 1,5 mio. kr. udmøntes til styrkelse af konsulentbistand, efteruddannelses/kompetenceudvikling og central fordeling af støttemidler til konkrete foranstaltninger. Forvaltningen skulle desuden udarbejde oplæg om fordeling af ressourcerne til forelægning i foråret 2013.

Forvaltningen peger efter drøftelse i Inklusionsudvalget på følgende fordeling af de 1,5 mio. kr.

- Der afsættes 0,55 mio. kr. til delvis dækning af udgifter i forbindelse med kompetenceudviklingsforløb om aktionslæring og undervisningsdifferentiering. Kompetenceudviklingsforløbet bygger videre på skolernes arbejde med SAL og har til formål at styrke læringen for det enkelte barn og den enkelte klasse.
- Der afsættes 0,3 mio. kr. til at understøtte kompetenceudviklingsprojektet omkring aktionslæring og undervisningsdifferentiering på de enkelte skoler. Pengene skal finansiere timer, hvor lærere og pædagoger kan få praksisvejledning af de aktionslæringskonsulenter, som uddannes på hver enkelt skole. Skolerne kan vælge at supplere denne centrale understøttelse yderligere med egne inklusionsmidler.
- Der afsættes 0,35 mio. kr. svarende til ca. 1000 timer til øget konsulentbistand, som tjener til formål at sikre optimal overlevering af børn som udluses fra specialtilbud til almentilbud. Timerne fordeles på kommunens specialkonsulenter og har til formål at støtte lærere, pædagoger og familie i overgangen til almenområdet.
- Der afsættes en pulje på 0,3 mio. kr. til initiativer som understøtter arbejdet med inklusion på kommunens skoler. Puljen kan søges to gange årligt og administreres af Inklusionsudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Opgaverne løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udmøntningen iværksættes.

Børne- og Ungdomsudvalget den 13. juni 2013

3 stemmer for (V) og (C)

2 undlader at stemme (A), idet (A) ønsker yderligere informationer.

1 stemmer imod (F), idet (F) finder at 1,5 mio. kr. til centrale konsulenter og efteruddannelse er for mange penge og at midlerne kunne anvendes bedre gennem øget ressourcetildeling til skolerne

Indstillingen er dermed godkendt.

(F) begærer sagen i Kommunalbestyrelsen.

Udvalget ønsker et notat om aktionslæringsforløb inden Kommunalbestyrelsens behandling

Trine Nebel Schou (R) var fraværende.

Forvaltningen har udarbejdet det sagen vedlagte notat af 14. juni 2013 om aktionslæring.

Kommunalbestyrelsen den 27. juni 2013

Tilbagesendt til Børne- og Ungdomsudvalget.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Godkendt, idet der ønskes en evaluering af den samlede konsulentbistand med fokus især på udslusning, samt at de 300.000 kr. forudsat til en central inklusionspulje istedet udmøntes som ressourcetildeling til skolerne.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

15.

Kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet juni 2013

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede den 13. juni at sende forvaltningens forslag til kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet i høring.

Forslaget til kapacitetsjustering indebar at nednormere 6 dagtilbud efter følgende plan:

Pr. 1. februar 2014, Børnehuset Askevænget nednormeres med 10 vuggestuepladser

Pr. 1. september 2013, Vuggestuen Villa Furesø nednormeres med 3 vuggestuepladser

Pr. 1. september 2013, Vuggestuen I. H. Mundtsvej nednormeres med 3 vuggestuepladser

Pr. 1. september 2013, Børnehuset Pilen, afd. Grøftekanten nednormeres med 4 vuggestuepladser

Pr. 1. januar 2014, Børnehuset Mælkevejen nednormeres med 2 vuggestuepladser

Pr. 1. maj 2014, Skovbakkens Børnehaves busordning flyttes eller afvikles.

Forvaltningen har modtaget i alt 5 høringssvar fra berørte forældrebestyrelser (bilag). Essensen i de 5 høringssvar er, at forældrebestyrelserne overvejende er positive overfor nednormeringerne, bortset fra forældrebestyrelsen i Skovbakkens Børnehave, hvor man ønsker fortsat at kunne tilbyde skovbus til børnene.

Forældrebestyrelsen har tre forslag til hvordan man kan bibeholde busordningen, jf. notat herom (bilag).

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de beskrevne nednormeringer i Virumdistriktet udføres,
2. forslag til opnormeringer i Lundtofte og Lyngby fremlægges i forbindelse med kapacitetsprognose for 3. kvartal 2013.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Udsat.

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

16.

Folkeskolereform - organisering og udmøntning

Sagsfremstilling

Der er den 7. juni 2013 indgået en aftale om reform af folkeskolen mellem regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti, der den 13. juni 2013 er delvist tiltrådt af Det Konservative Folkeparti.

Hermed forelægges sag om implementering af skolereformen i Lyngby-Taarbæk Kommune. Skolereformen indebærer, som i alle andre kommuner, en stor ændring af folkeskolens rammer, indhold og organisering. Dette gælder især i form af flere undervisningslektioner, nye fag, fag på tidligere klassetrin, det nye begreb understøttende undervisning, krav om fysisk aktivitet, lektiehjælp/faglig fordybelse - samt samlet set en længere skoledag.

Men reformen har også konsekvenser for Musikskolen, klubområdet og det frivillige foreningsliv, idet loven forudsætter samarbejde og inddragelse af disse i skolens virksomhed og dagligdag. Reformen forudsætter endvidere også inddragelse og samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet.

Grundlaget for sagen er for det første aftalen af 7. juni 2013 mellem regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti (13. juni delvis tiltrådt af Konservative). Aftalen forventes at blive vedtaget som lov tidligt i folketingsåret 2013/14 og vedlægges sagen. For det andet er det lov nr. 409 af 26. april 2013, der som afslutning på lockouten fastsætter helt nye principper for lærernes arbejdstid.

Endelig er det Økonomiudvalgets beslutning af 20. juni 2013 med følgende indhold:

”Økonomiudvalget ønsker, at der etableres et bredt samarbejde med ledelse og medarbejdere på skoleområdet og vil derfor indkalde til møde umiddelbart efter sommerferien med henblik på at skabe en fælles forståelse af lærernes og pædagogernes arbejdstid set i relation til skolereformen.”

Der er en stor økonomisk udfordring ved reformens implementering, og denne udfordring skal håndteres ved arbejdet med budget 2014-17, idet reformen i 2014 har 5/12 effekt. Forvaltningen arbejder løbende med de beregninger, der skal indgå i budgetoplægget og på beskrivelse af de politiske handlemuligheder i den forbindelse.

Arbejdet med reformen involverer i forhold til den politiske beslutningsproces tre

politiske udvalg - udover Kommunalbestyrelsen. Det er Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår det faglige indhold mv., Kultur- og Fritidsudvalget for så vidt angår Musikskolen, foreningslivet og klubbernes inddragelse, samt endelig Økonomiudvalget for så vidt angår de økonomiske rammer og personaleforhold - herunder lærernes arbejdstid.

Sammenholdt med den tætte inddragelse af områdets aktører og interessenter - som er både nødvendig og politisk ønsket - giver dette store udfordringer i forhold til at håndtere den nødvendige forberedelse og koordinering af sagen samt at håndtere den politiske beslutningsproces. Ikke mindst set i lyset af den relativt korte tidshorizont, der er til at forberede reformens implementering.

På den baggrund foreslås det, at forberedelse og koordinering af skolereformens implementering sker i et særligt politisk udvalg, nedsat i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4.

Kommissoriet for og sammensætningen af dette udvalg beskrives i vedlagte bilag. Det foreslås, at alle partierne i kommunalbestyrelsen repræsenteres i udvalget, og at udvalget i øvrigt sammensættes efter den d'Hondtske metode. Derudover foreslås det, at udvalget sammensættes af et antal personer udefra. Det foreslås at være en repræsentant for skolelederne, en repræsentant for skolebestyrelserne, områdelederen fra Klub Lyngby, en repræsentant fra kreds 22, BUPL og PMF, samt det lokale foreningsliv. Udvalget kan undervejs inddrage andre relevante aktører - herunder øvrige uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet.

Udvalget forventes at kunne sit arbejde januar 2014 og undervejs forelægges beslutninger til endelig godkendelse i Kommunalbestyrelsen efter forudgående behandling i de relevante fagudvalg og Økonomiudvalget.

Under § 17, stk. 4- udvalget etableres en administrativ organisation med en styregruppe, hvor bl.a. direktionen er repræsenteret, samt et antal arbejdsgrupper om alle de væsentlige elementer i reformen. Arbejdsgrupperne bl.a. repræsenterer for skolelederne, klubberne, foreningerne mv., og udarbejde løbende oplæg til behandling i § 17 stk. 4-udvalget. Der vedlægges til orientering en oversigt over den etablerede administrative organisationsstruktur.

De overordnede principper for paragraf 17.4 udvalget foreslås at være følgende, således at der sættes en politisk ramme for udvalgets arbejde:

- Der tages udgangspunkt i den indgåede aftale om reform af Folkeskolen og de opstillede nationale mål
- Der tages endvidere udgangspunkt i de lokale strategier og politikker (især den sammenhængende børne- og ungepolitik, skoleudviklingsstrategien, inklusionsstrategien og kulturudviklingsstrategien, idet disse dog skal gives et servicecheck på baggrund af reformen)

- Et helhedssyn på læring gældende hele 0 - 18 års området
- Sikre inklusion af både svage og stærke elever – herunder bl.a. talentudvikling
- Kommuneaftalens forudsætninger om lærernes arbejdstid og inddragelse af andre medarbejdergrupper i den understøttende undervisning.

Økonomiske konsekvenser

Reformens økonomiske konsekvenser indgår i arbejdet med budget 2014-17.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen via Børne- og Ungdomsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Økonomiudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. skolereformen implementeres ved nedsættelse af et § 17, stk. 4-udvalg med vedlagte kommissorium og sammensætning
2. de overordnede principper for udvalgets arbejde lægges til grund.

Kultur- og Fritidsudvalget den 22. august 2013

Udsat med henblik på ekstraordinært møde.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

1. A, C og F foreslår at skolereformen implementeres med Børne- og Ungdomsudvalget som styregruppe for den faglige implementering, med en tilknyttet følgegruppe bestående af repræsentanter fra skoler, klubber, idrætsforeninger og andre foreninger samt Musikskolen og med repræsentation for Kultur- og Fritidsudvalget.

4 stemmer for (A, C og F)

2 stemmer imod (V), idet V anbefaler et § 17, stk. 4- udvalg jf. forvaltningens indstilling.

2. Spørgsmålet er oversendt til Økonomiudvalgets behandling.

Trine Nebel Schou (B)

17.

Meddelelser til udvalgets medlemmer - august 2013

.

1. Barselsbesøg til alle forældre der er udskrevet inden for 72 timer

Sundhedsstyrelsen har ændret retningslinjerne for svangreomsorgen pr. 1. oktober 2013. Ændringen betyder, at Sundhedsplejen fremover forventes at aflægge barselsbesøg på 4.-5. dagen efter fødslen til alle familier, der er udskrevet inden for 3 døgn (72 timer).

Sundhedsplejen i Lyngby-Taarbæk Kommune har siden 2007 tilbudt barselsbesøg til alle familier, der er udskrevet inden for 2 døgn (48 timer) på 3.- 5. dagen efter fødslen, dog kun på hverdage.

De ændrede retningslinjer betyder derfor dels, at Sundhedsplejen fremover må tilbyde barselsbesøg til flere familier, dels en etablering af et weekendberedskab om lørdagen, da Sundhedsplejen ikke hidtil har haft weekendbemanding.

Ifølge Sundhedsstyrelsen er de reviderede anbefalinger udtryk for det faglige kvalitets- og serviceniveau, som kommunerne bør følge. Der er dermed en klar forventning fra styrelsen om, at kommunerne følger retningslinjerne og løser opgaven på det beskrevne niveau. Lyngby-Taarbæk Kommune er pt. i dialog med Rudersdal Kommune om et evt. samarbejde om weekendberedskabet.

Flere barselsbesøg og et weekendberedskab vurderes på årsbasis at koste 100.000 kr. Finansieringen medtages i 2. anslået regnskab. Sundhedsplejerskerne er blevet varslet om de kommende weekendvagter.

2. Generationernes dag

Frivilligcentret planlægger, i samarbejde med frivillige foreninger og kommunens tilbud på ældre- og børneområdet, at holde Generationernes Dag den 1. oktober 2013. Programudkast vedlægges til orientering (bilag).

Generationernes Dag er en dag, hvor frivillige i Kommunen kan være med til at vise, hvor mange muligheder der er, for at mødes på tværs af alder og historie. Frivilligcentret hjælper med at koordinere aktiviteterne, og med at synliggøre alt det, som kommer til at ske, herunder værdifulde møder på tværs af alder og aktiviteter, der skaber bro mellem unge, ældre, børn og voksne.

3. Mulighed for at tilbyde flere forskellige sprogfag

I forbindelse med budgetaftale for 2013-16 blev der afgivet en hensigtserklæring om "Mulighed for at tilbyde flere forskellige sprogfag (spansk, kinesisk mv.) som andet fremmedsprog, idet der fortsat skal undervises i tysk og fransk på den enkelte

skole”.

Hensigtserklæringen blev drøftet som pkt. 1 på Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 7. marts 2013, og derefter udsat med henblik på yderligere afklaring. I mellemtiden er der indgået politisk aftale om en folkeskolereform fra skoleåret 2014/15, der åbner helt nye muligheder for fremmedsprogsundervisningen. Ønsket om flere forskellige sprogfag vil derfor indgå ved implementering af skolereformen.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Taget til efterretning

Trine Nebel Schou (B) var fraværende

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 2

Bilag 1

Kommunalbestyrelsen den 30. maj 2013

Bilag eftersendt til sag nr. 1 :

1. anslået regnskab 2013

Bilag 1: Notat – Baggrund for udviklingen i udgifterne på det specialiserede børneområde

30 MAJ 2013

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNESAGSNR.: _____
Center for Social indsats

Den 28. maj 2013

Baggrund for udviklingen i udgifterne på det specialiserede børneområde

Det generelle fald i udgifterne på det specialiserede børneområde kan overordnet tilskrives følgende forhold, der nærmere beskrives nedenfor:

- En række lovgivningsmæssige faktorer, som har haft indflydelse på prioriteringerne lokalt (Anbringelsesreformen, Barnets reform og det i 2011 indførte løst over udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste til børn med funktionsnedsættelser)
- Gennemgang og revisitering af alle sager
- Bedre faglig og økonomisk styring
- Central visitering i en overgangsperiode
- Opstramning på de formelle krav til sagsbehandling og opfølgning
- Fokus på faglig udvikling af ledere og medarbejdere
- Ny organisering af afdelingen/centret med bl.a. etablering af en modtagefunktion og faglig specialisering
- Bedre generel forebyggelse i dagtilbud, skoler og klubber, så problemer opspores tidligere med mulighed for mindre indgribende indsats
- Personalemæssig opnormering, der har sænket antal sager pr. medarbejdere og dermed skabt bedre tid til arbejdet med sagerne.

Anbringelser

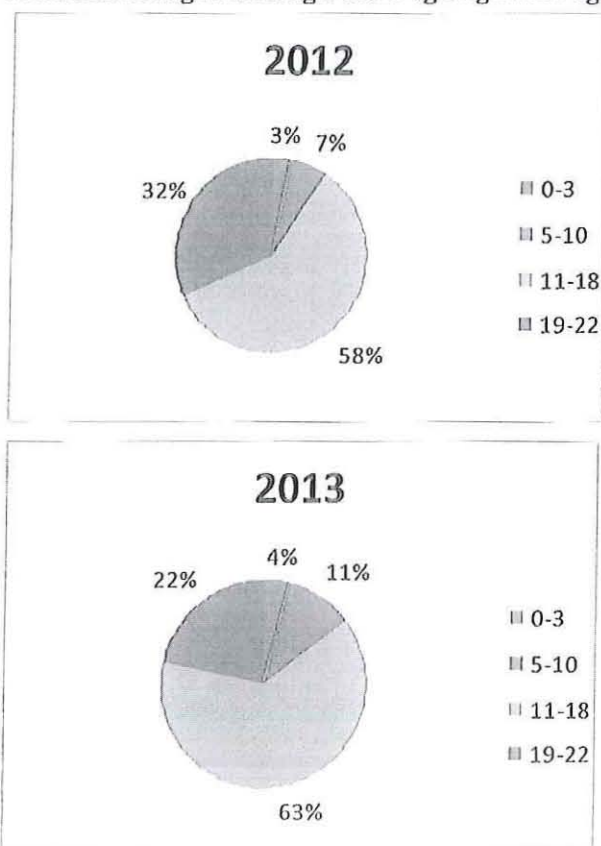
Der er et generelt fald i antallet af anbringelser, som kan tilskrives flere faktorer. De lovgivningsmæssige ændringer har skabt et paradigmeskift i social tænkning og arbejde. Opmærksomheden på, at problemerne, i tråd med hvad lovgivningen foreskriver, bedst løses i nærmiljøet, har åbnet op for en række forebyggende tiltag, hvor familierne ses som en del af løsningen på egne problemer. Samtidig foreskriver loven, at plejefamilier altid skal vælges, hvis det må anses at være til barnets bedste. Denne prioritering betyder en større nedgang i anbringelser på opholdssteder end i plejefamilier. Prioritering af plejefamilier betyder, at de samlede udgifter til anbringelser falder.

Udviklingen i aktivitet og enhedspriser på anbringelsesområdet 2011-2013

	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	Aktivitet i helårspersoner			Enhedspriser i hele kroner PL-2013		
Plejefamilier	34,3	27,3	29,4	450.300	428.900	447.300
Netværkspleje	5,2	6,0	3,3	84.100	88.900	129.300
Opholdssteder	18,9	11,9	9,4	893.700	856.500	904.400
Kost-/efterskoler	2,5	1,6	0,5	200.900	95.200	135.900
Egel værelse	9,2	10,6	10,2	124.700	280.900	298.200
Døgninstitutioner	12,9	13,8	10,8	1.064.800	1.043.500	1.190.800
Sikrede døgninstitutioner	0,7	0,6	0,2	1.482.300	1.105.700	1.356.400
Anbringelser i alt/vægtet gns.	83,7	71,8	63,8	587.800	565.900	600.600

Kilde: Kvartalsrapporteringen for 4. kvartal i hhv. 2011 og 2012 samt 1. kvartal 2013

Aldersfordeling af anbragte børn og unge 2012 og 1. kvartal 2013

Kilde: Calibra - data for 2012 og 2013

Ovenstående figurer på aldersfordeling af anbragte børn vidner om en tendens til tidligere indgriben (flere anbragte børn, der er yngre) fra 2012 til 2013. Derudover har den tættere opfølgning bevirket, at gruppen af unge over 18 år anbragt på efterværn er blevet mindre, ved at de unge er kommet ud af anbringelsen og videre i livet. Der hvor den unge har været anbragt i en anden kommune, har LTK beholdt handleforpligtigheden og sagsbehandlingen for at kunne lave både en faglig og økonomisk tæt opfølgning, der kunne understøtte overgangen til en selvstændig voksentilværelse.

Lovgivningsmæssige faktorer:

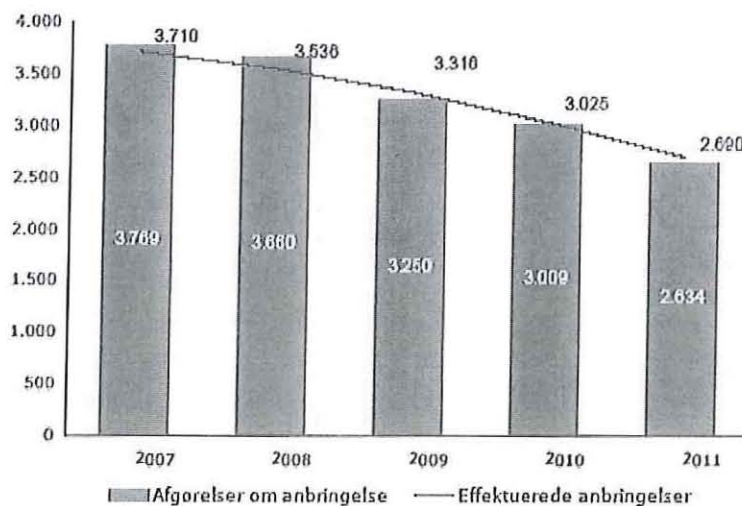
- Anbringelsesreformen trådte i kraft januar 2006 og tog for alvor fat i dagsordenen om at forebygge - frem for at anbringe børn. Med Anbringelsesreformen påbegyndte kommunerne udarbejdelsen af generelle langsigtede strategier, hvor hele almenområdet blev sat i spil for at tage vare på den tillige forebyggende indsats overfor udsatte børn og unge. Kravet om udarbejdelse af lovpligtige sammenhængende Børne- og Ungepolitikker var en del heraf og understregede almenområdet forpligtelse til at forebygge og arbejde med problemerne i første omgang og at de specifikke sociale foranstaltninger først skulle tages i anvendelse, når det almene system ikke kunne løfte opgaven
- Barnets Reform trådte i kraft januar 2011 og understregede dette formål og fokus endnu tydeligere. Reformen understregede, at støtten skulle være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt vil kunne forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Derudover skulle en anbringelse i en plejefamilie altid vurderes og foretrækkes, hvis det måtte anses som til barnets bedste.
- I januar 2011 trådte loven i kraft om loft over tabt arbejdsfortjeneste (T.A) til forældre til børn med funktionsnedsættelser. Det betød, at kommunens udgift til T.A. maksimalt kunne være 19.600 kr. Loven justeres 1. juli 2012, så kommunen maksimalt skal betale forældre 27.500 kr. pr. mdr. Langt færre forældre ansøgte om T.A. efter den nye lovgivning og ydelserne pr. forældre er reduceret. Lovændringerne vil først være fuldt indfaset i år 2029, hvilket betyder, at kommunens udgifter fortsat vil falde de kommende år på dette område.

De lovgivningsmæssige tiltag ovenfor er understøttet af forskning, som har peget på forebyggelse frem for anbringelse i henhold til barnets tarv. Implementeringen af de nye Reformers har på landsplan bragt hele den sociale tænkning om, hvordan kommunerne bedst hjælper udsatte familier, ind i et nyt paradigme. Tal fra Ankestyrelsen anbringelsesstatistik for hele landet viser, at antallet af afgørelser om anbringelser er faldet markant fra 2007 til 2011, ligesom også antallet af effektuerede anbringelser er faldet:

Færre børn og unge anbringes

I 2011 blev der truffet afgørelse om anbringelse i 2.634 sager, mens 2.690 børn og unge flyttede til anbringelsesstedet (effektuerede anbringelser). Anbringelsesstatistikken har siden 2007 vist en klar tendens til et faldende antal af afgørelser om anbringelse. Denne udvikling er fortsat i 2011. Der kan således konstateres et fald i antallet af afgørelser om anbringelse fra 2010 til 2011 på 12 procent, og med 30 procent siden 2007, jf. figur 1.1.

Figur 1.1 Antal afgørelser om anbringelse og effektuerede anbringelser, 2008-2011

Lokale styringsprincipper, øget faglighed og personalemæssig opnormering af medarbejdere:

- December 2010 vedtages Strategi- og handleplanen for det specialiserede børneområde i Børne- og Ungdomsudvalget. Handleplanen indeholdt 13 områder med konkrete mål - opdelt under fire temaer: Økonomisk styring, ressourcer og rammer, tværfagligt samarbejde og faglig udvikling. Handleplanen har **både styrket økonomien og fagligheden på det specialiserede børneområde**. Indsatser under handleplanen; central visitation, dokumentation i sagerne, fokus på ny lovgivning, uddannelse af personalet, styrkelse af tværfagligt samarbejde (BUT – børn og unge på tværs) og rettidig opfølgning i sagerne. Der blev i 2010 og 2011 afsat i alt 1 mio. kr. til handleplanen.
- Den nye lovgivningsmæssige ramme med Barnets Reform har sammen med en midlertidig ekstra bevilling jf. strategi og handleplan i 2010 og besparelsesforslag BØ 8 vedtaget for 2012 og 2013, øget normeringen af medarbejdere på det specialiserede børneområde. I alt er der opnormeret med tre medarbejdere som konsekvens af Barnets Reform, en ekstra medarbejder som konsekvens af strategi og handleplanen og to ekstra midlertidige medarbejdere i to år som konsekvens af BØ 8. Opnormeringen har bragt sagsantallet hos socialrådgiverne ned, således at særligt **tilsynet med de anbragte børn** og det forebyggende arbejde ved **modtagelsen af børn og familier** i systemet er opkvalificeret. To af de tre medarbejdere ansat med midler fra Barnets Reform var plejefamiliekonsulenter, som har opkvalificeret plejefamilieanbringelserne

betydeligt med supervision og kurser. Plejefamilieområdet blev således opnormeret 100 procent i LTK. Det opkvalificerede plejefamiliegrundlag har gjort det muligt i stigende grad at anbringe både børn og unge i plejefamilier frem for institution, men der foretages altid en konkret individuel vurdering i forhold til, hvad det enkelte barn og dets familie ønsker og vil profitere af. Kommunen har ikke modtaget en klage over valg af plejefamilie frem for institution. **Derudover har den personalemæssige opkvalificering og opnormering betydet:**

- Etablering af Modtagelsen har betydet, at sagerne behandles tidligt inden problemerne vokser sig store og uden iværksættelse af foranstaltning jf. nedenfor under forebyggelse
- Et styrket tilsyn med det anbragte barn og tættere opfølgning. En hurtig retmæssig justering af indsatsen, som har nedbragt anbringelsestiden, da der på dette område er opsigelsesvarslinger. Det styrkede tilsyn har derudover betydet, at der er kommet et markant fokus på, om anbringelsesstederne leverer det, de lover, ligesom der arbejdes mere konsekvent med styring efter mål i handleplanen. Dette skal også ses i tråd med at sager - som den, der blev bragt i Operation X, der netop var et eksempel på grundigt sagsbehandlingsarbejde med tæt økonomisk opfølgning - fremadrettet har dannet kutyme for den grundige opfølgning.

Stærk forebyggelse:

Etablering af modtagelse

- "Modtagelsen" under det specialiserede børneområde blev etableret medio 2011 for at lave en faglig styring af underretninger og understøtte det tidlige forebyggende arbejde med en fokuseret socialfaglig indsats. Mange børn og familier hjælpes således i en "Modtagelse", så problemerne tages i opløbet, og dermed iværksættes ikke nødvendigvis foranstaltninger efter Serviceloven. I 2012 var der i alt 182 sager, hvor det således ikke var nødvendigt at iværksætte en børnefaglig undersøgelse (§ 50) eller efterfølgende forebyggende eller anbringende foranstaltninger. Der blev kun iværksat i alt 46 børnefaglige undersøgelser, og det vurderes at ca. 90 procent af disse afstedkom en foranstaltning. Det er således kun ca. 25 procent af alle underretninger i nye sager, hvor der efterfølgende iværksættes en eller anden foranstaltning, idet problemerne gribes socialfagligt i tide.
- Der er således en tæt sammenhæng mellem en personalemæssig opnormering i Modtagelsen, som foretager den helt tidlige indsats, hvor barnets netværk inddrages og skoler og daginstitutioner sættes i spil og faldet i udgifter for kommunen. Nedenfor ses antallet af underretninger i nye sager. Sagerne er opdelt i, om børn og familier får den hjælp de behøver i Modtagelsen og ved lettere rådgivning i Forebyggelsescentret, eller om de går videre og får udarbejdet en børnefaglig undersøgelse. Tallet viser ikke hvor mange der efter den børnefaglige undersøgelse får en foranstaltning, men det vurderes at være omkring 90 procent.

Underretninger	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		I alt	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Lukket efter samtale eller netværksmøde i Modtagelsen	17	12	16		31		16		80	
§ 11. forløb med rådgivning og vejledning (Forebyggelsescentret)	18	24	23		19		42		102	
Samlet færdigbehandlet i Modtagelse	35	36	39		50		58		182	
Besluttet § 50 undersøgelse	14	5	15		8		9		46	
I alt	49	41	54		58		67		270	

Note. Modtagelsen behandler også lette handicapsager og underretninger i eksisterende sager, samt efterskole ansøgninger. De er ikke medtaget i ovenstående tabel.

Etablering af Forebyggelsescentret

- LTK etablerede i 2008 et Forebyggelsescenter, som skulle kunne levere de forebyggende tiltag, som kommunens familier visiteres til. Forebyggelsescentret har langsomt overtaget leveringen af ydelser fra eksterne leverandører. Der er en række fordele ved at få en egen leverandør af forebyggende indsatser.:
 - Ved køb af ydelser eksternt har der ofte været mellem én og tre måneders opsigelse på ydelserne, og det har således været svært justerbart, hvilke har haft økonomiske konsekvenser på udgiftssiden. Med Forebyggelsescentret kan ydelserne justeres fra dag til dag.
 - Hjemtagelse af støtteopgaver er blevet leveret billigere
 - Forebyggelsescentrets økonomi er ikke bygget op omkring, at de skal holde borgerne længst muligt i behandling, hvilket kan være en risiko ved eksterne leverandører, da det samtidig er en forretning.
 - Forebyggelsescentret anvender et evidensbaseret evalueringsredskab for at målrette indsatsen, således at hjælpen ydes mest effektivt, og omstilles hvis den ikke virker.
 - Der er skabt et bedre forhold mellem udbud og efterspørgsel, da den tætte dialog og hurtige omstilling efter behov har været mulig og derved er der sket en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Etablering og udvikling af et Forebyggelsescentret og en Modtagelse er nogle af de primære lokale faktorer, som ligger til grund for, at udgifterne til forebyggende foranstaltninger er nedbragt fra år 2009 og frem med i alt 3,45 mio. kr. jf. nedenstående tabel.

Udviklingen i bruttodriftsudgifter til forebyggende foranstaltninger 2009 til 2012 (i hele kroner - løbende priser)

Grup.	Ydelse - Forebyggende	2009	2010	2011	2012
000	Forebyggende fælles	1.937.909	1.831.512	2.691.344	2.922.147
000	Gnisterne	1.079.627	993.665	191.460	0
000	Familiehuset	2.290.218	2.271.434	3.186.363	5.944.127
	Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold	2.470.313	2.106.234	1.463.243	0
002	Praktisk pædagogisk eller anden støtte i hjemmet	2.408.248	3.833.402	1.877.311	530.513
	Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer	2.300.480	1.319.124	1.975.970	1.327.349
	Døgnoophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien	566.679	2.157.057	9.479	1.644.022
005	Aflastningsordninger	8.644.927	7.615.953	8.366.349	7.563.378
006	Personlig rådgiver	85.785	6.048	0	0
007	Fast kontaktperson for barnets eller den unge	2.427.041	3.214.398	2.656.962	1.257.462
008	Fast kontaktperson for hele familien	328.833	158.160	124.652	79.539
009	Formidling af praktikophold	2.290	1.000	29.757	18.457
010	Anden hjælp	221.971	429.155	450.231	112.023
011	Økonomisk støtte	2.359.586	848.520	852.227	1.164.085
013	Støtteperson til forældremyndighedens indehaver	445.007	203.592	215.600	399.081
05 28 21 i alt		27.569.514	26.989.254	24.090.948	22.962.183

Grup.	Ydelse - Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	2009	2010	2011	2012
001	Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	161.225	549.243	364.424	1.315.032
05 35 40 i alt		161.225	549.243	364.424	1.315.032

Ydelser i alt	27.730.739	27.538.497	24.455.372	24.277.215
---------------	------------	------------	------------	------------

Kilde: Regnskabstal 2009 til 2012

Handicapområdet

Som nævnt ovenfor har ændret lovgivning og loft over støttebeløb i forhold til Tabt Arbejdsfortjeneste (T.A.) medført, at antallet af ansøgninger om T.A. er dykket, ligesom enhedsomkostningen er faldet - og vil gøre det fortsat - til loven er fuldt implementeret. Jf. tabel:

Udviklingen i aktivitet og enhedspriser på kontantydelsesområdet 2011 til 2013

	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	Aktivitet i månedspersoner			Enhedspriser i hele kroner PL-2013		
Merudgiftsydelse	200,9	182,0	181,9	34.200,0	40.100,0	36.800,0
Tabt arbejdsfortjeneste	108,8	92,3	85,0	125.300,0	126.200,0	122.100,0
<i>Kontantlydelser i alt/vægtet gns.</i>	<i>309,7</i>	<i>274,3</i>	<i>266,9</i>	<i>66.200,0</i>	<i>69.100,0</i>	<i>64.000,0</i>

Kilde: Kvartalsrapporteringen for 4. kvartal i hhv. 2011 og 2012 samt 1. kvartal 2013

Ernest & Young udarbejdede i foråret 2009 en analyse af udgifterne på handicapområdet (servicelovens § § 41 og 42) i LTK. Analysen udmøntedes i en række anbefalinger. En del af anbefalingerne handlede om intern kontrol ved ledelsestilsyn og dokumentation. Derudover anbefalede Ernest & Young, at der skulle ske en justering af serviceniveauet og en faglig opkvalificering. De anbefalede derudover en kritisk gennemgang af samtlige bevillingssager, hvor der skulle være fokus på vurdering af målgruppe og omfanget af bevillinger.

LTK har i regi af Strategi- og handleplanen for det specialiserede børneområde implementeret ovenstående anbefalinger, som er medvirkende til at udgifterne også er faldet på Merudgifter (§ 41).

Da der er statsrefusion på (§ § 41 og 42), skal tildelingen af ydelser foregå i præcis overensstemmelse med gældende lovgivning og ministeriets vejledning, idet den udbetalte statsrefusion ellers kan kræves tilbagebetalt fra statens side. En god indikator på, hvorvidt kommunen overholder loven, er antallet af sager, hvor kommunen får medhold i det sociale ankenævn.

Periode	Juni 2010 til ultimo dec. 2011	2012	2013
Kommunen har fået medhold	31	23	4
Borgeren har fået medhold	6	2	0
Sagen skal revurderes, den er sendt til Ankestyrelsen/klagen frafaldet eller nævnet har afvist at behandle sagen	17	3	2
I alt	54	28	6

Ledelsesinformation og datakvaliteten

Med ibrugtagningen af et nyt økonomistyringsværktøj (Calibra) er det med virkning fra 2. halvår 2012 blevet muligt at koble faglighed og økonomi, og dermed i højere grad at tilvejebringe ledelsesinformation og dokumentation i forhold til den indsats og de foranstaltninger, som iværksættes. Koblingen har imidlertid kun virkning på aktuelle og fremadrettede foranstaltninger, idet systemet ikke sammenholder data bagudrettet. I forhold til dokumentationen af den forebyggende indsats skal der tilvejebringes en tilnærmet BUM-model for økonomistyringen af de decentrale enheder, før det reelt bliver muligt at koble hoveder/foranstaltninger med økonomi.

Center for Social Indsats afrapporterer ledelsesinformation til Børne- og ungdomsudvalget kvartalsvis indeholdende:

- Antal underretninger
- Antal igangværende børnefaglige undersøgelser (§ 50 undersøgelser)
- Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
- Antal klager til Det Sociale Nævn
- Ledelsestilsyn med anbragte børn

Efter sommerferien fremlægges det videre arbejde med effektopfølgning på de 4 kvalitetsindikatorer, som Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på marts mødet på baggrund af budgetaftalen.

Der foretages løbende internt ledelsesmæssigt tilsyn, både som en faglig kontrolforanstaltning og i et lærings- og udviklingsperspektiv.

Med den fulde implementering af DUBU vil kvaliteten af ledelsesinformationen i fagligheden stige, og det vil fremadrettet være muligt bedre at kvalificere økonomiske rapporter med detaljeret faglig information.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 3

Bilag 1

NOTAT
om

Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Børne- og Ungdomsudvalget har på mødet i maj 2012 besluttet, at udvalget skal have kvartalsvis ledelsesinformation om det specialiserede børnesocialområde.

Center for Social Indsats har i denne ledelsesinformation valgt, at afrapportere 2. kvart af 2013 sammenholdt med 2012, hvor det er muligt og giver mening.

Afreporteringen er struktureret på følgende måde:

1. Underretning
2. Antal børnefaglige undersøgelser (§ 50 undersøgelser)
3. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
4. Antal klagesager i Det Sociale Nævn
5. Ledelsestilsyn med anbragte børn

1. Underretninger

Underretningerne i 2. kvartal af 2013 er på samme niveau som i 2. kvartal af 2012, til trods for, at der i 2. kvartal af 2013 har været en skolekonflikt.

Underretningerne kommer i første omgang til Modtagelsen i Center for Social Indsats, der vurderer om der skal ske rådgivning og vejledning i et kortere forløb, eller om der skal iværksættes en børnefaglig § 50 undersøgelse.

Tabel 1 – Underretninger på det specialiserede børnesocialområde

Underretninger i 2012 og 2013

Underretninger	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
2012	57	64	73	76
2013	72	66		

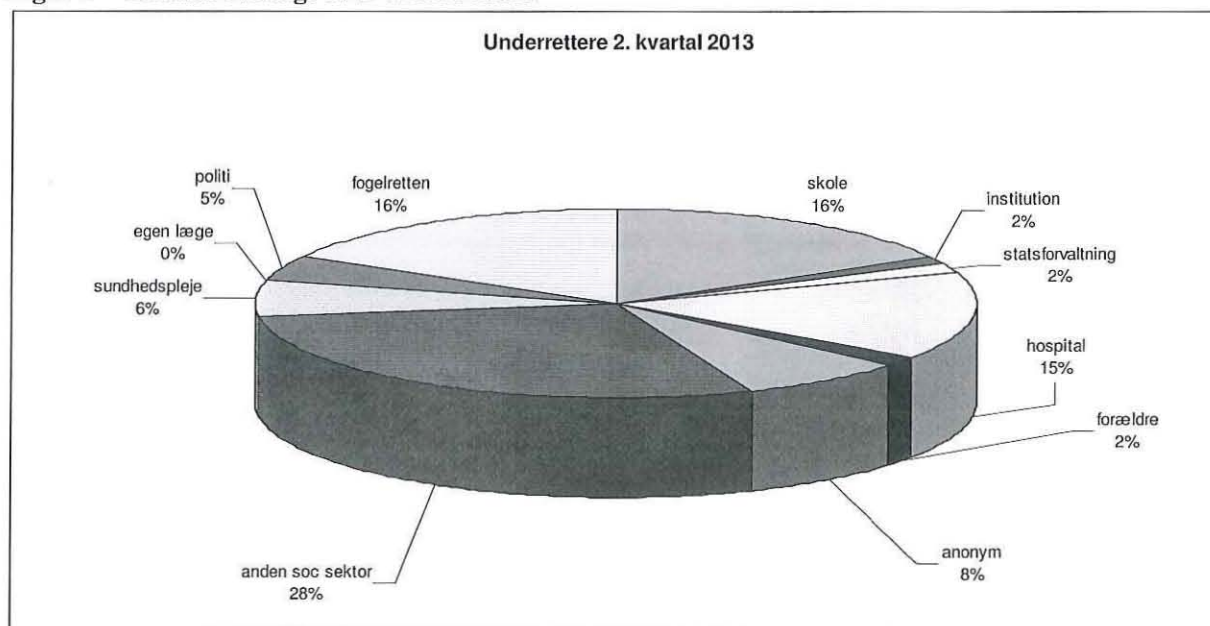
Underretninger	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4.kvartal		I alt	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Lukket efter samtale eller netværksmøde	17	12	16	31	31		16		80	
§ 11. forløb med rådgivning og vejledning	18	24	23	5	19		42		102	
Allerede eksisterende sager med iværksatte foranstaltninger i henhold til SEL § 52	8	20	10	19	15		9		42	
Besluttet § 50 undersøgelse	14	5	15	7	8		9		46	
Sendt til forkert kommune eller borgeren er flyttet		6		1						
Hjælp efter § 41 eller 42		3		1						
Hjælp til efter-skoleophold § 52 a		2		2						
I alt	57	72	64	66	73		76		270	

Der er i 2. kvartal 2013 kommet flere underretninger i eksisterende sager end i 1. kvartal i 2012. Samtidig er der sket en forskydning i forhold til tidligere, da der i 2. kvartal af 2013 har været flere korterevarende rådgivnings og vejledningsforløb i Modtagelsen. Årsagen er, at der har været mange skilsmisssager, hvor der er givet rådgivning og vejledning. Disse sager fylder en del og en del af rådgivningen og vejledningen henhører reelt under Statsforvaltningens regi. Der har i perioden været færre forløb omhandlende konsulentbistand til børn, unge og familier eller familievejledningsforløb udført af Forebyggelsescentret.

Underretningernes aldersfordeling i 2. kvartal har omhandlet 20 børn i aldersgruppen 0-5 år, 43 børn i aldersgruppen 6-15 år og 3 unge over 16 år.

Underretningerne i andet kvartal af 2013 kommer i overvejende grad fra de samme aktører, som i 1. kvartal af 2013. Den generelle opmærksomhed om børns trivsel og mistrivsel gør, at der er en større opmærksomhed på at få fremsendt en underretning til de sociale myndigheder.

Figur 1 – Grafisk oversigt over underrettere

2. Antal igangværende § 50 undersøgelser

Nedenstående er vist en tabel over igangværende børnefaglige undersøgelser jf. Service lovens § 50, som er under udarbejdelse i Center for Social Indsats. Undersøgelserne er medtaget for 2013, da der er særlig fokus på området og fordi det viser belastningsgraden i forhold til foranstaltninger. Samtidig viser antallet tyngden af sagsbehandlingsarbejdet, da det er mere ressourcekrævende i opstartsperioden af en undersøgelse, at udarbejde en § 50 undersøgelse, end den løbende kontinuerligere sagsbehandling.

Det skal pointeres, at antallet af besluttede børnefaglige undersøgelser ikke kan sammenlignes med antallet af underretning, der resulterer i en § 50 undersøgelse, da et kortere rådgivnings- og vejledningsforløb kan resultere i en beslutning om en § 50 undersøgelse, da der kan være flere problematikker end underretningen i første omgang indikerede og som derfor ikke kan håndteres i et rådgivnings- og vejledningsforløb.

Tabel 2 – oversigt over besluttede børnefaglige undersøgelser i 2013

1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	I alt
20	27			

3. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder

Antallet af sager pr. medarbejder i 3 af afdelingerne i Center for Social Indsats fremgår af nedenstående tabel. Sagsantallet i Modtagelsen omhandler kun børnesager, hvorimod Ungeafdelingen omhandler sager op til det 25. år. I Modtagelsen er der ca. 66 sager pr. fuldtidsmedarbejder, i Børneafdelingen er der 37 sager pr. fuldtidsmedarbejder i aldersgruppen 0-14 årige, og i Ungeafdelingen er der 46 sager pr. fuldtidsmedarbejder i aldersgruppen 15-25 årige.

Tabel 2- antal sager pr. afdeling opgjort primo juli 2013

	Handicap	psykosocial	I alt
Modtagelsen primært	113	202	315
Børn 0-14 år	160	165	325
Unge 15-25 år	93	169	262
I alt	366	536	902

Der er fortsat en stigning af sager fordelt på de respektive afdelinger.

Opgørelsen af sager i Modtagelsen er et parameter i forhold til henvendelser, herudover er der mange kortere rådgivnings- og vejledningsforløb i fx skilsmisssager, som ikke bliver til deciderede sager.

Det er Modtagelsens fornemmeste opgave, at kunne tilbyde en kompetent og kvalificeret rådgivning, som kan løse problemstillingen indenfor en relativ kort periode. Til dette bruger Modtagelsen en anerkendende tilgang, hvor Sign of Safety bl.a. kan anvendes i kortere rådgivnings- og vejledningsforløb. Det kortere rådgivnings- og vejledningsforløb kan bl.a. være deltagelse i afhøringer, skilsmisssager, henvisning til andre, borgere der er udsat for sin bolig, sociale deroute etc..

Klagesager i Det Sociale Nævn

I første kvartal af 2013 har der været 4 klagersager, hvoraf Center for Social Indsats har fået medhold i 2 af sagerne delvis medhold i 2 sager, hvoraf den ene er hjemvist på grund af, at der er kommet nye oplysninger i sagen.

Klagesager har været indenfor følgende områder:

Paragraf	Antal
§ 41 merudgifter til et barn/unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.	1 sag
§ 42 tabt arbejdsfortjeneste	2 sager
§ 11.4 Rådgivning, undersøgelser og behandling, hvor problemer ikke er så store, at der er behov for en § 50 undersøgelse	1. sag

4. Ledelsestilsyn

4.1. Sagsbehandlingsfrist jf. § 50- undersøgelser

Der er i forbindelse med denne afreportering foretaget ledelsestilsyn i relation til sagsbehandlingsfristen for en § 50 undersøgelse. Der er gennemgået 14 sager med henblik på om § 50 undersøgelsen er færdigbehandlet indenfor 4 måneders fristen. 7 af undersøgelseerne er færdigbehandlet indenfor tidsfristen, i 5 sager er undersøgelsen ikke afsluttet indenfor fristen, men der er udarbejdet foreløbige vurdering i sagen jf. SEL § 50.stk. 6. 1 familier ønsker ikke at samarbejde og 1 familie er fraflyttet kommunen.

Der er taget ledelsesmæssige initiativer i forhold til at overholde tidsfristen. Men, samtidig skal der præciseres, at den stigende tendens til rådgivning og vejledning i fx skilsmisssager gør, samt sagernes kompleksitet gør, at det kan være vanskeligt, at nå samtlige § 50 undersøgelser indenfor tidsfristen.

4.2 opfølgning med anbragte børn jf. SEL § 70

4.3

Serviceovens § 70 foreskriver, at der skal ske en opfølgning på anbragte børn efter 3 måneder og derefter hver 6 måned. Opfølgningens formål er, at vurdere om indsatsen af anbringelsen skal ændres og om handleplanen skal revideres og der skal være en børnesamtale 2 gange årligt.

Center for Social Indsats har udvalgt 10 tilfældige sager og gennemgået disse specifikt for, om der er gennemført 2 børnesamtaler årligt.

Resultatet er at, i 8 sager er der sket børnesamtale indenfor tidsfristerne. I to sager er tidsfristen ikke overholdt, hvoraf den ene begrundes med barnets handicap. Ledelsen har indskærpet overfor sagsbehandlerne at loven skal overholdelse og at det handler om barnets/den unges retssikkerhed.

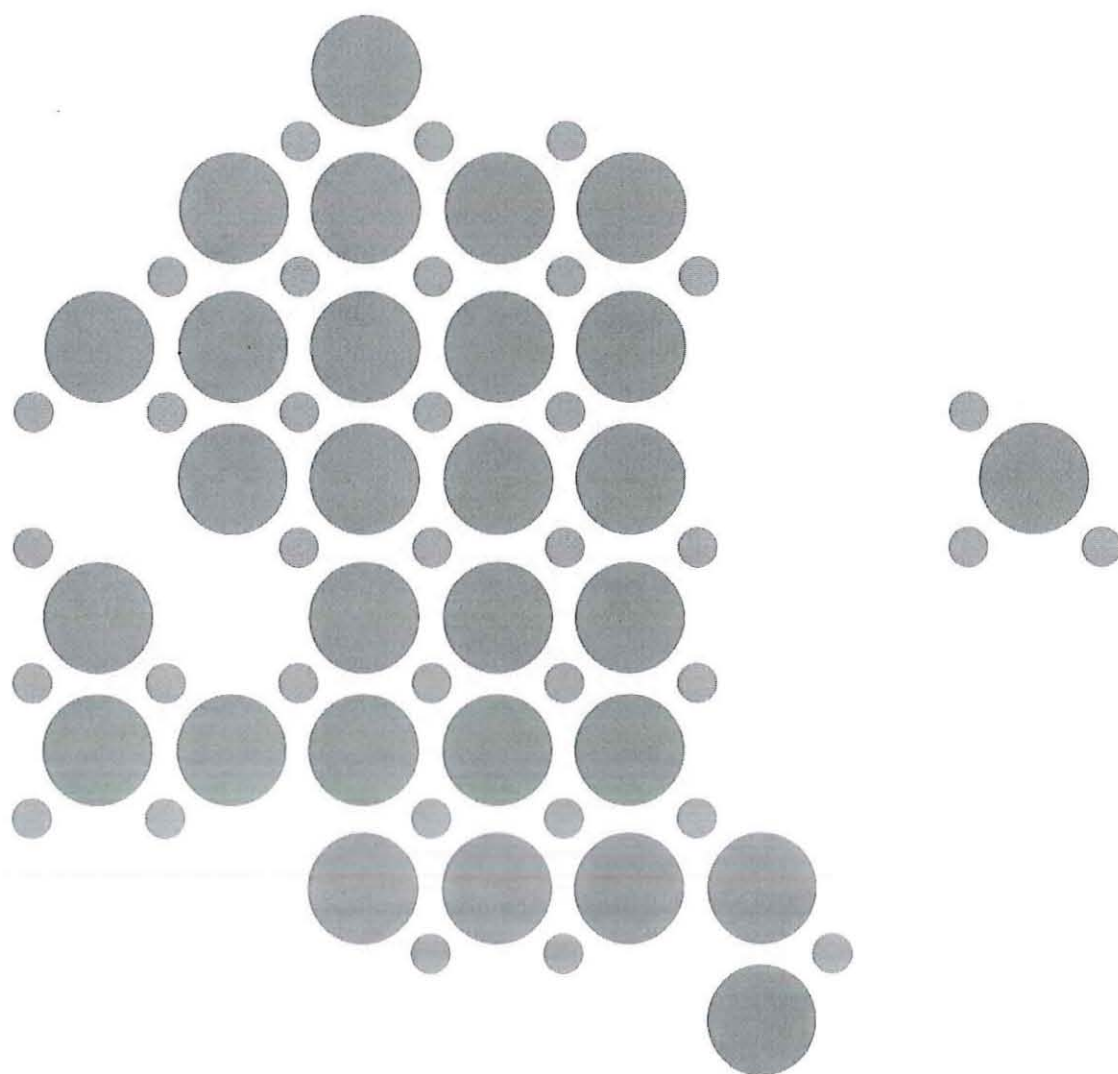
Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 5

Bilag 1

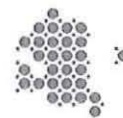
Rammeaftale 2014

Styringsaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisning

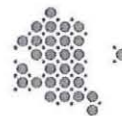
**Kommuner i hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden**

2014

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning.....	3
Aftale om takstudvikling i 2014.....	4
Takstmodel	5
Takstmodellens omkostningselementer	5
Ens omkostningsmodeller	5
Klar skelnen mellem forskellige omkostningselementer.....	5
Fordeling af omkostningselementer i tilbud med flere takstgrupper	7
Aftale om prisstruktur	8
Beregningsgrundlaget	8
Beregning af belægningsprocent i tilbud med flere takstgrupper	8
Kendte og faste takster	9
Efterregulering.....	9
Beregning af efterregulering i tilbud med flere takstgrupper	9
Særskilt efterregulering i taksterne for 2014	9
Forhøjelse af beregningsgrundlaget.....	10
Særlige tilbud og ydelser	10
Principper for samarbejde.....	11
Frister for afregning for brug af tilbud	11
Opsigelsesvarsler	11
Forlænget varsel ved opsigelse af flere pladser	11
Opfølgingsmekanismer for borgeres placering i takstgrupper.....	11
Aftale om etablering og lukning af tilbud og pladser	12
Principper for etablering af tilbud	12
Principper for lukning og omlægning af tilbud	12
Kommuners overtagelse af regionale tilbud	12
Tværregional koordination af de sikrede institutioner	13
Køb og salg af pladser uden for hovedstadsregionen	13
Procedurer og tiltag i forhold til de mest specialiserede tilbud	14
Nødbremse-modellen.....	14
Task force	14
Krav til de mest specialiserede tilbud.....	15
Bilagsliste.....	16

INDLEDNING

Kommunerne overtog med bekendtgørelsen fra marts 2011 ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde. Koordineringen af området omfatter ansvaret for udarbejdelse af en årlig rammeaftale for det specialiserede socialområde, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Med bekendtgørelsen fra april 2012 overtog kommunerne desuden ansvaret for koordinering af specialundervisningsområdet, hvilket ligeledes omfatter udarbejdelse af en årlig rammeaftale bestående af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Nærværende styringsaftale for 2014 omfatter således både det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Formålet er at styringsaftalen skal være med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen i det kommende år for de omfattede tilbud i kommunerne i hovedstadsregionen og i Region Hovedstaden.

Indførelsen af styringsaftaler har til formål at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer:

- ▶ Aftaler om udvikling i taksterne for tilbud omfattet af aftalen
- ▶ Aftaler om prisstruktur for de omfattede tilbud
- ▶ Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- ▶ Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- ▶ Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud og pladser aftalt i rammeaftaleregi
- ▶ Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner
- ▶ Angivelse af, hvilke tilbud der er omfattet af styringsaftalen.

Styringsaftalen skal indgås årligt og senest den 15. oktober. Herefter har den virkning fra 1. januar det følgende år. Aftalen indgås mellem kommunalbestyrelserne i hovedstadsregionen og med Region Hovedstaden, for så vidt angår de tilbud, regionen driver. Alle kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er dermed aftalepart i styringsaftalen uden hensyn til omfanget af deres køb og salg af tilbud. Loven kræver, at aftalen bliver indgået i enighed.

Denne aftale er baseret på den fælles takstmodel, som er udviklet af kommunerne i hovedstadsregionen. Styringsaftalen lægger sig dermed i forlængelse af tidligere drøftelser og aftaler mellem kommunerne. Region Hovedstaden kan løse opgaver for en kommune inden for rammeaftalens område mod fuld indtægtsdækning beregnet efter styringsaftalens principper.

Takstberegningen for de "regionsdrevne tilbud" følger principperne i den fælleskommunale takstmodel. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overhead-procent. Efterregulering vil ske fuldt ud, da regionen ikke må operere med over- eller underskud på det takstfinansierede driftsområde.

Styringsaftalen er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Der er tale om anbefalinger til kommunerne, som skal understøtte den individuelle dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om både kvalitet og pris, som er udgangspunktet for køb og salg af pladser.

I forhold til angivelser af, hvilke tilbud der er omfattet af styringsaftalen samt taksterne for disse henvises til www.tilbudsportalen.dk.

AFTALE OM TAKSTUDVIKLING I 2014

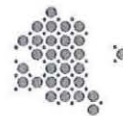
KKR Hovedstaden indgik i perioden 2011-2013 aftaler om prisudviklingen på de takstbelagte tilbud inden for det specialiserede socialområde og specialundervisningen. Aftalerne indebar fra 2010-2011 en 2 procents reduktion før p/l-regulering, og fra 2011-2013 en fastholdelse af takstniveauet fra 2011 efter p/l-regulering. KKR Hovedstaden har indgået følgende aftale om fastsættelsen af taksterne i 2014:

- At driftsherrerne i 2014 reducerer taksterne med en procent i forhold til takstniveauet i 2013 efter p/l-regulering.
- At de driftsherrer, der fra 2010 til 2013 har hævet taksterne, reducerer taksterne med to procent i 2014 i forhold til takstniveauet i 2013 efter p/l-regulering¹.

I 2014 foretages en særskilt efterregulering af overskuddet, der opstår i 2013 som følge af kommunernes overenskomstforlig med KTO (læs nærmere herom på side 9). Ovenstående reduktion af taksterne skal opnås eksklusiv den særskilte efterregulering. Reduktionen af taksterne skal derfor opnås ved at sammenligne takstniveauet for 2013, efter nedjustering af taksterne som følge af KTO-forliget, med taksterne for 2014 eksklusiv den særskilte efterregulering i 2014. Der vil blive taget højde for disse forhold i analysen af prisudviklingen fra 2013 til 2014.

Der foretages årlige analyser af takst- og udgiftsudviklingen i kommunerne, som drøftes i kommunaldirektørkredsen og i KKR.

¹ Ifølge "Analyse af prisudvikling i takster 2013" har otte kommuner i hovedstadsregionen hævet taksterne i perioden 2010-2013. Analysen, hvori de otte kommuner fremgår, kan hentes på den fælleskommunale hjemmeside: <http://www.rammeaftale-h.dk/da/rapporter/takster/>.

TAKSTMODEL

Takstmodellen anvendes til beregning af takster for 2014, og tager udgangspunkt i Bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud.

Takstmodellen omfatter alle de tilbud, som kommunerne og Region Hovedstaden har overtaget per 1. januar 2007 og andre, der efterfølgende er oprettet eller overtaget på lignende vilkår, og hvor der sker salg af pladser til andre kommuner.

Grundprincippet for takstfastsættelse er at taksterne skal svare til de samlede omkostninger.

TAKSTMODELLENS OMKOSTNINGSELEMENTER

ENS OMKOSTNINGSMODELLER

Der anvendes den samme omkostningsberegningstype på alle typer tilbud, medmindre andet er aftalt.

Omkostningsberegningen baseres på budgettet for det år, taksten gælder.

KLAR SKELNEN MELLEM FORSKELLIGE OMKOSTNINGSELEMENTER

Der er en klar skelnen mellem direkte, indirekte og beregnede omkostninger.

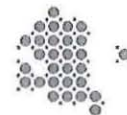
Nedenstående beskrivelse af omkostningselementerne er ikke udtømmende, men angiver retningslinjer for takstberegningen.

DIREKTE OMKOSTNINGER

De direkte omkostninger består af alle de udgifter og indtægter, der direkte knytter sig til den pågældende aktivitet, dvs. som udgangspunkt de udgifter og indtægter der fremgår af tilbuddenes budget, men også andel af budgetbeløb, der entydigt kan henføres til institutionen.

Direkte omkostninger omfatter således:

- ▶ Løn til personale ansat på tilbuddene (samtlige lønandele, f.eks. pensionsbidrag, feriepenge, jubilæumsgratualer, atp, AER), samt andel af centrale lønpuljer, som ikke er udmøntet på budgetteringstidspunktet.
- ▶ Øvrige personaleudgifter til personale ansat på tilbuddene (uddannelse, udviklingsudgifter, tjenesterejser, befordring, forsikringer).
- ▶ Køb (leasing) af varer og tjenesteydelser som foretages af tilbuddene og afholdes af tilbuddenes budget.
- ▶ Tilbuddenes ejendomsudgifter (husleje, varme, el, vand, skatter, afgifter, forsikringer, vedligeholdelse, snerydning, rengøring).
- ▶ Transport af brugere, dvs. den del af brugertransport, der er omfattet af tilbuddenes transportforpligtelse og som er en del af tilbuddenes budget (f.eks. udflugter og lignende). Befordring mellem hjem og tilbud afregnes direkte med den enkelte kommune og indgår således ikke i takstberegningen.
- ▶ Administrative udgifter som budgetmæssigt er henført direkte til tilbuddet, dvs. både løn, øvrige personaleudgifter, samt køb af varer og tjenesteydelser. Det gælder også tilbuddets udgifter til konsulentbistand, supervision og rådgivning.
- ▶ Reparation og vedligeholdelse. Her kan budgettet tilpasses den enkelte tilbuds forhold, eller der kan anvendes en vejledende norm i budgetteringen svarende til 2 procent.

INDIREKTE OMKOSTNINGER (ADMINISTRATION, TILSYN, UDVIKLING)

De indirekte omkostninger består af de udgifter og indtægter, som er budgetteret i driftsherres budget og som er nødvendige for driften af tilbuddet, men som ikke direkte og entydigt kan fordeles på det enkelte tilbud.

Indirekte omkostninger omfatter således:

- ▶ Andel af løn og øvrige personaleudgifter til personale ansat i centrale støttefunktioner (tilsyn/visitation, rådgivning, personaleafdeling, økonomiafdeling, jura, kommunikation, politisk og administrativ ledelse m.m.).
- ▶ Hertil skal lægges øvrige udgifter der knytter sig til personalet ansat i centrale støttefunktioner (IT-udstyr, IT-systemer, møbler, inventar, kontorhold, telefon, kantine, ejendomsudgifter - jf. eksempler på ejendomsudgifter under de direkte omkostninger).
- ▶ Andel af køb af varer og tjenesteydelser der indgår i driften af tilbuddet, men som foretages af driftsherre og afholdes på det centrale/fælles budget (f.eks. andel i udviklingsomkostninger, i centrale IT-systemer og telefonanlæg, m.v.).

Den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter, er 7 procent af de direkte udgifter. Hvis der anvendes en højere procent, skal behovet for dette dokumenteres.

BEREGNEDE OMKOSTNINGER

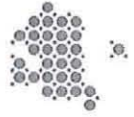
Beregneede omkostninger består af de omkostninger, hvor der ikke er overensstemmelse mellem udgift og omkostning i budgetåret. Det betyder, at større anskaffelser og bygningsudgifter, der optages i driftsherres anlægskartotek kun indgår i takstberegningen med de efterfølgende års forrentning og afskrivning.

De beregnede omkostninger omfatter således:

- ▶ Beregnede *tjenestemandspensioner* (hvis pensionerne er forsikringsmæssigt afdækket, skal den beregnede tjenestemandspension anvendes og ikke udgifterne til forsikringsdækningen).
 - De fremtidige udgifter til tjenestemandspensioner for ansatte tjenestemænd indregnes i takstgrundlaget med en fast procentdel af lønsummen for de på tilbuddet ansatte tjenestemænd. Dette gælder uafhængigt af, om pensionerne er afdækket forsikringsmæssigt eller ej.
 - Der anvendes en procentsats på 20,3.
 - Det bemærkes, at det beregnede pensionsbidrag kun skal dække den del af pensionsforpligtelsen, som ligger efter 1. januar 2007. Pensionsrettigheder, som er opsparet før denne dato er udlignet ved overførslen af aktiver og passiver fra amt til kommuner og region.
- ▶ *Forrentning og afskrivning af alle de aktiver*, der medgår til driften af tilbuddet (der medtages ikke forrentning af likvide midler/driftskapital).

Den enkelte driftsherres regnskabspraksis afgør værdiansættelse og afskrivningsprofil på de aktiver, der medgår til at levere ydelsen. Der er således ikke forskellige afskrivningsmetoder indenfor samme kommune/region. Det forudsættes til gengæld også, at:

- Ingen kommuner opskriver værdien af aktiver overført fra amtet, med mindre værdiforøgelsen kan begrundes i en værdiforøgende reovering eller lignende.
- Ingen kommuner ændrer regnskabspraksis med det formål at øge takstniveauet.
- Aktiver som anskaffes (straksafskrives) over tilbuddets driftsbudget kan ikke indgå i tilbuddets kapitaludgifter (gælder også forrentning).

Renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit anvendes til at beregne forrentningen af aktiverne. Rentesatsen opgøres per 1. april året forud for takstberegningssåret, så beregningen kan danne grundlag for den årlige rammeaftalerede gørelse og gælde for taksten det efterfølgende år.

Det betyder, at:

- Variationen i renteniveauet bliver opfanget med ca. et års forsinkelse, men medfører en højere "prissikkerhed".
- Det er "restgælden", der forrentes. Det vil sige aktivets værdi primo året, før nedskrivningen med de afskrivninger, der foretages i takstberegningssåret.

Fra summen af direkte, indirekte og beregnede omkostninger fratrækkes indtægter fra beboerbetalning og produktionsindtægter for at få takstgrundlaget.

FORDELING AF OMKOSTNINGSELEMENTER I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

I tilbud med flere takstgrupper skal det omkostningsbaserede budget fordeles ud på de enkelte takstgrupper. Fordelingen af omkostningerne skal afspejle det reelle ressourceforbrug inden for de enkelte takstgrupper. Driftsherren kan enten fordele de direkte, indirekte og beregnede omkostninger ud fra konkrete vurderinger af ressourceforbruget inden for hver enkelt takstgruppe, eller forholdsmæssigt efter fordelingsnøgler fastsat af driftsherren.

AFTALE OM PRISSTRUKTUR

I forbindelse med takstfastsættelse refererer "tilbud" til et tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven. Et fysisk tilbud kan indeholde flere tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven. Således kan et fysisk tilbud for eksempel både indeholde tilbud efter § 104 og § 108 i Serviceloven. Hvis et fysisk tilbud indeholder flere tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven, skal der, jævnfør Takstbekendtgørelsen, fastsættes en takst for hvert af disse tilbud.

Taksten beregnes i udgangspunktet som en enhedstakst for den gennemsnitlige ydelse (den ydelsespakke), som tilbuddet, efter bestemmelserne i Serviceloven, tilbyder. Enhedstaksten beregnes som en pris per dag eller en pris per time.

Driftsherre kan vælge at inddele tilbuddet i to eller flere takstgrupper. Driftsherre skal tilstræbe at holde antallet af takstgrupper på et niveau, der sikrer gennemsigthed i prisstrukturen.

En inddeling i to eller flere takstgrupper skal foretages ud fra grupperinger af brugerne med udgangspunkt i brugernes funktionsniveau og behov for ydelser. Til hver takstgruppe skal der være tilknyttet en beskrivelse af brugergruppens funktionsniveau, der skal tage udgangspunkt i den terminologi og kategorisering af funktionsniveauer, der anvendes i Voksenudredningsmetoden eller i socialfaglige metoder som ICS-metoden for tilbud på henholdsvis voksenområdet og børne- og ungeområdet. Desuden skal der til hver takstgruppe tilknyttes en ydelsesbeskrivelse, der tydeligt angiver omfanget og tyngden af de leverede ydelser (fx socialpædagogisk støtte, terapi, pleje og omsorg m.v.).

For tilbud, som er mulige at anvende i større eller mindre grad (fx dagtilbud), kan driftsherre indregne benyttelsesgraden som en procentvis afvigelse fra taksten.

Betaling for tillægsydelser bør være en undtagelse, der særskilt skal begrundes. Som udgangspunkt anvendes der ikke abonnementsordninger.

BEREGNINGSGRUNDLAGET

Taksten beregnes på grundlag af en belægningsprocent i tilbuddet.

Til beregning af takster anvendes gennemsnittet af belægningsprocenten 2 år forud for budgetåret. For 2014 anvendes eksempelvis gennemsnittet af den faktiske belægningsprocent i 2011 og 2012.

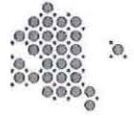
Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades i beregning af belægningsprocenten. Der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.

Ved takstberegning på krise- og misbrugsområdet vil det være naturligt, at beregne en takst ud fra det forventede antal brugere (med udgangspunkt i antal brugere de to forudgående år), og betragte det som en belægningsprocent på 100 procent.

BEREGNING AF BELÆGNINGSPROCENT I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

For tilbud med to eller flere takstgrupper beregnes belægningsprocenten på baggrund af tilbuddets samlede, gennemsnitlige belægning i 2 år forud for budgetåret, vægtet efter takstgruppernes andel af det samlede omkostningsbaserede budget. Den beregnede belægningsprocent anvendes på alle takstgrupper.

Af bilag 2 fremgår et eksempel på en model til beregning af belægningsprocenten i tilbud med flere takstgrupper. Bilag 2 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

KENDTE OG FASTE TAKSTER

Taksterne skal være kendte på budgetlægningstidspunktet og kan ikke siden ændres. Risikoen for, at taksten er fejlbehæftet påhviler driftsherren.

EFTERREGULERING

Afvielser inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget, der ligger til grund for takstberegningen, afholdes af driftsherren. Afvielser over +/- 5 procent af budgettet efterreguleres i taksten for tilbuddet senest 2 år efter.

Efterreguleringen beregnes som nettoresultatets afvigelse (summen af afvielser på udgifts- og indtægtssiden) fra det omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen omfatter alene afvielser i tilbuddets direkte omkostninger samt takstindtægterne, mens der ikke medregnes afvielser på de indirekte og de beregnede omkostninger.

Da taksten det første år skal fastsættes, inden det endelige regnskabsresultat foreligger, skal efterreguleringen det første år bero på den forventede afvigelse. Eventuelle forskelle mellem den forventede afvigelse og den faktiske afvigelse skal modregnes i efterreguleringen to år efter.

Af bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode. Bilag 1 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

BEREGNING AF EFTERREGULERING I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

For tilbud med to eller flere takstgrupper beregnes efterreguleringen af over- og underskud på baggrund af nettoresultatets afvigelse fra tilbuddets samlede omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen fordeles forholdsmæssigt ud på takstgrupperne ud fra deres andel af det samlede omkostningsbaserede budget.

Af bilag 2 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering ved anvendelse af flere takstgrupper. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode. Bilag 2 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

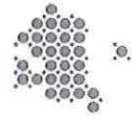
SÆRSKILT EFTERREGULERING I TAKSTERNE FOR 2014

Som følge af KL's overenskomstforlig med KTO har KL anbefalet, at kommunerne nedjusterer lønfremskrivningen i budgetterne for 2013 med 0,9 procentpoint. KL anbefaler samtidig, at taksterne i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning ikke nedjusteres tilsvarende. På denne måde vil tilbuddene alt andet lige generere et overskud, som KL anbefaler bliver efterreguleret særskilt i taksterne for 2014.

Det er i KKR Hovedstaden besluttet at følge KL's anbefaling og foretage en særskilt efterregulering af det overskud, der opstår som følge af nedjusteringen af lønfremskrivningen, i taksterne på det specialiserede socialområde og specialundervisning for 2014.

Den særskilte efterregulering er undtaget de gældende principper i styringsaftalen om efterregulering af over- og underskud. Det vil sige, at den særskilte efterregulering skal foretages, selvom overskuddet er mindre en grænseværdien på fem procent.

Udover den særskilte efterregulering i 2014 vil det stadig være muligt for kommunerne at foretage efterreguleringer som følge af årsresultatets afvigelse fra det nedjusterede omkostningsbaserede budget efter de gældende principper i styringsaftalen for efterregulering af over- og underskud.

Følgende principper er gældende for beregning af den særskilte efterregulering af taksterne i 2014:

- ▶ Det enkelte tilbuds omkostningsbaserede budget nedjusteres efter anbefalingen fra KL og under hensyntagen til kommunens konkrete fremskrivningsmetoder i forbindelse med budgetlægningen for 2013.
- ▶ Taksterne i tilbuddet nedjusteres ikke, hvorfor de budgetterede takstindtægter ikke ændres.
- ▶ Overskuddet som følge af den nedjusterede lønfremskrivning beregnes som afvigelsen mellem det nedjusterede omkostningsbaserede budget og de uforandrede budgetterede takstindtægter.
- ▶ Det beregnede overskud, som følge af nedjusteringen af lønfremskrivningen, efterreguleres særskilt i tilbuddets takster for 2014.
- ▶ Den almindelige efterregulering beregnes efter de gældende principper i styringsaftalen. Nettoresultatets afvigelse skal beregnes som afvigelsen mellem det *nedjusterede* omkostningsbaserede budget og de realiserede udgifter plus afvigelsen mellem det *uforandrede* indtægtsbudget og de realiserede indtægter.
- ▶ Den almindelige efterregulering skal indregnes i tilbuddets takster senest to år efter 2013.

Af bilag 3 fremgår et eksempel på en model til beregning af den særskilte efterregulering i 2014. Modellen tager udgangspunkt i ovenstående principper. Bilag 3 kan hentes som selvstændigt dokument på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

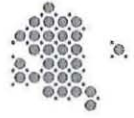
Tilbud drevet af Region Hovedstaden er ikke underlagt denne efterregulering.

FORHØJELSE AF BEREGNINGSGRUNDLAGET

Budgettet, der indgår i takstberegningen, kan alene reguleres som følge af p/l, lovændringer og tilpasninger i forhold til efterspørgslen (ændringer i belægningsprocenten eller justering af målgruppe). Det betyder, at hvis brugerkommunerne ændrer deres efterspørgsel tilpasses driftsherres budget hertil. Ved væsentlige ændringer i tilbuddet, hvortil budgettet tilpasses såvel op som ned, skal driftsherre hurtigst muligt og senest ved budgetvedtagelsen varsle brugerkommunerne om ændringerne og begrundelserne herfor.

SÆRLIGE TILBUD OG YDELSER

Der er nogle tilbud, som har eller udvikler meget specialiserede ydelser, blandt andet landsdækkende tilbud. Samtidig bliver nogle tilbud specielt tilpasset den enkelte bruger eller midlertidigt tilrettelagt i forbindelse med ventetid til tilbud. I forbindelse med rammeaftalen gives mulighed for at aftale andre betalingsmodeller end de anbefalede og indgå særftaler mellem brugerkommuner og driftsherrer.

PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE

FRISTER FOR AFREGNING FOR BRUG AF TILBUD

Driftsherrerne afregner månedsvis forud, hver den 10. i måneden.

På forudbestilte aflastningspladser meldes afbud senest 14 dage før det aftalte tidspunkt. Afbud senere end 14 dage før medfører betaling for den bestilte aflastning.

OPSIGELSESVARSLER

Der er fastlagt opsigelsesvarsler for de forskellige tilbud. For alle tilbud gælder, at opsigelsesvarslet bortfalder, hvis en opsagt plads bliver besat med det samme.

- ▶ Sociale tilbud (botilbud, dagtilbud og beskyttet beskæftigelse): Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Akutpladser på børneområdet: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Aflastning: Løbende måned plus 30 dage. Afbud for bestilt plads senest 14 dage før.
- ▶ Beskæftigelsescentre og erhvervsmæssig afklaring: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialundervisning, børn: Løbende måned plus 90 dage.

FORLÆNGET VARSEL VED OPSIGELSE AF FLERE PLADSER

Når en brugerkommune på samme tilbud vælger at opsig tre eller flere pladser inden for en periode på 3 løbende måneder, eller pladser svarende til indtægter på 20 procent eller mere af tilbuddets takstbaserede indtægtsbudget, forlænges opsigelsesvarslerne til løbende måned plus 6 måneder.

Kommunaldirektørkredsen kan aftale længere opsigelsesvarsler på enkelte, særligt sårbare tilbud. Der er for 2014 ikke aftalt længere varsler på konkrete tilbud.

OPFØLGNINGSMEKANISMER FOR BORGERES PLACERING I TAKSTGRUPPER

Handlekommune og driftsherre/tilbud har pligt til at rette henvendelse til hinanden, såfremt det vurderes, at en borger bør flyttes til enten en højere eller en lavere takstgruppe.

Én gang årligt skal der i samarbejde mellem handlekommune og driftsherre/tilbud, for eksempel i forbindelse med opfølgning på handleplaner, foretages en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser med henblik på borgerens placering i takstgruppe.

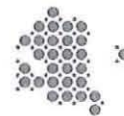
Handlekommune og driftsherre/tilbud kan ud fra en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser til enhver tid anmode om omplacering af en given borger fra én takstgruppe til en anden.

Den modsatte part skal tilstræbe at oplyse, om man er enig i denne vurdering senest ti hverdage fra, at der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. For at sikre fremdrift i sagsbehandlingen skal den modsatte part ved modtagelse af anmodning om omplacering hurtigst muligt indhente de nødvendige oplysninger om sagen.

I tilfælde af uenighed henstilles til, at handlekommune og driftsherre/tilbud i fællesskab, og i dialog med borgeren, hurtigst muligt finder alternative løsninger inden for samme tilbud under hensyntagen til borgerens rettigheder.

Hvis der ikke kan findes en løsning inden for tilbuddet, er det handlekommunens forpligtelse at finde alternative tilbud til borgeren.

Ved enighed om omplacering fastsættes tidspunktet for iværksættelse af omplaceringen efter konkret aftale mellem handlekommune og driftsherre/tilbud.

AFTALE OM ETABLERING OG LUKNING AF TILBUD OG PLADSER

KKR Hovedstaden har ikke indgået konkrete tværkommunale aftaler eller aftale med Region Hovedstaden om oprettelse og lukning af tilbud og pladser i 2014.

PRINCIPPER FOR ETABLERING AF TILBUD

Ved etablering af et nyt tilbud, der forventes at være afhængigt af salg af pladser til andre kommuner, er det driftsherres ansvar at vurdere behovet for tilbuddet og dimensioneringen af det.

Ved etablering af et nyt tilbud, som vil være afhængig af salg af pladser til andre kommuner, kan driftsherre vælge at anvende en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode. Længden af opstartsperioden fastsættes af driftsherre, men må maksimalt være løbende år plus 12 måneder.

Driftsherre skal informere brugerkommunerne om, hvorvidt der anvendes en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode, inden brugerkommunerne visiterer borgere til tilbuddet.

Ved anvendelse af lavere belægningsprocent i en opstartsperiode gælder følgende undtagelser fra det gældende princip om efterregulering af over- og underskud:

- ▶ Driftsherre må ikke efterregulere som følge af en negativ afvigelse fra det omkostningsbaserede budget i opstartsperioden.
- ▶ Positive afvigelser fra det omkostningsbaserede budget på mere end 5 procent skal efterreguleres over for de kommuner, der har anvendt tilbuddet i opstartsperioden.

Efter opstartsperiodens ophør skal driftsherre anvende en estimeret belægningsprocent, der er fastsat ud fra belægningsprocenten i sammenlignelige tilbud. Denne beregningsmetode må maksimalt anvendes i 3 år efter opstartsperiodens ophør. Herefter skal driftsherre anvende det gældende princip for beregning af belægningsprocenten.

PRINCIPPER FOR LUKNING OG OMLÆGNING AF TILBUD

Driftsherre skal selv afholde alle udgifter forbundet med lukning af tilbud.

Driftsherre kan indregne etableringsudgifterne ved omlægning af tilbud i taksterne fremadrettet fra næste budgetår efter gældende principper for forrentning og afskrivning, således at de takstændringer, dette måtte medføre, er kendte på forhånd.

Ved lukning og omlægning af tilbud skal driftsherre i forbindelse med varsling af ændringerne inddrage brugerkommunerne med henblik på planlægning af overgangsperioden. Planlægningen kan blandt andet omfatte konkrete planer for ind- og udslusning af borgere.

Ved lukning og omlægning af tilbud har handlekommunen ansvar for at finde alternative tilbud til borgere, som ikke længere kan rummes i tilbuddet.

For at give driftsherre mulighed for at tilpasse kapacitet og indhold i tilbuddet skal brugerkommunerne varsle om forventede markante ændringer i efterspørgslen, så snart viden herom foreligger.

KOMMUNERS OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

I henhold til reglerne i § 186 i lov om social service kan beliggenhedskommunen anmode om at overtage regionsdrevne sociale tilbud. Når kommunen fremsætter en sådan anmodning påhviler det regionen i henhold til Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2006 at fremkomme med overtagelsesvilkårene.

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces er det i rammeaftalen fastlagt, at overtagelse normalt sker ved et årsskifte, og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1. januar året før overtagelsen, og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til regionen om overtagelse af tilbud forudsætter behandling i kommunalbestyrelse/byråd, inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af en endelig indgået aftale om overtagelsen mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet.

Kommunerne i hovedstadsregionen har ikke planlagt overtagelse af regionale tilbud i 2014.

TVÆRREGIONAL KOORDINATION AF DE SIKREDE INSTITUTIONER

Kommunalbestyrelserne skal i dialog med Regionsrådene sikre tværregional koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede institutioner. Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem KKR. Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

Med henblik på en udmøntning i rammeaftalen for 2015 er koordinationsforum i gang med at forberede forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner. Forslaget vil blive baseret på en række hensyn, som bl.a. skal sikre gennemsigtighed, budgetsikkerhed, fleksibel kapacitetstilpasning samt kvalitetsudvikling.

Arbejdet bygger på dialog med Danske Regioner og med de regionale driftsherrer.

KØB OG SALG AF PLADSER UDEN FOR HOVEDSTADSREGIONEN

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed inden for samme region.

I forhold til køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed i forskellige regioner anbefales det, at der ved hvert køb og salg af pladser udarbejdes konkrete og individuelle købskontrakter, der regulerer forpligtelsen for såvel brugerkommune som driftsherre. Købskontrakterne bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning m.v.

PROCEDURER OG TILTAG I FORHOLD TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Udviklingsstrategi 2014 er ni selvstændige tilbud blevet defineret som de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen. Tilbuddene er målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling og udgør en delmængde af de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.²

De mest specialiserede tilbud er underlagt en særlig samarbejdsmodel defineret som "nødbremse-modellen". Formålet med modellen er at sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Modellen beskrives nedenfor.

NØDBREMSE-MODELLEN

Den særlige samarbejdsmodel til at understøtte de mest specialiserede tilbud er underlagt følgende forudsætninger:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk er gældende for alle tilbud defineret som mest specialiserede.
- ▶ Modellen er dynamisk og har løbende fokus på udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitament, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring af tilbuddene.

Modellen består af følgende overordnede elementer:

1. Driftsherre for et tilbud, der er defineret som mest specialiseret, har mulighed for at indstille tilbud, som driftsherre vurderer har behov for en særlig opmærksomhed, for eksempel hvis det vurderes at være lukningstruet.
2. På baggrund af indstillingen foretages en grundig afdækning af tilbuddets situation samt alternativer til tilbuddet.
3. På baggrund af den grundige afdækning foretages en vurdering af, om der er behov for særlige tværkommunale tiltag til bevarelse af tilbuddets viden og kompetencer.
4. Endelig træffes en beslutning om iværksættelse af særlige tiltag.

Den tværkommunale samarbejdsmodel samt de særlige tiltag er nærmere beskrevet i bilag 4 til Styringsaftale 2014. Bilag 4 kan findes som særskilt dokument på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

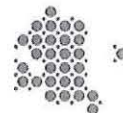
TASK FORCE

Til at understøtte samarbejdsmodellen er der nedsat en permanent task force, der har følgende opgaver:

- ▶ Årlig vurdering af alle tilbud i Udviklingsstrategien, herunder særligt de mest specialiserede tilbud med udgangspunkt i de opstillede kriterier for og krav til de mest specialiserede tilbud.
- ▶ Vurdering af tilbud, der nyindstilles af driftsherrer som værende mest specialiseret.
- ▶ Konkret afdækning og vurdering af behov for særlige opmærksomhed over for et tilbud defineret som mest specialiseret på grund af en indstilling fra en driftsherre.

Task forcen samles med en fast kadence på to på forhånd fastsatte datoer i løbet af året, således at driftsherrer ved, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at indstille tilbud. Derudover vil task forcen kunne samles i forbindelse med akutte behov for vurdering af tilbud.

² Kriterierne for udvælgelse af de mest specialiserede tilbud samt de udvalgte tilbud i 2014 kan findes i Udviklingsstrategi 2014.

Task forcen består af centrale nøglepersoner på både børne- og ungeområdet og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden.

Endelig skal task forcen hvert andet år foretage en vurdering af behov for og efterspørgsel efter de mest specialiserede tilbud blandt alle kommuner i hovedstadsregionen.

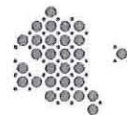
Kommissorium for den permanente task force, herunder tidspunkter for de årlige møder, kan ses i bilag 5 til Styringsaftale 2014. Bilaget kan findes som særskilt dokument på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

KRAV TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Der stilles følgende krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen:

- ▶ Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- ▶ Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografisk nærområde.
- ▶ Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation og effekt af indsatserne i tilbuddet.

Den nedsatte task force medtager ovenstående krav i de løbende og konkrete vurderinger af de mest specialiserede tilbud.

BILAGSLISTE

Nedenfor fremgår en oversigt over bilag til Styringsaftale 2014:

- ▶ **Bilag 1:** Eksempel på model til beregning af efterregulering
- ▶ **Bilag 2:** Eksempel på model til beregning af efterregulering og belægningsprocent ved anvendelse af flere takstgrupper
- ▶ **Bilag 3:** Eksempel på model til beregning af den særskilte efterregulering i 2014
- ▶ **Bilag 4:** Samarbejdsmodel vedrørende de mest specialiserede tilbud
- ▶ **Bilag 5:** Kommissorium for task force vedrørende de mest specialiserede tilbud.

Alle bilagene kan findes som særskilte dokumenter på www.rammeaftale-h.dk.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 6

Bilag 1 og 2

NOTAT
om
Koncept for effektmåling- model 1

Model 1: Måling på basis af registerdata – med forskeradgang.

Måling af effekt på længere sigt har et andet fokus. Her vil man sjældent kunne nå at justere indsatsen for den borger, der får en ydelse, da der vil være tale om, at effekterne først viser sig flere år efter indsatsen. Denne type effektmåling kan anvendes til at understøtte langsigtede strategier på det specialiserede børneområde.

De parametre, som Børne- og Ungdomsudvalget har ønsket at måle på, er parametre, som stort set i forhold til hver enkelt ung eller barn, vil kunne købes som rådata fra Danmarks statistik. Denne type måling vil kræve opnåelse af forskeradgang til Danmarks statistik.

Efterfølgende vil der skulle ske en samkørsel af disse rådata. Ved denne databearbejdelse kan foranstaltningstype kombineres med - henholdsvis om den unge har psykisk sygdom, har opnået ungdomsuddannelse, er kriminel eller fx misbruger. Udfordringerne ved denne model for måling er, at den ikke direkte måler på Kommunens støtte i den periode, hvor støtten gives, da de nyeste data fra Danmarks statistik ofte er to år gamle.

Det betyder, at der fx først vil kunne være viden i år 2016 om en ung 17- årig, der var anbragt af Lyngby-Taarbæk kommune i år 2013 og som var kriminel på tidspunktet, hvor han var anbragt (år 2013). Derudover vil man fx først i år 2018 kunne vide, om han også var kriminel efter anbringelsen, altså i år 2015, hvor anbringelsen var stoppet.

Denne type måling vil ikke kunne hjælpe forvaltningen med at justere støtten i forhold til den ønskede effekt og dermed vil målingen ikke kunne hjælpe til at borgeren mødes med den rette indsats.

Overordnet vil modellen vise, hvordan det går Kommunens unge i forhold til misbrug, kriminalitet, psykisk eller somatisk sygdom og gennemførelse af ungdomsuddannelse på den lange bane. Men denne måling vil ikke vise, hvorfor den unge enten blev misbruger eller ej. Man vil heller ikke kunne slutte, at det var Kommunens indsats og støtte, der bragte den unge igennem en ungdomsuddannelse.

Vælges denne model skal kommunen have en forskeradgang til Danmarks Statistik. Der vil skulle afsættes midler til at købe rådatasæt og til at købe konsulentbistand til at lave den egentlige effektmåling (egentlig samkørsel af data), da kommunen ikke besidder de nødvendige personalekompetencer. Alternativt vil man skulle lave en personalemæssig opnormering i forhold til den konkrete opgave. Begge vil have en årlig udgift mellem 600.000 kr – 800.000 kr.

NOTAT

om

Koncept for resultatopfølgning - model 2

Model 2: Effektmålingen baseres på måling i DUBU.

Måling af effekt på kort sigt vil kunne medvirke til en hurtig justering af indsatsen, således at borgeren opnår et bedre resultat. Den viden, effektmålingen giver, kan anvendes konstruktivt på enkeltsagsniveau og sagsbehandleren vil kunne handle ud fra den nye viden.

Fra 2014 bliver det et lovkrav, at alle kommuner skal have et it-system, der understøtter behandling af børnesager. Lyngby Taarbæk Kommune har valgt, ligesom over halvdelen af landets andre kommuner, at investere i DUBU (Digitalisering Udsatte Børn og Unge). En af fordelene ved anvendelse af DUBU er, at datakvaliteten øges i de enkelte sager.

Mulighederne for dataforarbejdelse i DUBU udvikles løbende og Lyngby-Taarbæk Kommune har, sammen med Frederiksberg, Faaborg-Midtfyn og Horsens kommuner, deltaget i en arbejdsgruppe ledet af Deloitte, hvor også Socialstyrelsen, KL, Aarhus Kommune og Københavns Kommune har bidraget. Den model, der er besluttet i DUBU regi er i overensstemmelse med de indikatorer, som anvendes i ICS-metoden (Integrated Children's System), og vil kunne måle på om børn og unge, der modtager foranstaltninger – både forebyggende og anbringende foranstaltninger – flytter sig enten i positiv eller negativ retning i forhold til de seks punkter, som er indeholdt i handleplanen for barnet, jf. Serviceloven.:

- Familie,
- Sundhed,
- Udvikling
- Adfærd,
- Skole,
- Fritid og andet.

Kommunen vil således kunne få et billede af, om der sker en positiv forandring med barnet eller den unge, mens de modtager foranstaltninger i Kommunen. Virker foranstaltningen ikke positivt til barnets udvikling, kan foranstaltningen hurtigt foranstaltes.

De konkrete parametre, som Børne- og Ungdomsudvalget har udvalgt, indgår ikke eksplicit af DUBU, men når der fx generelt måles på barnets sundhed, vil fx psykisk sygelighed kunne indgå i vurderingen heraf. Eller hvis den unge evt. er kriminel, vil den unge score lavt på målepunktet "adfærd".

Det er forvaltningens vurdering, at resultatmålingen i DUBU som udgangspunkt vil kunne give et godt billede af, hvordan det går de børn og unge, som får særlig støtte i Kommunen, samt give et overordnet billede af om de forskellige former for støtte, herunder forebyggelse og anbringende foranstaltninger, har en positiv effekt.

Socialstyrelsen arbejder på at få skabt en samkøring mellem resultatmålinger i DUBU og konkrete data fra Danmarks Statistik, som vil kunne give oplysninger om specifikke indikatorer som fx kriminalitet og psykisk sygdom.

En fordel ved model 2 er, at over halvdelen af landets kommuner nu har tilsluttet sig DUBU, hvilket fremadrettet vil give mulighed for at benchmark kommunerne imellem. Der er på nuværende tidspunkt ikke et konkret økonomisk udspil fra DUBU i forhold til resultatmålingen, ligesom der ikke er sat et fast tidspunkt på for, hvornår det skal ligge klar.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 7

Bilag 1

Center for Social Indsats

**KOMPETENCEOVERSIGT
FOR
BØRNE- OG UNGEOMRÅDET**

SB	SAGSBEHANDLER
VIS	VISITATIONSUDVALG
AFD	AFDELINGSLEDER
CC	CENTERCHEF
BU	BØRN- OG UNGEUDVALGET
BUF	BØRN- OG UNGEUDVALGSFORMAND

Sagsbehandler har bevillingskompetence på 3000 kr. pr. måned pr. barn

Paragraf/foranstaltning	Instanser						
	SB	AFD	VIS	CC	BU	BUF	Bemærkninger
§ 11 stk. 3. nr. 1							

Paragraf/foranstaltning	Instanser						
	SB	AFD	VIS	CC	BU	BUF	Bemærkninger
11 stk. 3 nr. 1 Konsulent bistand	I	B					Der indstilles altid først til Forebyggelses-Centret for at afklare om de kan påtage sig opgaven
§ 11 stk. 3 nr. 2 Familieplanlægning	B						
§ 11 stk. 4	I	B					Der indstilles altid først til Forebyggelsescentret for at afklare om de kan påtage sig opgaven
§ 11 stk. 5	B						
§ 32 stk. 6-9 Hjemmetræning	I	B					Sagen drøftes i tværfagligt visitationsudvalg
§ 36: Særlige klubtilbud	I	B					
§ 41: Merudgiftsydelse	B	B					Sagsbehandler: Under 2½ gange standardbeløb pr. måned Afdelingsleder: Over 2½ gange standardbeløb pr. måned
§ 42: Tabt arbejdsfortjeneste	B	B					Sagsbehandler: Op til 10 timer pr. uge Afdelingsleder: Over 10 timer pr. uge
§ 44 jf. 86 stk. 2:							OBS sikre ensartet niveau evt. ved

Paragraf/foranstaltning	Instanser						Bemærkninger
	SB	AFD	VIS	CC	BU	BUF	
Vedligeholdelsestræning m.v. for børn	I	B					servicestandard
§ 45: Ledsagerordning for unge	I	B					Målgruppe afklares
§ 50: Børnefaglig undersøgelse	B						
§ 51: Undersøgelse af barnets forhold uden samtykke	I	I		I	B		
§ 52 stk. 3, nr. 1: Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el. lign.	I	B	I				Visitationsudvalget kvalificerer indstillingen
§ 52 stk. 3, nr. 2: Praktisk pædagogisk eller lign. støtte i hjemmet	I	B	I				SB indstiller til Forebyggelsescenteret
§ 52 stk. 3, nr. 3: Familiebehandling eller lign. Støtte	I	B	I				SB indstiller til Forebyggelsescenteret

Paragraf/foranstaltning	Instanser						
	SB	AFD	VIS	CC	BU	BUF	Bemærkninger
§ 52 stk. 3, nr. 4: Døgnophold for børn og forældre	I	I	I	B			
§ 52 stk. 3, nr. 5 og § 84 Aflastning	I	B	I				Familieplejekonsulenterne deltager ifm. tilsynsopgaven
§ 52 stk. 3, nr. 6 § 76 stk. 2, § 76 stk. 3, nr. 2: Personlig rådgiver til barnet/den unge	I		B				SB indstiller til Forebyggelsescenteret
§ 52 stk. 3, nr. 7 § 76 stk. 2, § 76 stk. 3, nr. 2: Kontaktperson til barnet/den unge eller familien samlet	I		B				SB indstiller til Forebyggelsescenteret
§ 52 stk. 3, nr. 9: Praktiktilbud	B						
§ 52 stk. 3, nr. 10: Anden hjælp, der har til formål at	I		B				SB indstiller til Forebyggelsescenteret

Paragraf/foranstaltning	Instanser						
	SB	AFD	VIS	CC	BU	BUF	Bemærkninger
yde rådgivning, behandling og praktisk pædagogisk støtte							
§ 52 a Der kan ydes økonomisk støtte for forældremyndigheden, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte jf. stk. 2	I	B		B			
§ 101 stk. 3: Behandlingstilbud til stofmisbruger	I	B					
§ 54: Støtteperson for forældre i forbindelse med anbringelser	B						Max kr. 3000,- pr. mdr. pr barn
§ 57 a: Forældre pålæg	I	B	B				

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 11

Bilag 1

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Analyse af aktivitet og serviceniveau i Sundhedstjenesten 2012

 Center for Sundhed og Kultur

1. Indledning og sammenfatning af analysen

Kommunerne står generelt med store sundhedsmæssige udfordringer på børne- og ungdomsområdet, hvor hovedudfordringen er at få bremset væksten i folkesygdomme. Sundhedstjenesten i Lyngby-Taarbæk Kommune har lang tradition for at arbejde forebyggende med børn og unge, og i erkendelse af at vaner ofte grundlægges tidligt, tager kommunens sundhedsstrategi fra 2012 netop udgangspunkt i indsatser på dette område.

De kommunale sundhedsopgaver er under kraftig udvikling i disse år – en udvikling der også omfatter ændrede krav og forventninger til kommunernes børnesundhedsopgaver. regeringens nye Sundhedsudspil fra maj 2013 "Mere borger, mindre patient. Et stærkt fælles sundhedsvæsen", KL's udspil fra 2012 om "Det nære sundhedsvæsen" og Sundhedsstyrelsens "forebyggelsespakker" opstiller nye forventninger til Sundhedstjenestens rolle. Tilsvarende betyder den lokale udvikling i Lyngby-Taarbæk med blandt andet implementering af sundhedsstrategien og et øget fokus på sårbare grupper, at Sundhedstjenestens rolle og faglige fokus løbende skærpes.

Formålet med analysen er med udgangspunkt i kommunens børns sundhedsprofil og -adfærd i og udviklingstendenser og rammebetingelser for kommunernes sundhedsindsats på børneområdet at vurdere Sundhedstjenestens økonomiske udvikling og tegne et billede af Sundhedstjenestens aktivitet, serviceniveau og prioritering. Det sker med henblik på at vurdere potentialerne for en fremtidig udvikling og tilpasning af Sundhedstjenestens aktivitet og struktur til de aktuelle udfordringer og fremtidige krav til kommunernes indsats i forbindelse med at fremme børns sundhed.

Analysen præsenterer dels en profil for den aktuelle børnesundhed i Lyngby-Taarbæk Kommune, dels en redegørelse for Sundhedstjenestens økonomiske udvikling, tjenestens aktivitet og det serviceniveau, som ligger bag udgifterne.

Sundhedstjenesten varetager tilbud til alle børn/unge og deres familier, herunder børn/unge og familier med særlige behov. Fokus i analysen er på *hele* sundhedstjenestens virkeområde. Den kommunale børnefysioterapi varetages hovedsageligt af Motorikhuset og indgår ikke i denne analyse.

Serviceniveauet belyses ved en række indikatorer på aktiviteten i 2012. Sundhedstjenesten udskiftede i slutningen af 2011 sin IT-plattform og fik nyt journalsystem. Omlægningen har betydet, at det kun er muligt at udarbejde statistiske opgørelser over den aktivitet, som ligger efter 2011. I det omfang det er muligt at vise historiske data, tager analysen dog tidsmæssigt udgangspunkt i perioden 2009-2012.

Hvor det er muligt sammenlignes Lyngby-Taarbæk med sammenlignelige kommuner. Sammenligningen mellem kommuner imellem bør dog tolkes med varsomhed, da forskellige lokale faktorer spiller ind på de kommunale data. Mange data er af kvalitativ art, hvilket kan gøre dem svært sammenlignelige, og kommunernes serviceniveau afspejler derudover forskellig lokal, faglig praksis og politisk prioritering. Blandt andet på denne baggrund har der i Lyngby-Taarbæk Kommune og nabokommunerne ikke været tradition for at lave sammenlignende analyser af sundhedstjenester.

Lyngby-Taarbæks Sundhedstjeneste har ikke gennemført løbende brugerundersøgelser i perioden 2009-2012, dog blev der gennemført en mindre undersøgelse af tilfredshed med hjemmebesøg blandt småbørnsforældre i 2012.

Analysen er udarbejdet af Center for Sundhed og Kultur og Sundhedstjenesten i perioden marts-maj 2013, og har været præsenteret og drøftet med sundhedsplejerskerne. Ved denne proces fremkom en række ideer til fremtidige fokusområder og udviklingspunkter. Disse fremgår af rapporten.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Overordnet viser analysen, at børnesundheden og brugertilfredsheden i Lyngby-Taarbæk Kommune er god, selvom Sundhedstjenesten tilbyder færre standardbesøg til småbørn, end i nabokommunerne. Børnesundheden er på væsentlige indikatorer som motorik, overvægt og røgpåvirkning bedre i Lyngby-Taarbæk Kommune end i Region Hovedstaden som helhed. Andelen af mødre, som ammer fuldt ud i de anbefalede 6 måneder er dog meget lav, og kommunen ligger her en del under regionens gennemsnit.

Samlet viser analysen, at følgende specifikke forhold og tendenser gør sig gældende:

- **Børnenes sundhedsprofil i 2012** viser, at kommunens børnesundhed generelt er god. Børnesundheden er på væsentlige indikatorer som motorik, overvægt og røgpåvirkning bedre i Lyngby-Taarbæk Kommune end i Region Hovedstaden som helhed. Kun 3,5 pct. af spædbørnene oplever, at der ryges i hjemmet i Lyngby-Taarbæk mens tallet i hele regionen er 16 pct. Knap hvert femte barn i Lyngby-Taarbæk har motoriske vanskeligheder ved skolestart mens det i hele regionen er hvert tredje barn. Knap dobbelt så mange børn i regionen (17 pct.) er overvægtige ved indskoling som i Lyngby-Taarbæk Kommune (9 pct.), men da andelen af overvægtige børn i kommunen stiger betragteligt i løbet af skoletiden, vurderes der at være et potentiale for en særskilt indsats her. Andelen af mødre, som ammer fuldt ud i 4 måneder er i Lyngby-Taarbæk Kommune lidt højere end i regionen. Andelen der ammer fuldt ud i de anbefalede 6 måneder er til gengæld meget lav i Lyngby-Taarbæk, og kommunen ligger her en del under regionens gennemsnit.
- De sundhedsmæssige udfordringer, børn kan have vil typisk kræve en tværfaglig indsats. Udover de tilbud sundhedsplejerskerne selv stiller til rådighed, inddrages andre faggrupper derfor naturligt, når der er behov for det. Analysen viser, at **Sundhedstjenestens særlige fokus- og indsatsområder i høj grad afspejler de udfordringer, som sundhedsprofilen peger på**, at børnene i kommunen har.
- **Sundhedstjenestens driftsbudget pr.barn** er siden 2009 reduceret med 9 procent. Lyngby-Taarbæk Kommunes udgift pr. barn er i dag på niveau med sammenlignelige kommuner, og lavere end i Region Hovedstaden og landet som helhed.
- Der har været en mindre stigning i **antal børn pr. sundhedsplejerske** fra 2010 til 2012 og i dag er normeringer og personaleforbrug i dag stort set på samme niveau som nabokommunerne. Lyngby-Taarbæk har dog de seneste år i højere grad end andre arbejdet med at justere teamsammensætningen efter LEON-princippet (Laveste Effektive OmkostningsNiveau). Dette betyder, at efteruddannede sundhedsplejersker i dag varetager både ind- og udskolingsundersøgelser i stedet for at disse laves af en læge.
- Alle sundhedsplejersker **arbejder med både småbørn og skolebørn**. Der er stor bredde i Sundhedstjenestens tilbud spændende fra de generelle tilbud til alle til særlige indsatser for bl.a. udsatte børn og deres familier. Ca. halvdelen af tjenestens ressourcer bruges på småbørn og en tredjedel bruges på skolebørn. Den resterende sjettedel anvendes på konsulentvirksomhed over for daginstitutioner og skoler, telefontid samt tværfagligt samarbejde.
- **Aktiviteten på småbørnsområdet** består primært i hjemmebesøg til 0-årige. Lyngby-Taarbæk tilbyder som standard fire besøg, mens nabokommunerne i reglen tilbyder fem standardbesøg i tråd med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Hvert andet barn i Lyngby-Taarbæk Kommune modtager mindst et ekstra behovsbesøg ud over standardbesøgene. Mens Lyngby-Taarbæk udelukkende benytter hjemmebesøg, har alle omegnskommunerne omlagt en del af deres behovsbesøg til "åbent hus" konsultationer. **En mindre brugerundersøgelse** fra 2012 viser, at tilfredsheden med Sundhedstjenestens hjemmebesøg er stor.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

- **Aktiviteten på skoleområdet** består af en kombination af individuelle undersøgelser/samtaler og fælles pædagogiske aktiviteter med børnene. Omfanget af og bredden i Lyngby-Taarbæk Kommunes tilbud på skoleområdet er gode - også set i forhold til nabokommunernes niveau.

Anbefalinger til indsatsområder:

Rapporten giver et billede af de økonomiske og faglige udfordringer som Sundhedstjenesten står over for i de kommende år. Nogle af tendenserne afspejler sig allerede nu i tjenestens opgaveportefølje og fokusområder, mens andre giver nye perspektiver for Sundhedstjenestens fremtidige aktiviteter og struktur. På baggrund af analysen samt de drøftelser der fremkom under præsentationen til Sundhedstjenesten anbefales det, at der særligt arbejdes med:

- **Målrettet indsats overfor de overvægtige drenge**
Andelen af overvægtige – og især svært overvægtige - drenge stiger kraftigt i løbet af skoletiden (fra 6 til 16 pct. overvægtige). Her er der derfor et potentiale for en særskilt indsats, omfattende såvel et generelt som et målrettet tiltag i forhold til drengene i eksempelvis 7. klasse. Der eksisterer i dag en indsats (kaldet "Sund nu") til overvægtige børn i indskoling. Det giver god mening fremadrettet at udvikle metoder og udnytte kompetencerne herfra til indsatser for de større børn.
- **Styrket kommunal indsats for nyfødte**
På landsplan er antallet af genindlæggelser blandt nyfødte fordoblet fra 2007 til 2011. Regeringen og Sundhedsstyrelsen ønsker derfor bl.a. at reducere dette antal ved at styrke den kommunale sundhedsplejes indsats i de første dage efter, at familierne er kommet hjem fra sygehuset. I Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer for barselsomsorgen anbefales det, at sundhedsplejen tilbyder et tidligt hjemmebesøg på 4.-5. dagen til alle familier, der er udskrevet inden for 72 timer. Lyngby-Taarbæk Kommune har i dag et tilbud om besøg på 3.-5. dagen på alle hverdage til dem, der udskrives inden for 48 timer.
Den nye svangreomsorg træder i kraft 1. oktober 2013, og der er derfor påbegyndt en proces i kommunen, der ser på, hvordan serviceudvidelsen fremadrettet løses.
- **Omlægning af behovsbesøg i hjemmet til "Åbent Hus"**
Ca. halvdelen af Sundhedstjenestens ressourcer bruges i dag på småbørnsområdet og mere end hvert fjerde besøg aflægges som ekstra behovsbesøg i hjemmet. "Åbent hus" benyttes i dag i mange kommuner som et tilbud, hvor forældre har mulighed for at få en fælles snak, og hvor der tilbydes individuel vejledning ved en sundhedsplejerske. .
Sundhedstjenesten har nedsat en arbejdsgruppe der undersøger, hvilken model af "Åbent hus", som egner sig til indførelse i Lyngby-Taarbæk Kommune. Gruppens fokus er bl.a. på, at der skal være en klar målsætning, hvori det skal fremgå at en omlægning skal forsøge at frigivning af nogle ressourcer. Ligeledes vil der blive udforsk, hvilke lette behovsbesøg der vil kunne lægges over i "Åbent hus". Erfaringerne fra klinikprojektet skal indgå, herunder evt. samarbejde med andre faggrupper.
- **Årlig børnesundhedsprofil skal sikre kvalitet og prioritering i børnesundhedsindsatsen**
Sundhedstjenestens journalsystem muliggør, at der let kan trækkes en række data om børnenes sundhed i Lyngby-Taarbæk Kommune. Fremadrettet vil Sundhedstjenesten årligt udarbejde en lokal børnesundhedsprofil, som skal sikre kvalitet og prioritering i børnesundhedsindsatsen.
Opgørelserne i denne rapport er lavet for Lyngby-Taarbæk Kommune som helhed og viser derfor gennemsnitstal for hele kommunen. Journalsystemet giver imidlertid mu-

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

lighed for at se variationer på lavere geografiske niveauer såsom skoledistrikter. Dette benyttes ledelsesmæssigt løbende til bl.a. intern ressourcetildeling ligesom børnesundhedsprofilen fremadrettet vil kunne vises på skoledistriktsniveau. I de kommende år vil det ligeledes blive muligt at lave tidsserie-undersøgelser, som kan benyttes til opfølgning på særlige indsatser i forhold til eksempelvis alkohol, overvægt eller rygning.

- **Undersøge behovet for en særlig ammeindsats mellem 4. og 6. måned**
Det største fald i ammefrekvens i Lyngby-Taarbæk Kommune sker, når barnet er mellem 4 og 6 måneder gammelt. To ud af tre spædbørn (65 pct.) i kommunen bliver ammet fuldt, når de er fire måneder, mens dette gælder 6 pct., når de er blevet et halvt år.
Sundhedstjenesten vil derfor på et fagmøde drøfte om tidspunktet for 3. standardbesøg har betydning for opstart af anden kost, samt evaluere vejledningen af familierne.
- **Fokus på forebyggelse af ulykker hos småbørn**
Med baggrund af rapportens resultater vil Sundhedstjenesten lave en nærmere analyse af, hvilke ulykkestyper der er karakteristiske for de 0-1 årige i Lyngby-Taarbæk Kommune. I forlængelse heraf vil sundhedsstjenesten se på, om der er tale om hændelser, som med en vis sandsynlighed ville kunne forebygges med anden vejledning.
- **Styrket indsats for nybagte forældre**
I arbejdet med familiedannelse er det afgørende at inddrage og samarbejde med begge forældrene; også når familielivet opleves problematisk. På den baggrund søger Sundhedstjenesten i 2013 puljemidler til afdækning af fædres særlige problematikker, samt hvilke metoder fagfolk kan bringe i anvendelse for at afhjælpe disse. Samtidig er der påbegyndt en proces, hvor Sundhedstjenesten beskriver, hvordan en ny forældreuddannelse i Lyngby-Taarbæk Kommune kan implementeres.

Center for Sundhed og Kultur
Maj 2013

2. Børnesundhedsprofil 2012

I det følgende vises udvalgte sundhedsmål for børn og unge i Lyngby-Taarbæk Kommune i 2012. Hvor det er muligt, bliver resultaterne sammenholdt med andre kommunale eller landsdækkende målinger.

Der findes i dag kun en landsdækkende sundhedsprofil for voksne borgere. Kvalitetsdatabasen "Børns Sundhed" udgiver imidlertid løbende delrapporter om forskellige børnesundhedsrelaterede emner, og udgav i foråret 2013 rapporten "Sundhed blandt børn i Region Hovedstaden". Rapporten viser ammeudvikling, efterfødselsreaktioner, overvægt, motorik og passiv rygning blandt børn i regionen.

Afsnittet er opdelt i forhold til småbørn og skolebørn. Fokus er på hhv. de 0-1 årige børn, børn i indskolingen og unge i udskolingen.

2.1 Småbørn

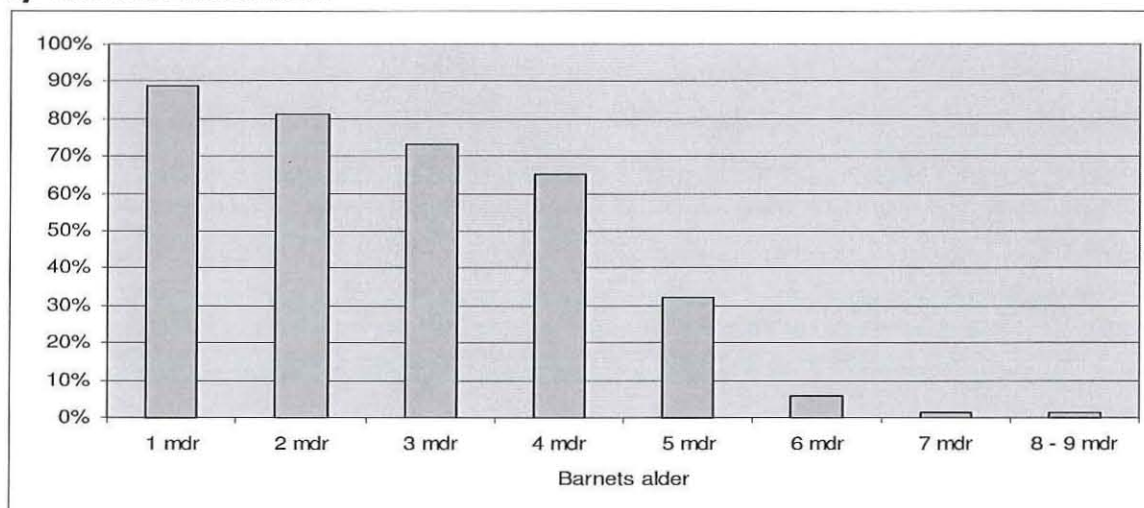
Sundhedsstyrelsen rådgiver forældre og sundhedspersonale inden for en række emner, som vedrører helt små børns sundhed og trivsel. Nogle af de emner, styrelsen fokuserer på, er amning, for tidligt fødte børn, passiv rygning samt små børns sikkerhed og sygdomme.

Tabeller og figurer viser opgørelser på disse områder, hvor fokus er Lyngby-Taarbæk Kommunes karakteristika.

2.1.1 Amning

Et centralt fokusområde for spædbørns trivsel og sundhed er amning og ernæringsformer, og der ligger et stort forebyggelsespotentiale i at fremme amning. Sundhedsstyrelsen og WHO anbefaler, at spædbørn ammes fuldt til de er seks måneder.¹

Figur 1: Andel børn som udelukkende ammes ved forskellige alderstrin i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Som figuren viser, sker det største fald i ammefrekvens i Lyngby-Taarbæk Kommune, når barnet er mellem 4 og 6 måneder gammelt. To ud af tre spædbørn (65 pct.) i kommunen bliver ammet fuldt, når de er fire måneder, mens dette gælder 6 pct., når de er blevet et halvt år.

En ny rapport fra databasen "Børns Sundhed"² viser, at 61 pct. af børnene bliver fuldt ammet, når de er 4 måneder, og 12 pct. bliver det ved 6 måneders alderen.³ Ammefrekvensen i Lyngby-Taarbæk Kommune ligger dermed på linje med regionen ved 4 måneders alderen, mens frekvensen ved 6 måneder kun udgør halvt så mange fuldt ammede børn som i de øvrige kommuner. Opgørelser fra 2002 til 2009 viser dog, at Lyngby-Taarbæk tidligere har ligget på niveau. Baggrunden til dette fald bør undersøges og give anledning til refleksioner over praksis i Sundhedstjenesten.

Generelt er ammefrekvensen for fuld amning ved 6 måneder lav i Danmark. Der er ingen studier vedrørende dette, men erfaringer viser, at mange forældre så småt begynder at give fast mad samtidig med amning omkring de 4 måneder. Sundhedsstyrelsens vejledning åbner herfor, hvis barnet opfattes som sultent. Derudover har en række sociodemografiske og psykosociale faktorer indflydelse på ammelængden. Man ved fx, at ammelængden stiger, når moren har tillid til at kunne amme, har gode erfaringer med amning, har intention om at amme længe og stoler på, at barnet får nok fra brystet, samt har opbakning fra familie og fagpersoner.

¹ Fuld amning vil sige, at barnet udelukkende ernæres af modermælk, eventuelt suppleret med vand.

² Sanne Ellegaard Jørgensen, Signe Boe Rayce, Carina Sjöberg Brixval, Anne Maj Denbæk, Maria Svendsen, Bjørn E. Holstein. Sundhed blandt børn i Region Hovedstaden: data fra Sundhedstjenesten om graviditet, spædbørn og indskolingsbørn. Hillerød: Region Hovedstaden, 2013. De deltagende kommuner i databasen er: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Gentofte, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Køge, Roskilde, Rødovre og Tårnby.

³ Det skal dog bemærkes, at der er manglende data om ammelængde for 36 pct. af børnene i denne rapport, og det er derfor muligt, at forekomsten af fuldt ammede børn vurderes højere, end den er i virkeligheden.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Sundhedstjenesten oplyser og støtter kvinder, der ønsker at amme, men samtidig respekteres kvinder, der fravælger amning. Fremadrettet vil det især være relevant med kontinuerlig uddannelse for personalet og dermed en opmærksomhed på, hvilke familier der typisk er i risiko for tidligt ammeophør. Denne viden bør anvendes mere målrettet i barselsbesøget og de følgende standardbesøg. Der bliver i dag vejledt i amning ved både første, andet og tredje standardbesøg. Tredje besøg kan aflægges mellem 4 og 6 måneder, afhængig af familiens behov. Det kunne derfor være relevant at se på, om tidspunktet for besøget har betydning for opstart af anden kost, da overgangskost italesættes ved netop dette besøg.

2.1.2 For tidlig fødsel

For tidlig fødsel er en stor og ressourcekrævende udfordring for både børn, familie, skole og samfund. Helt overordnet kan man sige, at tidligt fødte har flere problemer end børn født til tiden, og at problemerne stiger med graden af tidlig fødsel. Nogle af de typiske senfølger hos tidligt fødte børn er spastisk lammelse og blindhed. De ikke-handicappede børn kan dog godt vokse og udvikle sig upåfaldende i de første år og så senere få indlærings- eller adfærdsproblemer i skolen.

I alt blev 24 børn født for tidligt i Lyngby-Taarbæk Kommune i 2012. Dette svarer til en andel på 4 pct. af alle fødsler. Børn som fødes til tiden fødes i uge 37-42.

Tabel 1: Fordeling af hvornår de tidligt fødte børn blev født i Lyngby-Taarbæk Kommune 2012. Andele er opgjort i procent af samtlige tidligt fødte.

Fødselstidspunkt	30 uger	32 uger	33 uger	34 uger	35 uger	36 uger
Fordeling af fødsler af for tidligt fødte børn	8 %	4 %	4 %	8 %	17 %	58 %

Tabel 1 viser, at blandt de børn som blev født for tidligt, blev langt de fleste født i uge 35 (17 pct.) eller uge 36 (58 pct.). I Danmark fødes ca. 7 pct. af børnene for tidligt i forhold til det samlede fødselstal. Lyngby-Taarbæk Kommune lå med 4 pct. i 2012 derfor betragteligt under landsgennemsnittet.

Til støtte for disse børn og familier har Sundhedstjenesten et tæt samarbejde med kommunens fysio- og ergoterapeuter i Motorikhuset. Den videre henvisning er specielt relevant for de børn, som er sansemotorisk umodne. Derudover samarbejdes med læger på neonatalafdelinger og andre samarbejdes partnere.

2.1.3 Passiv rygning

Børn er udsat for passiv rygning, når de indånder luften i et rum, hvor der ryges, eller hvor der har været røget. Børn tåler imidlertid dårligt passiv rygning, og de skadelige stoffer fra røgen spredes i luften og opsamles i møbler, gardiner og tæpper. Børn optager de skadelige stoffer, når de indånder luften, kravler på gulvet og bevæger sig i møblerne.

Tabel 2: Rygning i hjemmet blandt borgere i Lyngby-Taarbæk Kommune, som bor sammen med børn⁴

Andel hjem med spædbørn hvor der ryges	Andel hjem med børn (0-17 årige) hvor der ryges
3,5%	7%

Kun få spædbørn (3,5 pct.) udsættes for passiv rygning i Lyngby-Taarbæk Kommune, mens tallet for de større børn er dobbelt så højt (7 pct.).

⁴ Tallet vedrørende spædbørn stammer fra Sundhedstjenestens journaloplysninger i 2012. Tallet vedrørende børn (0-17 år) stammer fra Region Hovedstadens Sundhedsprofil fra 2010.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

At 3,5 pct. af spædbørnene i Lyngby-Taarbæk udsættes for passiv rygning er en del under regionsgennemsnittet. I den nye rapport fra databasen "Børns Sundhed" anslås, at hvert 6. spædbarn (16 pct.) bor i hjem, hvor der ryges.

I Region Hovedstaden bliver der røget i 12 pct. af hjemmene med børn (0-17 år), mens niveauet i nabokommunerne Gentofte (8 pct.) og Rudersdal (6 pct.) ligger på niveau med Lyngby-Taarbæk. Gladsaxe Kommune ligger på niveau med regionen, da der her ryges i 11 pct. af alle hjem med børn.

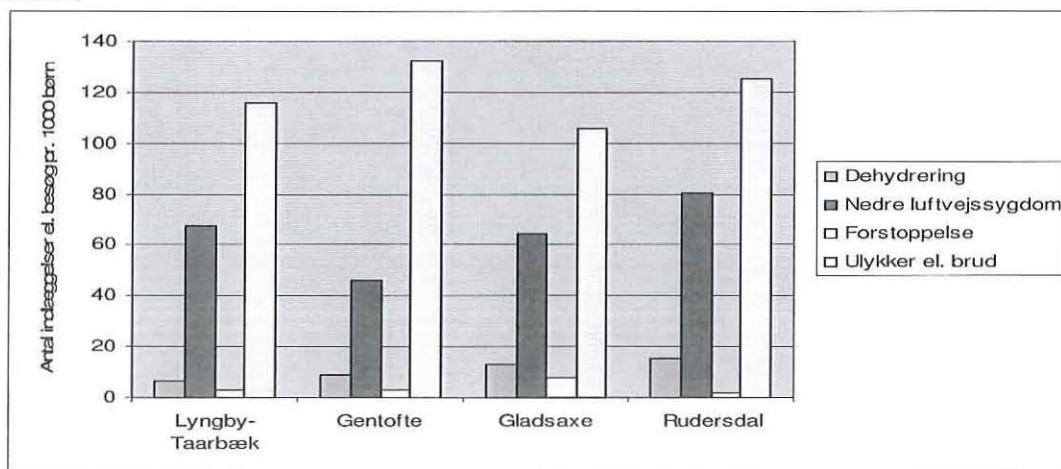
Sundhedsplejerskerne drøfter ved det første standardbesøg forældrenes rygning i hjemmet, med henblik på at styrke barnets sundhed og forbygge vuggedød. I den forbindelse henvises der også til kommunens rygestopkurser.

2.1.4 Sikkerhed, sygdomme og lægeforbrug

Hvert år kommer mange små børn på skadestuen som følge af ulykker eller alvorlige uheld i hjemmet og deres nære omgivelser. Forebyggelse af ulykker og sikring af hjemmet i forhold til de små børn er et fast fokusområde ved sundhedsplejerskernes standardbesøg i hjemmene.

Figur 2 viser en benchmark mellem Lyngby-Taarbæk Kommune og nabokommunerne i forhold til antallet af indlæggelser og skadestuebesøg blandt helt små børn, hvor diagnoserne til en vis grad kan betegnes som forebyggelige.

Figur 2: Forebyggelige indlæggelser og skadestuebesøg blandt 0-1 årige. År 2012.

Figuren viser, at ulykker eller brud i de fire kommuner er de hyppigste årsager til forebyggelige indlæggelser og skadestuebesøg blandt 0-1 årige. Den næsthypigste årsag er nedre luftvejssygdomme, hvilket dækker eksempelvis astma, bronkitis og lungebetændelse. Netop disse diagnoser kan dog være vanskelige at iværksætte nogen entydig forebyggelse overfor, hvis årsagen ikke er åbenlys (fx rygning eller fugt i hjemmet).

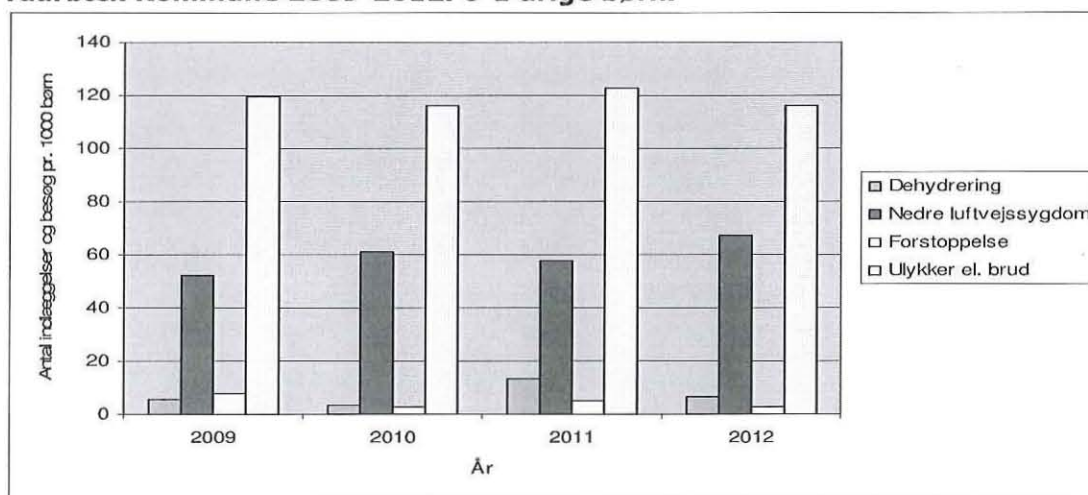
Der er en vis variation mellem kommunerne på de forskellige diagnoser, og i Lyngby-Taarbæk var der i 2012 ca. 115 skadestuebesøg eller indlæggelser som følge af ulykker eller brud pr. 1.000 0-1 årige børn. Dette er på niveau med Rudersdal, lidt højere end i Gladsaxe, og lidt mindre end i Gentofte. Det skal understreges, at opgørelserne ikke siger noget om, hvor alvorlige ulykker, der er tale om.⁵

⁵ De hyppigste ulykker er: kontaktulykker (dvs. barnet rammes af noget), faldulykker, forgiftning, forbrænding samt ulykker med klemning, stik og snit.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Der var i 2012 meget få indlæggelser og skadestuebesøg på grund af dehydrering eller forstoppelse. Lyngby-Taarbæk Kommune havde det laveste antal børn med dehydrering og havde - ligesom de øvrige kommuner - næsten ingen børn, som måtte på hospitalet på grund af forstoppelse.

Figur 3: Udvikling i forebyggelige indlæggelser og skadestuebesøg i Lyngby-Taarbæk Kommune 2009-2012. 0-1 årige børn.

Figur 3 viser udviklingen i forebyggelige indlæggelser og skadestuebesøg blandt helt små børn i Lyngby-Taarbæk Kommune fra 2009-2012. Der er fra år til år tale om et forholdsvis ensartet niveau i antallet af kontakter med sundhedsvæsenet, ligesom fordelingen mellem diagnoserne er meget stabil over tid.

Det er en del af standarden ved hjemmebesøgene i Lyngby-Taarbæk Kommune, at sundhedsplejersken taler med småbørnsforældre om sikkerhed i hjemmet og forebyggelse af ulykker. Emnet tages især op ved 8 måneders besøget (dvs. fjerde standardbesøg), og indgår desuden fast som oplæg i "Sundhedstræf" på biblioteket.

Helt små børn har i almindelighed et væsentligt højere læge- og vagtlægeforbrug end større børn har, hvilket blandt andet hænger naturligt sammen med Sundhedsstyrelsens anbefalinger om faste spædbarnsbesøg og børnevaccinationsprogrammet.

Tabel 3: Sammenligning: Almen læge og vagtlægeforbrug blandt 0-1 årige børn. År 2012.

Kommune	Lyngby-Taarbæk	Gentofte	Gladsaxe	Rudersdal
Antal årlige ydelser pr. 0-1 årig	9,8	8,9	10,4	9,8

Tabel 3 viser en sammenligning mellem Lyngby-Taarbæk Kommune og nabokommunerne i forhold til det almene lægeforbrug blandt helt små børn. Lyngby-Taarbæk ligger med 9,8 årlige ydelser pr. 0-1 årig på niveau med Rudersdal, og et stykke over Gentofte (8,9 ydelser), men under Gladsaxe (10,4 ydelser). I forhold til at Lyngby-Taarbæk Kommunes Sundhedstjeneste har færre standardbesøg hos småbørnene end nabokommunerne har, afspejler dette sig ikke i flere læge/vagtlægebesøg pr. barn.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Tabel 4: Almen læge og vagtlægeforbrug blandt 0-1 årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune 2009-2012⁶.

År	2009	2010	2011	2012
Antal årlige ydelser pr. 0-1 årig	9,6	10,2	10,5	9,8

Ser man på lægeforbruget i Lyngby-Taarbæk Kommune over en fire-årig periode (2009-2012) viser billedet en mindre variation med tendens til, at forbruget ligger og svinger jævnt omkring 10 ydelser pr. år. Det bemærkes, at en borger godt kan få flere ydelser ved samme konsultation, og at tallet også dækker telefonkonsultationer.

2.2 Skolebørn

Lyngby-Taarbæk Kommunes Sundhedsstrategi fokuserer på KRAM-faktorerne, dvs. Kost, Rygning, Alkohol og Motion, og det er veldokumenteret, at en u hensigtsmæssig adfærd på netop disse faktorer kan påvirke helbredet negativt. I Sundhedsstyrelsens nye "Forebyggelsespakker" til kommunerne er der derudover øget fokus på seksuel og mental sundhed. Disse emner er derfor også medtaget i opgørelserne nedenfor.

Det er veldokumenteret, at eksempelvis overvægt påvirker en række af kroppens fysiske funktioner, og at sundhedsrisikoen stiger med det antal år, overvægten har været til stede. Overvægtige mennesker er især i forhøjet risiko for at udvikle livsstilssygdomme som type-2 diabetes og hjerte-kar sygdom.

Det er bekymrende at denne stigning af livsstilssygdomme også ses hos overvægtige børn og unge.

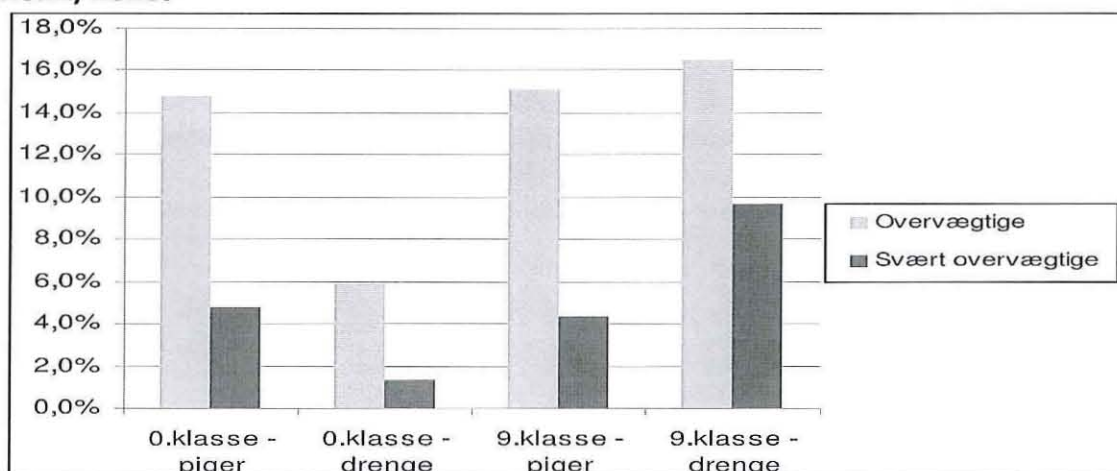
Tilsvarende er det yderst veldokumenteret, at også rygning vil øge risikoen for en række sygdomme så som kræft, hjerte-kar sygdom og KOL (rygerlunger), og de seneste års forskning peger på, at selv passiv rygning er yderst sundhedsskadeligt.

2.2.1 Overvægt

Overvægt blandt børn og unge kan være en konsekvens af eksempelvis for lidt motion og forkert eller for meget mad. Overvægt hos børn er i Danmark et stadigt stigende problem med store konsekvenser for barnets sundhed og psykosociale trivsel.

⁶ Aktiviteten i 2012 er fremskrevet lineært, da årsopgørelse endnu ikke foreligger.

Figur 4: Overvægtige børn i ind- og udskoling. Lyngby-Taarbæk Kommune 2012/2013.⁷

Figur 4 indikerer, at den samlede andel af overvægtige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune stiger i løbet af skoletiden, og at der både i indskoling og udskoling er væsentlige kønsforskelle. Det skal dog bemærkes, at målingerne er udført på forskellige klassetrin i 2012, og figuren afspejler derfor ikke en stigning målt på den samme børnegruppe. Figuren skal læses sådan, at andelen af svært overvægtige (mørk blå) er en delmængde af alle overvægtige (lyseblå).

Mens andelen af overvægtige og svært overvægtige piger ligger næsten stabilt på 15 og 4 pct. ved ind- og udskoling, stiger andelen af overvægtige – og især svært overvægtige – drenge kraftigt i løbet af skoletiden (fra 6 til 16 pct. overvægtige). Pigerne dominerer blandt de overvægtige børn i indskoling, men billedet er vendt ved udskolingsundersøgelsen, hvor drengene dominerer.

I databasen "Børns Sundhed" kan man bl.a. finde opgørelser over børns overvægt fra skoleåret 2011-2012. Databasen består primært af kommuner fra det tidligere Københavns Amt. Data herfra viser, at gennemsnitligt 17 pct. af børnene i *indskoling* er overvægtige og 4,3 pct. svært overvægtige. Til sammenligning er de samlede tal noget lavere for Lyngby-Taarbæk Kommune – hhv. 9 pct. og 2,5 pct.

Sundhedstjenesten har de seneste år tilbudt livsstilsbesøg i hjemmet til familier med børn som er overvægtige i indskoling. Besøget har fokus på familiens kost- og bevægelsesvaner. Erfaringen viser, at forældrenes tilbagemeldinger overfor den personlige og konkrete rådgivning er positive og en stor del af børnene har efterfølgende opnået et vægttab. Men den viser også, at overvægt er en problematik, som er svær at arbejde med. På trods af at kommunerne har prøvet mange tiltag, er der endnu ikke et klart billede af, hvad der virker. Indsatsen evalueres dog hele tiden med henblik på at afpasse tilbuddet.

De nuværende data viser, at der er en stor procentdel af drengene i 9 klasse, der er overvægtige. Her er der derfor et potentiale for en særskilt indsats, omfattende såvel et generelt som et målrettet tiltag i forhold til drengene i eksempelvis 7. klasse.

⁷ De anvendte indikatorer for vægt i forhold til højde, viser andelen af børn, der ligger over henholdsvis 90 % og 97 % percentilen. Disse percentiler er for Danmark udviklet af Else Andersen i 1982 (Andersen et al, 1982) og er en internationalt brugt definition af overvægt blandt børn. Begrebet percentil refererer til de anvendte højde/vægt kurver. Ligger et barn placeret på en højde/vægt kurve, hvor der står 97 % ud for barnet, betyder det, at 97 ud af 100 børn vil være tyndere end barnet. Ligger det på kurven markeret med 90 %, vil 90 børn ud af 100 være tyndere end barnet.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

2.2.2 Motoriske færdigheder

Der er en sammenhæng mellem fysisk aktivitet og manglende motoriske færdigheder. Sammenhængen kan skyldes, at det er sværere at være fysisk aktiv for børn, der er motorisk svage. Den omvendte sammenhæng kan dog også tænkes; at børn, der ikke er fysisk aktive, ikke udvikler deres motoriske evner tilstrækkeligt.

Tabel 5: Antal og andel børn i 0. klasse med ikke-alderssvarende motorik i Lyngby-Taarbæk Kommune. Skoleåret 2012/2013.

Antal motorisk testede børn i 0. klasse	Antal børn i 0. klasse uden alderssvarende motorik	Pct. andel børn der har mindst én motorisk problematik i fht. deres alder
598	127	21 %

Ca. hvert femte barn (21 pct.) i Lyngby-Taarbæk Kommune har mindst én motorisk vanskelighed ved skolestarten. Til sammenligning viser databasen "Børns Sundhed", at det i hovedstadsregionen er hvert tredje barn (34 pct.), som i 2011-2012 havde problemer med mindst én motorisk funktion ved skolestart.⁸ Der er dog stor variation kommunerne imellem.

Det skal understreges, at betegnelsen "motoriske vanskeligheder" ikke dækker en klinisk diagnose for en motorisk udviklingsforstyrrelse. Betegnelsen skal blot betragtes som en indikator for, at barnet ikke har en alderssvarende motorisk udvikling.

Det er vanskeligt at sammenligne motorisk udvikling på tværs af kommunerne. Selv om de måler de samme motoriske parametre, er praksis for, hvordan man gennemfører undersøgelserne forskellig. Dette kan naturligvis influere på resultatet af undersøgelsen. I forhold til resultatet fra Lyngby-Taarbæk vil det mest interessante derfor være at følge udviklingen over tid, hvor samme målemetode benyttes, for eksempelvis at se på effekter af nye tiltag i dagtilbud el.lign.

Lyngby-Taarbæk Kommune har siden 2008 haft gratis tilbud om forebyggende fysioterapeutisk undersøgelse og vejledning i forhold til motorik for 0-12 årige børn i "Motorikhuset" i Virum.

Tabel 6: Andel børn i 0. kl. med motoriske vanskeligheder – fordelt på køn og opgavetype. Lyngby-Taarbæk Kommune, skoleår 2012/2013. Andel i pct.

Motorisk opgave	Drenge	Piger
Balance	14 %	4 %
Gadedrengeløb	29 %	5 %
Gang	4 %	0 %
Gribe bold	6 %	4 %
Hoppe	9 %	3 %
Håndgreb	4 %	2 %
Kaste bold højre/venstre hånd	6 %	4 %
Stå på højre ben og venstre ben	13 %	2 %
Valgt hånd	2 %	1 %

⁸ Resultaterne fra databasen peger på, at børn der er fysisk aktive mindre end en time dagligt har markant højere forekomst af motoriske vanskeligheder end børn, der er aktive mere end en time dagligt. Derudover er det af væsentlig betydning for motoriske vanskeligheder senere i barndommen, om der var bemærkninger til motorik ved 8-10 måneders besøget i spædbarnsalderen.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Tabel 6 viser tydelige kønsforskelle, hvor drenge langt oftere end piger har motoriske vanskeligheder ved skolestarten. De typiske udfordringer i Lyngby-Taarbæk Kommune består i balanceproblemer i form af fx gadedrengeløb og at kunne stå på et ben. Gadedrengeløb er også den opgave, børnene i kommunerne bag databasen "Børns Sundhed" har vanskeligst ved. Vanskelighederne skyldes oftest, at det er en utrænede færdighed, som hurtigt erhverves med sundhedsplejerskens vejledning og øvelser. Derudover har mange børn fra omegnskommunerne svært ved en række af håndgrebene. Disse opgaver har Lyngby-Taarbæk Kommunes børn kun få vanskeligheder med.

I udskolingsundersøgelsen (i 9. kl.) er der i Lyngby-Taarbæk Kommune fokus på emner som kost, motion og mental sundhed/trivsel samt de unges brug af forskellige afhængighedsskabende stoffer. I tabellerne herunder vises et udvalg af de spørgsmål, som eleverne svarer på ved samtalen med sundhedsplejersken.

2.2.3 Kropsligt helbred og mental sundhed

Tabel 7: Spørgsmål om kropsligt velbefindende og mental sundhed. Skoleår 2012/2013, 9. kl. i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Spørgsmål	Svar	Svar i procent
Føler du dig sund og rask?	Altid	51 %
	For det meste	48 %
	Sjældent	1 %
Har du inden for de sidste 14 dage haft hovedpine	Ja	47 %
	Nej	53 %
Har du inden for de sidste 14 dage haft mavesmerter?	Ja	29 %
	Nej	71 %
Har du inden for de sidste 14 dage haft smerter i ryggen?	Ja	28 %
	Nej	72 %
Har du inden for de sidste 14 dage haft søvnproblemer?	Ja	29 %
	Nej	71 %
Har du haft eller har tanker om at gøre skade på dig selv?	Ja, mange gange	2 %
	Ja, meget sjældent	7 %
	Nej	91 %
Ved du, hvordan man undgår kønssygdomme?	Ja	98 %
	Nej	2 %

Unge mennesker i Lyngby-Taarbæk Kommune føler sig langt overvejende sunde og raske. Konkrete spørgsmål til tanker om selvskade eller oplevelser af nylige kropssmerter tegner dog et lidt mere nuanceret billede af den selvopfattede sundhed.

Knap halvdelen af de unge (47 pct.) har haft hovedpine i løbet af de seneste 2 uger, og ca. 30 pct. har oplevet enten mavesmerter, rygsmerter eller søvnproblemer i samme tidsrum. Opgørelsen fortæller ikke i hvor høj grad, det er de samme unge, som oplever de pågældende problemer.

Den landsdækkende "Skolebørnsundersøgelse" fra 2010⁹ viser, ligesom i Lyngby-Taarbæk Kommune, at langt de fleste 15-årige synes, de har et godt helbred. Også denne undersøgelse viser, at en stor del af de unge har symptomer på fysisk og psykisk

⁹ "Skolebørnsundersøgelsen 2010. 1. udgave april 2011. Forskningsprogrammet for Børn og Unges Sundhed (FoBUS) Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet"

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

ubehag. Der er meget store kønsforskelle, og det er blandt andet tydeligt at langt flere piger end drenge siger, at de har haft hovedpine. Symptombelastningen har over en 20 årig periode været forholdsvis stabil for flere af symptomerne. Dog viser landsundersøgelsen, at søvnproblemer har været jævnt stigende i hele landet.

Knap hver tiende ung i Lyngby-Taarbæk Kommune fortæller om tanker om at gøre skade på sig selv. Det er et af de emner, som sundhedsplejersken har speciel opmærksomhed på og tilbyder en uddybende samtale omkring, hvor det skønnes relevant. Ofte har eleven en speciel tillid til sundhedsplejersken som udenforstående for læringsmiljøet, og har efter aftale med den unge og forældrene en række samtaler om den unges mentale vanskeligheder. En del af de unge og forældrene foretrækker dette tilbud, hvis vanskelighederne ikke er meget alvorlige. I visse tilfælde vil problematikken dog være af en sådan grad, at det giver anledning til henvisning til andre faggrupper som eksempelvis læge eller psykolog.

2.2.4 Brug af afhængighedsskabende stoffer

Tabel 8: Spørgsmål om erfaring med stoffer, alkohol og rygning. Udskolingsundersøgelse i 9. kl. i Lyngby-Taarbæk Kommune. Skoleår 2012/2013.

Spørgsmål	Svar	Svar i procent
Har du nogensinde prøvet at ryge hash, marihuana, pot eller skunk?	Ja	13 %
	Nej	87 %
Har du nogensinde prøvet at tage heroin, LSD, speed, amfetamin, kokain eller ekstacy	Ja	0 %
	Nej	100 %
Har du nogensinde været beruset/fuld?	Aldrig	26 %
	mindst hver måned	30 %
	Mindst hver uge	5 %
	Sjældent	39 %
Ryger du?	Dagligt	4 %
	Mindst en gang om ugen	2 %
	Ryger ikke	87 %
	sjældnere end hver uge	6 %

Ingen unge svarede ved udskolingsundersøgelsen i Lyngby-Taarbæk, at de havde prøvet hårde stoffer, som kokain eller ekstacy. 13 pct. fortæller, at de har prøvet at tage hash el. marihuana. Hver tredje ung (35 pct.) bliver beruset mindst en gang om måneden, og 5 pct. siger, at de er det mindst hver uge. 87 pct. af de unge ryger aldrig og 13 pct. angiver at ryge dagligt, ugentligt eller sjældnere. Det skal bemærkes, at Sundhedstjenesten har en fornemmelse af, at de unge underreporterer deres brug af rusmidler og alkohol. Gyldigheden af svarene kan derfor være tvivlsom. I den anonymiserede Livsstilsundersøgelse for unge i Lyngby-Taarbæk Kommune fra 2011 svarede ca. 30 pct. i 9. klasse således, at de havde prøvet hash el. marihuana.

På landsplan er hver tiende 15-årig dagligryger, og hver fjerde ryger enten dagligt, ugentligt eller sjældnere. Andelen af unge i Lyngby-Taarbæk Kommune som har risiko for helbredsmæssige påvirkninger som følge af røg, er således mindre end i landet som helhed. På trods af dette, og med baggrund i røgens skadelige langtidsvirkninger, starter der i 2013 et tre årigt rygestopprojekt målrettet unge. Projektet omfatter en række fol-

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

keskoler og erhvervsskoler i kommunen. Projektet finansieres blandt andet af SATS-puljemidler.

I Danmark er det en flertalsadfærd at drikke alkohol, og langt de fleste unge med et stort alkoholforbrug er veltilpassede og velfungerende. Der findes imidlertid en lille gruppe, som begynder at drikke tidligt, og som tidligt drikker meget. Det er især mere utilpassede unge med en ringe kontakt til forældre og lærere, dårlig trivsel i skolen og lavt selv-værd. Disse unge kan have en reel risiko for at udvikle et egentligt alkoholmisbrug.

At hver tyvende elev i udskolingen fortæller, at de bliver fulde hver uge er umiddelbart et højt tal. Sundhedstjenesten har derfor fra skoleåret 2012/13 lavet en ny sundhedspædagogisk indsats omkring emnet, der henvender sig til 8. klasserne. I forlængelse af kommunens sundhedsstrategi er der desuden startet en proces med nye læreplaner for udskolingen, der har til formål at klæde lærerne på til - i samarbejde med SSP - at forholde sig til forskellige misbrugsemner og risikoadfærd. Disse to tiltag har tilsammen til formål at få styrket og koordineret indsatsen.

2.2.5 Kost og fysisk aktivitet

Tabel 9: Spørgsmål om kost og fysisk aktivitet. Udskolingsundersøgelse i 9. kl. i Lyngby-Taarbæk Kommune. Skoleår 2012/2013.

Spørgsmål	Svar	Svar i procent
Hvor ofte dyrker du motion i fritiden?	1 gang om ugen	15 %
	2-4 gange om ugen	49 %
	Aldrig	3 %
	ca. 1 gang om måneden	4 %
	dagligt/næsten dagligt	28 %
Hvor tit får du frokost i skoledagene (mandag - fredag)?	1-2 dage	4 %
	3-4 dage	15 %
	Dagligt	79 %
	sjældnere/aldrig	2 %
Hvor tit får du morgenmad i skoledagene (mandag - fredag)?	1-2 dage	4 %
	3-4 dage	12 %
	Dagligt	78 %
	sjældnere/aldrig	6 %

3 ud af 4 unge i Lyngby-Taarbæk Kommune dyrker motion flere gange om ugen i deres fritid. 7 pct. fortæller, at de aldrig eller meget sjældent dyrker motion.

Omkring hver femte ung (21 pct.) spiser ikke frokost på alle skoledage, og 6 pct. springer ofte frokosten over. Tilsvarende spiser hver femte ung (22 pct.) ikke morgenmad på alle skoledage, og 10 pct. springer ofte morgenmaden over.

Skolebørnsundersøgelsen fra 2010 viser, at ca. 20 pct. af de 15-årige på landsplan ofte springer morgenmaden over, og 15 pct. ofte springer frokosten over i hverdagene.

Ernæringsmæssigt er der ingen klare retningslinjer for hvornår, og hvor ofte måltider skal indtages, men en regelmæssig tilførsel af energi og næringsstoffer bør ifølge officielle anbefalinger fordeles løbende henover dagen. I ungdommen, hvor kroppen udvikles med stor hastighed, er der desuden særligt behov for regelmæssige måltider.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Selvom tallene for manglende måltider i Lyngby-Taarbæk Kommune ligger under landsgennemsnittet, er det bekymrende, at så mange elever ofte springer måltider over i hverdagen. Et uregelmæssigt måltidsmønster giver en risiko for, at der spises usund mad mellem måltiderne. Når måltider undlades kan det derfor let betyde, at den samlede kost indeholder for meget sukker og fedt, og undersøgelser viser, at børn og unge, som ikke har regelmæssige morgenmadsvaner, har en øget risiko for overvægt.

På kommunens skoler og fritidsordninger er der i dag ikke direkte tilgængelighed af slik og sodavand, ligesom der på alle skoler og i institutioner er lokale mad- og måltidspolitikker, hvor der er fastsat rammer og grænser for eksempelvis sukkerindtag.

Alligevel eksisterer der en indirekte tilgængelighed for især eleverne i udskoling, der har mulighed for at forlade skolen, samt de steder hvor også mindre børn har mulighed for at gå fra deres klubtilbud for at få adgang til slik og sodavand.

Forebyggelsespakken fra Sundhedsstyrelsen vedrørende "Mad og måltidspolitikker" anbefaler at der lokalt udarbejdes en mad og måltidspolitik. Da dette mål således allerede er nået i Lyngby-Taarbæk Kommune, bliver udfordringen fremadrettet at sikre, at der på børne og ungeområdet reelt opleves sammenhæng mellem ord og handling på tværs af daginstitutioner, skoler og klubber.

3. Udviklingstendenser for børnesundhedsområdet

Børn og unge er en vigtig målgruppe i den kommunale forebyggelsesindsats. De kommunale indsatser handler både om at sikre rammerne for et sundt liv for alle børn og unge og at påvirke helt grundlæggende årsager til, at nogle senere i livet får dårligt helbred. Såvel nationalt som lokalt finder der på børneområdet en udvikling sted, som enten direkte eller indirekte påvirker Sundhedstjenestens aktivitet og struktur. De vigtigste tendenser ridses op i det følgende:

3.1 Nationale sundhedsmål og –strategier vedrørende børnesundhed

En række aktuelle centrale strategioplæg og indsatser skærper i disse år fokus på den kommunale sundhedsopgave. Nedenfor præsenteres kort de væsentligste tendenser i disse oplæg.

KL's sundhedsoplæg "Det nære sundhedsvæsen"

I det strategiske oplæg "Det nære sundhedsvæsen" fra foråret 2012, kommer KL med en række anbefalinger på børneområdet, som samlet peger på en styrket sundhedsplejeindsats. KL's anbefalinger på børnesundhedsområdet drejer sig især om følgende forslag:

- Kommunerne skal fremover overtage ansvaret for **hovedparten af opgaverne efter udskrivning ved normale, ukomplicerede fødsler** og 3-års-undersøgelsen hos almen praksis flyttes til sundhedstjenesten.
- Kommunerne skal etablere et **tættere samarbejde om forebyggelsesindsatser med ungdomsuddannelserne**. Desuden anbefales fortsat at **prioritere forebyggelsesindsatsen rettet mod børn og unge**, i det andelen af unge rygere ikke falder som forventet og mange unge stadig drikker alt for meget alkohol. Det anbefales derfor eksempelvis, at kommunerne implementerer alkoholpolitikker, gennemfører skolebaserede indsatser og begrænser tilgængelighed af alkohol for unge.
- Kommunerne skal udvikle **indsatsen over for sårbare og udsatte familier** og styrke samarbejdet internt i kommunen og med eksterne parter, ikke mindst almen praksis, samt Tidlig opsporing og opfølgning af børn af sårbare gravide og bedre tilbud til de udsatte familier, herunder forældreuddannelse og flere hjemmebesøg af sundhedsplejerske.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder allerede i dag med en række af de anbefalinger, som fremgår af punkterne herover. Det gælder eksempelvis aktiviteter, som skal nedbringe andelen af unge rygere, hvor kommunen fra sommeren 2013 påbegynder et nyt rygestopprojekt målrettet unge i et samarbejde mellem Sundhedscentret, Sundhedstjenesten og kommunens uddannelsesinstitutioner.

Rygestopprojekt for unge

Sundhedsstyrelsen har fra 2013-15 bevilget Lyngby-Taarbæk Kommune puljemidler til en projektindsats i forhold til unge og rygning.

Indsatsen består i at prøve et nyt koncept for rygeforebyggelse og rygestop blandt unge i folkeskolen og på ungdomsuddannelser. Det nye koncept er udviklet af bl.a. Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen.

I Lyngby-Taarbæk indgår indsatsen som en del af Sundhedsstrategiens udmøntning. Indsatsen sker i samarbejde mellem Center for Sundhed og Kultur og en række uddannelsesinstitutioner, klubtilbud og SSP. Uddannelsesinstitutionerne er Lundtofte Skole, Medieskolen, HG på K-Nord og 10. klassecentret.

Forebyggelsesindsatserne er især rettet mod udskolingsårgangene på folkeskolerne, hvor der afsættes min. 10 lektioner pr. klasse pr. skoleår til undervisningen.

Selve rygestopindsatsen fokuseres primært på ungdomsuddannelserne, hvor de involverede institutioner skal tilbyde deres elever rygestopvejledning ved en ungdoms-rygestoprådgiver (en såkaldt Quitcoach), der skal være ansat eller på anden vis fast tilknyttet uddannelsesinstitutionen. Hertil kommer egentlige rygestopforløb.

Der er udviklet et samlet og sammenhængende koncept for indsatsen, hvor også de øvrige aktører på ungeområdet (fx klubtilbud og SSP) indgår. Målet for projektet er, at erfaringerne skal danne grundlag for en udbredelse til kommunens øvrige skoler og ungdomsuddannelser.

Sundhedstjenesten har ligeledes i dag et stærkt fokus på udsatte familier og gennemfører eksempelvis screening for efterfødselsreaktioner og tilbyder særlige – og ofte tværfaglige – indsatser til sårbare gravide og udsatte familier. Egentlige uddannelsesprogrammer for forældre findes der imidlertid ikke i Lyngby-Taarbæk i dag.

Regeringens sundhedsudspil "Mere borger, Mindre patient – Et stærkt fælles sundhedsvæsen"

Regeringen udsendte i maj 2013 et nyt sundhedspolitisk udspil, som også omfatter børneområdet. Udspillet sætter helt overordnet bl.a. fokus på et sammenhængende sundhedsvæsen og mere lighed i sundhed.

På landsplan er antallet af genindlæggelser blandt nyfødte fordoblet fra 2007 til 2011. Regeringen ønsker derfor bl.a. at reducere dette antal ved at styrke den kommunale sundhedsplejes indsats i de første dage efter, at familierne er kommet hjem fra sygehuset. I Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer for barselsomsorgen anbefales det, at sundhedsplejen tilbyder et tidligt hjemmebesøg på 4.-5. dagen til alle familier, der er udskrevet inden for 3 døgn (72 timer), også selv om dette evt. indebærer besøg i weekenden.

Lyngby-Taarbæk Kommune tilbyder i dag et tidligt barselsbesøg på hverdage ved udskrivning fra fødestedet inden for 2 døgn (48 timer). De ændrede retningslinjer betyder derfor dels, at Sundhedsplejen fremover må tilbyde barselsbesøg til flere familier, dels en etablering af et weekendberedskab om lørdagen, da Sundhedsplejen ikke hidtil har haft weekendbemanding.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker

Sundhedsstyrelsen har i 2012 lanceret en række forebyggelsespakker, der kan bidrage til at prioritere og kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde. Forebyggelsespakkerne er et vidensbaseret værktøj til kommunerne inden for 9 temaer.

Lyngby-Taarbæk Kommune kortlagde i foråret 2013 kommunens arbejde med anbefalingerne på grundniveau i fire af forebyggelsespakkerne: Mad og måltid, tobak, alkohol og fysisk aktivitet.

Kortlægningen viser, at Sundhedstjenesten er en helt central aktør for en del af disse anbefalinger, der angår småbørn, deres mødre/familier og skolebørn. Da Sundhedstjenesten er vant til at arbejde med Sundhedsstyrelsens anbefalinger er stort set alle områder, der angår Sundhedstjenesten allerede velimplementerede. Det drejer sig blandt andet om ind- og udskolingssamtaler, som også rummer opmærksomhed på motorik, alkohol og tobak, samt opsporing af mødre med efterfødselsreaktion.

Flere og flere kommuner tilbyder forældrekurser

Flere og flere kommuner tilbyder forældrekurser til alle forældre. Og både KL og Center for Socialt Ansvar har på diverse konferencer og skrifter i det seneste år sat fokus på muligheden. Konceptet bygger på mange års erfaringer i Sverige, hvor nationaløkonomer har beregnet at samfundet kan spare milliarder på forældretræning i form af fx færre anbringelser, færre overførelsesindkomster og højere indkomst hos forældre. Senest har Holstebro, Greve, Københavns og Furesø kommuner arbejdet med forskellige koncepter for forældrekurser.

Sundhedstjenesten har i dag en kursusrække til spædbørnsforældre i det såkaldte sundhedstræf, som bygger på nogle erfaringer fra Lyngby-Taarbæks oprindelige projekt "Børn - hva så?". I Sundhedstræf tilbydes oplæg 2 gange om måneden á 1,5 time med plads til 20 forældre.

Desuden blev der på budget 2012-15 afsat midler til forældrekurser til forældre i dagtilbud – og der er hen over sommeren 2012 afholdt gå-hjemmøder for nye forældre i dagtilbuddene. Kurserne er afholdt i daginstitutionsregi og er ikke en del af Sundhedstjenestens tilbud.

Fondsansøgning om forældrekurser til sårbare gravide

Sundhedstjenesten har udviklet en slags forældreuddannelse målrettet sårbare gravide, som har vanskeligt ved at deltage i de almindelige tilbud, som café og mødregrupper, og som har brug for en ekstra indsats.

Der er søgt fondsmidler til evaluering og udvikling af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde kaldet "Sårbare gravide Team". Endvidere er der i kommunen et ønske om, at der udvikles en forældreuddannelse/gruppetilbud, hvor målgruppen fx er sårbare gravide, isolerede mødre med manglende netværk, unge og/eller umodne forældre samt kvinder med dårlig opvækst eller med en psykisk sårbarhed. Målet er, at undervisningen bliver tværfaglig med brug af frivillighed, og at en sundhedsplejerske bliver tovholder ved møderne.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

3.1 Lokale udviklingstendenser Også lokalt er der sat strategisk retning på udviklingen af kommunens arbejde med børnenes sundhed. Men også en række andre udviklingstendenser præger Sundhedstjenestens arbejde.

Sundhedsstrategien i Lyngby-Taarbæk Kommune

Kommunalbestyrelsen godkendte i maj 2012 Lyngby-Taarbæk Kommunes nye sundhedsstrategi. Strategien er overordnet og sætter de politisk prioriterede rammer og målsætninger for kommunens sundhedsindsatser. Der er udvalgt 10 prioriterede indsatser, som hovedsageligt vedrører børne- og ungeområdet.

Som sundheds- og videnspersoner spiller Sundhedstjenesten derfor en naturlig og vigtig rolle i forhold til flere af de indsatser, der er på dagsordenen og i forhold til metodeudvikling omkring en række af initiativerne. Det drejer sig eksempelvis om fokus på alkoholdebut og holdninger til rusmidler med test af nye værktøjer samt bidrag ved udrulningen af den nye rygestopindsats over for kommunens unge.

Stigende børnetal

Den seneste befolkningsprognose for spædbørn vurderer et fremtidigt børnetal på ca. 560 0-årige børn pr. år i Lyngby-Taarbæk Kommune. Dette svarer til niveauet i 2009 og 2010, mens børnetallet i 2012 var nede på 514.

I 2012 var antallet af førstegangsfødende i kommunen 197, hvilket svarer til en andel af det samlede fødselstal på 38 pct.

På skoleområdet anslår prognosen en stigning blandt antallet af 6-16 årige i de kommende 5 år. Niveauet forventes at stige fra ca. 7.100 i 2012 til 7.600 børn og unge i 2017.

I forhold til den fremtidige fordeling af Sundhedstjenestens ressourcer mellem skole- og småbørn, forventes de stigende skolebørnetal ikke at medføre en markant ændret ydelsesfordeling de kommende år, idet Sundhedstjenesten allerede i dag justerer dette område ud fra kapaciteten..

Digitalisering – brug af iPads

Alle sundhedsplejersker er i løbet af 2012 og 2013 overgået til iPad med henblik på journalskrivning i hjemmet og på privatskoler. Samtidig er Sundhedstjenesten overgået til et nyt journal system. Målet med omlægningen har været at få en nemmere adgang til sundhedsoplysninger for både medarbejdere og borgere, således at sundhedsplejersken og borgerne bl.a. får et visuelt billede af det enkelte barns udvikling, som kan danne baggrund for dialogen og vejledningen.

Ved brug af iPads opnås geografisk uafhængighed med hurtig, effektiv og sikker adgang til faglige journaler og dermed også bedre mulighed for, at sundhedsplejerskerne kan løse sine faglige opgaver og indsamle data. Sundhedsplejerskerne sparer tid på opkobling og andre IT problematikker i hverdagen, samtidig med at de får mulighed for altid at føre lovpligtig fagjournal ved hjemmebesøgene. Derved opnås større tilfredshed med vejledningen til borgene, da denne nu understøttes skriftligt og via forskellige værktøjer.

4. Udvikling i Sundhedstjenestens udgifter og normering

I perioden fra 2009 til 2012 er der gennemført besparelser på driften i Sundhedstjenesten, når man ser på udgiften pr. 0-17 årig borger. Udviklingen fremgår af tabel 1.

Tabel 10: Lyngby-Taarbæk Kommunes udgifter til drift af Sundhedstjenesten¹⁰

	R2009	R2010	R2011	B2012
Udgifter pr. 0-17-årig borger. Løbende priser i kr.	749	727	755	721
Udgifter pr. 0-17-årig borger. Faste priser (index 2009=100)	100	94	97	91
Samlede driftsudgifter til Sundhedstjenesten. Løbende priser i mio. kr.	8,2	8,1	8,6	8,3

Tabellen viser, at de samlede udgifter til Sundhedstjenesten har ligget forholdsvis stabilt fra 2009 til 2012. Samtidig er udgiften pr. borger i perioden reduceret med 9 pct. (målt i faste priser). De årlige udsving i prisen pr. borger er delvist udtryk for, at Sundhedstjenestens budgetter tilpasses det *forventede* årlige børnetal i kommunen, mens tallene i tabel 1 afspejler *faktiske* børnetal, som opgøres, når året er gået¹¹. Det relativt store fald i udgiften pr. 0-17 årig borger fra 2011 til 2012 skyldes dog primært en reduktion i antallet af kommunelæger.

Stillingsreduktionen er udtryk for et bevidst arbejde med LEON-princippet (Lavest Effektive OmkostningsNiveau). Kommunelægens arbejde med udskolingsundersøgelser varetages derfor i dag af sundhedsplejerskerne, som blev efteruddannet til opgaven i 2011.

Sundhedstjenestens driftsudgifter afspejler hovedsageligt udgifter til løn. Udgifter til personalets efteruddannelse, IT-journalsystem, undersøgelsesudstyr på skoler og bygningsvedligehold dækkes dog også af driftsudgifterne.

Analyse og forskningsinstituttet KORA udgiver årligt nøgletal, som muliggør sammenligning af kommunernes udgiftsniveau på en række områder. Figur 1 sammenligner således udgifter til sundhedspleje mellem Lyngby-Taarbæk Kommune og en række kommuner, som bl.a. geografisk, demografisk og socioøkonomisk minder om Lyngby-Taarbæk Kommune.

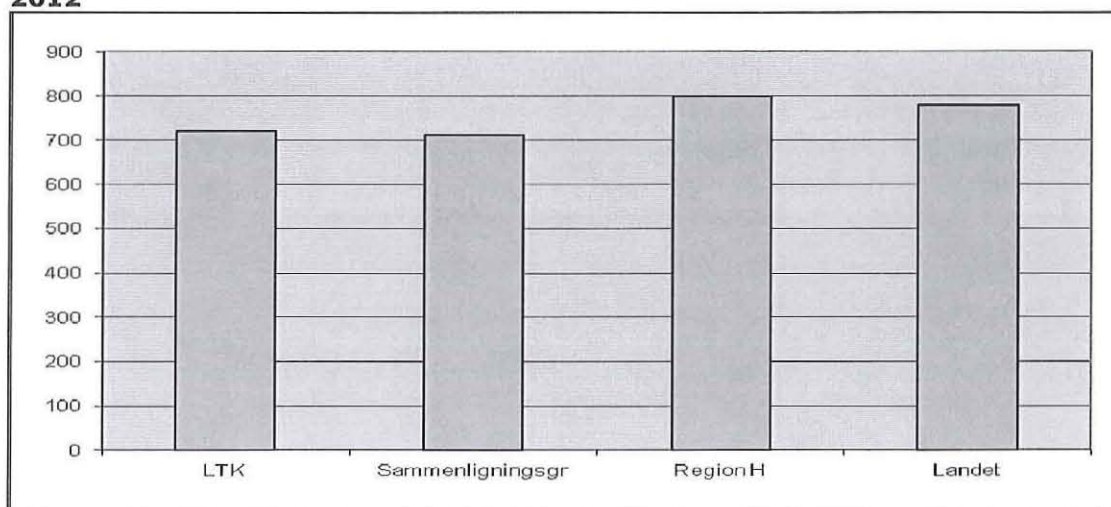
Figuren nedenfor viser, at Lyngby-Taarbæk Kommunes udgiftsniveau for sundhedspleje er en anelse højere end gennemsnittet i sammenligningsgruppen, men er lavere end gennemsnittet i Region Hovedstaden og i landet som helhed. Pris pr. barn er i Lyngby-Taarbæk Kommune 721 kr., mens sammenligningsgruppen og Region Hovedstadens beløb er hhv. 711 kr. og 800 kr. Den gennemsnitlige udgift i hele landet er 780 kr. pr. barn (2012-tal).

¹⁰ Kilde: Danmarks Statistik samt Lyngby-Taarbæk Kommunes egne budget- og regnskabstal. En stor del af forklaringen på det højere budget i 2011, er overførsel af et større mindreforbrug fra 2010.

¹¹ Disse tal er indsamlet via Danmarks statistik (www.Statistikbanken.dk).

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Figur 5: Sammenligning af udgifter til sundhedspleje pr. 0-17 årig borger i 2012¹²

Tallene i figuren bør tolkes med varsomhed, da kommunerne har forskellig konteringspraksis på området. Eksempelvis konterer visse kommuner sekretærhjælp og lægekræfter uden for sundhedstjenestens budgetområde. I Lyngby-Taarbæk Kommunes udgiftsniveau indgår både sekretær, kommunallæge og sundhedsplejersker.

Det er veldokumenteret, at socioøkonomiske forhold og behovet for sundhedsydelse som oftest er tæt forbundne. Sundhedsstyrelsen påpeger imidlertid, at økonomi og socialklasse ikke er sikre indikatorer for omsorgsevne. Derimod er psykisk stabilitet, modenhed og relevante mestringsstrategier afgørende. Erfaringen viser i denne forbindelse, at en tidlig (tvær)faglig indsats kan styrke tilknytningen mellem barnet og forældrene.

I lyset af de ressourcer, som kendetegner mange borgere i Lyngby-Taarbæk og sammenlignelige kommuner, er en lavere udgift til sundhedspleje pr. barn derfor delvist forventeligt i forhold til den samlede region og landet som helhed. På den anden side er problemer med mestringsstrategier og usikkerhed i forhold til forældrerollen jævnligt at finde blandt folk i de højere sociale grupper.

Sundhedstjenesten havde ultimo 2012 ansat 16 sundhedsplejersker, svarende til 13,9 fuldtidsstillinger. Derudover bestod tjenesten af en ledende sundhedsplejerske på fuld tid, en sekretær på 30 timer ugentlig samt en kommunallæge på 20 timer pr. uge. Kommunelægestillingen blev ved udgangen af januar 2013 omkonverteret til sundhedsplejersketimer. Sundhedsplejersker er uddannet sygeplejersker med en 1 årig videregående uddannelse som sundhedsplejerske under CVU. Uddannelsen er pr. 1. januar 2012 ændret til 1½ år.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der således i de seneste år sket en stigning i antal børn pr. sundhedsplejerske i kommunen. Til sammenligning er niveauerne for Gentofte, Gladsaxe, Rudersdal kommuner og Region Hovedstaden indsat.

¹² Kilde: www.ecoanalyse.dk. Sammenligningsgruppen består i denne forbindelse af: Lyngby-Taarbæk, Løjre, Gentofte, Allerød, Egedal, Dragør, Hørsholm, Rudersdal, Solrød, Vallensbæk, Hillerød, Gribskov, Frederikssund, Roskilde, Frederiksberg, Furesø og Greve. Beløbet pr. barn i Lyngby-Taarbæk Kommune er beregnet særskilt, idet opgørelsen derved er rensset for udgifter til kommunens "Motorikhus".

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Tabel 11: Udvikling i børnetal pr. sundhedsplejerske¹³

Kommune	2010	2012
Lyngby-Taarbæk	822	847
Gentofte	.	863
Gladsaxe	755	806
Rudersdal	903	894
Region Hovedstaden	807	733

Tabellen viser, at børnetallene pr. sundhedsplejerske i sammenligningskommunerne i 2012 lå på et forholdsvis ensartet niveau. Med et børnetal på 847 børn pr. sundhedsplejerske, havde Lyngby-Taarbæk 5 pct. færre børn pr. sundhedsplejerske end i Rudersdal og 2 pct. færre end i Gentofte. Omvendt lå kommunen 5 pct. over niveauet i Gladsaxe og 13 pct. over regionsgennemsnittet.

Normeringsforskellene skal ses i lyset af variationen i de 0-åriges andel af det samlede børnetal, da netop denne gruppe trækker på halvdelen af Sundhedstjenestens ressourcer. Som vist i tabellen nedenfor, har Lyngby-Taarbæk Kommune flere 0-årige end Rudersdal og Gentofte, mens Lyngby-Taarbæk ligger under niveauet i Gladsaxe og Region Hovedstaden.

Tabel 12: Benchmark: Andelen af 0-årige i forhold til det samlede børnetal (2012). Pct.¹⁴

	Lyngby-Taarbæk	Gentofte	Gladsaxe	Rudersdal	Region Hovedstaden	Landet
Procentandel 0-årige i fht. alle 0-17-årige	4,4	4,1	5,2	3,4	5,7	4,9

5. Sundhedstjenestens aktivitet og service

Lovgrundlaget for de kommunale sundhedstjenesters arbejde med børn og unge er Sundhedslovens §§ 119 - 126. Der er tale om en rammelovgivning, som uddybes i "Bekendtgørelse om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge". Hertil kommer en vejledning med anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen på området.

Kommuner og regioner skal tilrettelægge forebyggende sundhedsydelse, som kan bidrage til at sikre børn og unge en sund opvækst og skabe gode forudsætninger for en sund voksentilværelse. Tilbuddene skal tilrettelægges, så der ydes en generel forebyggende og sundhedsfremmende indsats. Dette skal dels bestå af en individorienteret indsats, der retter sig mod alle børn, dels en indsats, som tager sigte på børn med særlige behov.

Alle sundhedsplejersker arbejder med både småbørn og skolebørn. Arbejdet er organiseret efter en distriktsopdeling, som følger kommunens skoledistrikter. Derudover har hver enkelt sundhedsplejerske specielle opgaver i forhold til udsatte børn med særlige behov.

¹³ Kilde: "Ledelsesforhold og kapacitet – et øjebliksbillede. Sundhedsordningerne for børn og unge 1.1.2013. Marts 2013". Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge i Danmark.

Der gøres opmærksom på, at Københavns Kommune, som vægter meget i beregningen af regionsgennemsnittet, ikke er med i opgørelsen i 2010. Dette kan forklare en del af rykket i tallene fra 2010 til 2012.

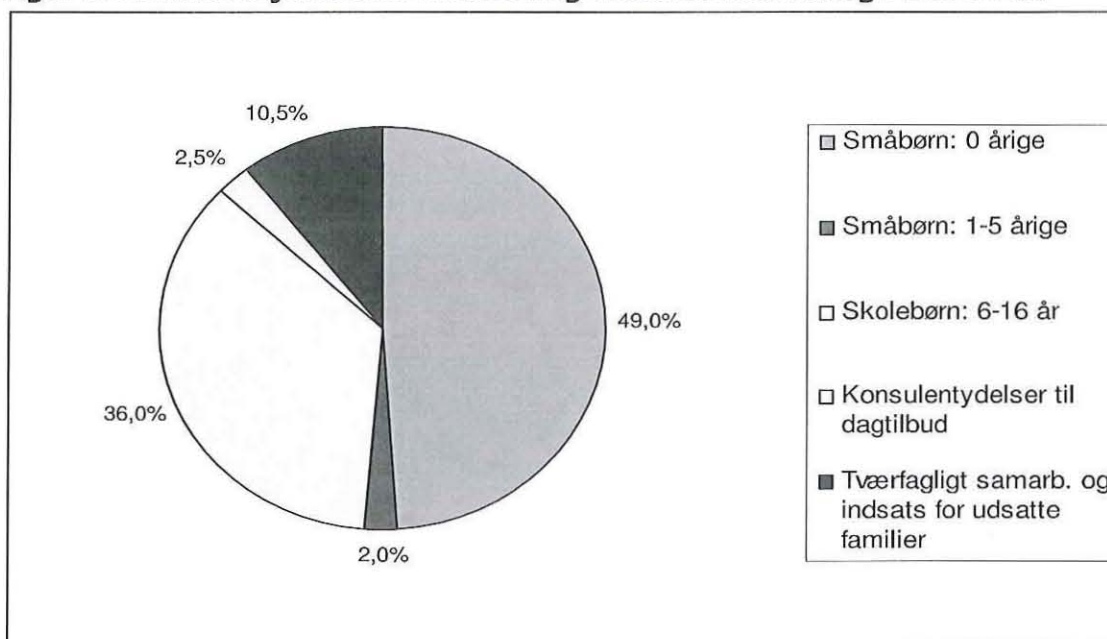
¹⁴ Kilde: www.statistikbanken.dk

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

De kommunale opgaver i forbindelse med børn og unges sundhed og trivsel er mangede og kræver ofte en række forskellige kompetencer og et tæt og konstruktivt samarbejde mellem flere faggrupper.

Sundhedsplejerskerne er den eneste kommunale faggruppe, som kommer i alle børnefamilier. De forebyggende sundhedsordninger til børn/unge og deres familier er dog frivillige ordninger, hvilket betyder, at den enkelte har ret til at afslå besøg af sundhedsplejersken. Afslår en familie at få besøg giver det imidlertid altid anledning til at overveje, om afslaget kan give en begrundet mistanke om, at et barn eller en ung lider overlast. I praksis er erfaringen, at det kun drejer sig om maksimalt én familie årligt.

Figur 6: Sundhedstjenestens tidsmæssige ressourcefordeling i 2012. Pct.

Figuren viser Sundhedstjenestens ressourcefordeling efter hovedområder i 2012. Ca. halvdelen af medarbejdernes direkte borgertid bruges på småbørnsområdet, mens godt en tredjedel anvendes på aktiviteter inden for skoleområdet. Den resterende sjettedel anvendes på konsulentvirksomhed over for daginstitutioner og skoler, telefontid og tværfagligt samarbejde.

I de følgende afsnit beskrives Sundhedstjenestens aktivitet på henholdsvis småbørns- og på skoleområdet.

5.1 Aktivitet på småbørnsområdet

Den kommunale sundhedstjeneste skal vejlede og yde individuel støtte til gravide med behov, samt alle spæd- og småbørnsforældre, herunder støtte til familiedannelse og tilknytning mellem barn og forældre. Sundhedsplejersken har desuden *pligt til tilsyn* med det enkelte barns fysiske og psykiske helbredstilstand.

Ifølge lovgivningen skal Sundhedstjenesten på småbørnsområdet udføre følgende opgaver:

- Graviditetsbesøg til sårbare gravide med særlige behov
- Hjemmebesøg tilbydes til alle småbørn i det første leveår
- Familier med *særlige behov* tilbydes ekstra ydelser afhængig af den konkrete faglige vurdering, behovet og problemstillingen (gælder såvel spædbørn, større børn og unge).

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

I de følgende afsnit beskrives service og tilbud på småbørnsområdet i Lyngby-Taarbæk Kommune.

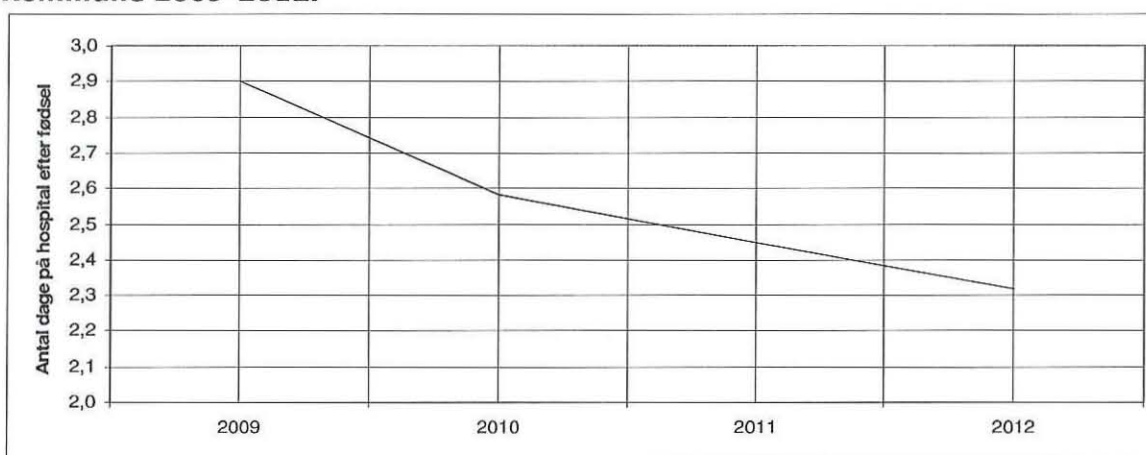
5.1.1 Barselsbesøg

I Lyngby-Taarbæk Kommune tilbydes alle mødre, som udskrives inden for 48 timer efter fødslen et barselsbesøg. Knap halvdelen af en fødselsårgang (43 pct.) modtog i 2012 et tidligt barselsbesøg pga. tidlig udskrivning fra fødestedet.

Det er i dag almindelig praksis, at flergangsfødende med ukomplicerede forløb udskrives få timer efter fødslen, mens førstegangsfødende på de fleste fødesteder tilbydes mindst 1-2 overnatninger.

Figur 7 viser udviklingen fra 2009 til 2012 i forhold til antallet af dage, som fødende opholder sig på sygehus efter deres fødsel.

Figur 7: Gennemsnitlige antal dage på sygehus efter fødsel. Lyngby-Taarbæk Kommune 2009-2012.

Figuren viser et støt fald i antallet af indlæggelsesdage fra 2,9 dage i 2009 til 2,3 dage i 2012. En konsekvens af denne ændring er, at en stor andel af de fødende udskrives, inden mælken er løbet til og amningen etableret, og inden en evt. gulsot hos barnet har udviklet sig.

Den tidlige udskrivelse er en positiv udvikling, men de mange ambulante fødsler rejser også en række udfordringer i overgange fra fødslen til sundhedsplejen. Den første uge efter fødslen er en kritisk overgangsperiode for både mor og barn. Det er således vigtigt at opspore risiko for dehydrering og opdage tidlig udvikling af gulsot, før den nyfødte bliver dehydreret, og før gulsot når et alvorligt niveau.

Der har i alle år været tale om en opgaveglidning, hvortil der ikke har medfulgt økonomisk kompensation til kommunen. Lyngby-Taarbæk tog imidlertid allerede i 2007 problemstillingen op og omlagde Sundhedstjenestens service, så kvinder, der udskrives indenfor 48 timer tilbydes et tidligt barselsbesøg på 4.-5. dagen efter fødslen, hvis dette falder på en hverdag. Omlægningen betød, at det hidtidige 1½ års besøg til førstegangsførelse blev nedlagt.

Regeringen og KL ønsker at reducere antallet af nyfødte som genindlægges ved at styrke den kommunale sundhedspleje de første dage. I Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer for barselsomsorgen anbefales det, at alle familier, som udskrives indenfor 72 timer, skal have besøg af sundhedsplejen 4-5 dage efter fødslen. Retningslinjerne skelner ikke mellem hverdage, weekender og helligdage. I Lyngby-Taarbæk Kommune vil den ændrede

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

definition af tidlig udskrivning betyde, at ca. 75 pct. skal have et tidligt besøg mod ca. 45 pct. i dag.

5.1.1 Standard hjemmebesøg

Af Sundhedsloven fremgår det, at kommunerne skal tilbyde hjemmebesøg til spædbørn, men der er ingen krav om antallet af besøg. Sundhedsstyrelsen anbefaler imidlertid, at der tilbydes mindst 5 besøg til familier med almene behov foruden et besøg ved tidlig udskrivning fra fødestedet.¹⁵ Lyngby-Taarbæk Kommune tilbyder 4 besøg til familier med almene behov og ét tidligt besøg til alle, der udskrives inden for 48 timer. I boksen herunder findes en kortfattet forklaring på indholdet i de standardiserede hjemmebesøg på småbørnsområdet i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Standard hjemmebesøg til familier med spædbørn indeholder typisk følgende:

1. besøg (ligger typisk inden for 7-10 dage efter udskrivelsen fra fødeafdelingen):

Undersøgelse og vurdering af om barnets fysiske, psykiske, motoriske, sociale og sproglige udvikling er alderssvarende.

- Barnets basale pleje og pasning (amning/MME, vitaminer, vuggedød, skæve kranier, hygiejne, allergi, stimulation af udviklingen m.v.)

2. besøg (alder 2-3 måneder):

Vurdering af forældre-barn samspillet og tilknytningen.

- Barnets behov for omsorg og tilknytning (signaler/adfærd, søvn, psykiske udvikling m.v.)
- Barnets basale pleje og pasning (amning/MME, skæve kranier, stimulation af udviklingen m.v.)

3. besøg (alder 4-6 måneder):

Indeholder en sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende indsats med formidling om:

- Barnets behov for omsorg og tilknytning (signaler/adfærd, søvn, psykiske udvikling m.v.)
- Barnets basale pleje og pasning (ernæring, jern, skæve kranier, hygiejne, allergi, stimulation af udviklingen m.v.)
- Barnets almindelige sygelighed og evt. handicaps

4. besøg (alder 8-10 måneder):

Støtte til forbedring eller forandring af familiens situation i forhold til

- Forældre-barn samspil
- Samlivsforhold, sammenbragte familier eller opløsning af parforhold
- Belastninger i form af psykisk skrøbelighed, misbrug, udviklingshæmmede m.v.
- Søskende forhold
- Sikkerhed i hjemmet – i barnets perspektiv
- Overgang til pasning uden for hjemmet

Ifølge Bekendtgørelse om forebyggende sundhedsydelse skal børn med særlige behov tilbydes en særlig indsats, hvilket blandt andet indebærer hjemmebesøg ud over 1 års alderen. I 2012 fik 59 børn over 1 år i alt 74 besøg. Hovedsageligt med udgangspunkt i problematikker omkring udvikling, kontakt & samspil og ernæring.

En sammenligning med nabokommunerne Gladsaxe, Gentofte og Rudersdal viser følgende billede af den almene besøgsprofil på småbørnsområdet:

¹⁵ I de nye retningslinjer for svangreomsorgen er det desuden indskærpet, at alle, som udskrives indenfor 48 timer, bør tilbydes et barselsbesøg.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Tabel 13: Sammenligning vedrørende besøg på småbørnsområdet (serviceniveau i 2012).¹⁶

Aktivitet	Lyngby-Taarbæk	Gladsaxe	Gentofte	Rudersdal
Fast tilbud om besøg hos <i>alle</i> gravide	Nej	Nej	Nej	Nej
Fast tilbud om barselsbesøg v/ tidlig udskrivning	Ja	Efter behov	Ja	Efter behov
Antal standard- hjemmebesøg til 0-årige	4	5	5	4 el. 5 ¹⁷
Antal standardbesøg til 1-5 årige	0	0	0 (dog særligt tilbud til præmature)	1 (til førstegangsførelse når barn er 3 ½ år)

Mens alle fire kommuner kun tilbyder graviditetsbesøg ved særlige behov, varierer billedet, når det drejer sig om barsels- og standardbesøgene. Alle nabokommunerne tilbyder 5 standardbesøg, dog tilbyder Gladsaxe 4 besøg til flergangsfødende. Kun Gentofte tilbyder, ligesom Lyngby-Taarbæk, et fast barselsbesøg ved tidlig udskrivning fra fødestedet, og kun Rudersdal Kommune har et alment tilbud om besøg til førstegangsfamilier, når barnet er 3 ½ år.

Lyngby-Taarbæk Kommune har således færre standardbesøg end nabokommunerne samtidig med, at udgiften til sundhedspleje pr. 0-17 årig borger ligger på samme niveau (jf. afsnit 4). En forklaring på dette er dels, at Lyngby-Taarbæk Kommune har valgt at prioritere indsatsen til børn med særlige behov højt, dels at aktiviteten på skoleområdet i kommunen er lidt højere i forhold til nabokommunernes indsats (jf. afsnit 4).

Tabel 14: Antal 0-årige som har modtaget standardbesøg i Lyngby-Taarbæk Kommune 2012

	Barselsbesøg	Etableringsbesøg	2-3 mdr.s besøg	4-6 mdr.s besøg	8-10 mdr.s besøg
Antal afholdte besøg ialt i 2012	229	513	517*	526*	491

*Klinikkonsultationer udgjorde heraf 80 besøg ved 2-3 mdr.s besøgene og 60 besøg ved 4-6 mdr.s besøgene.

I 2012 blev der gennemført i alt 2.276 standardbesøg hos familier med børn under et år. At besøgstillene ved de forskellige standardbesøg varierer skyldes til- og fraflytninger til kommunen i løbet af barnets første leveår.

¹⁶ Tabellen bygger på svar fra de fire kommuner på en spørgeskemaundersøgelse udsendt februar 2013.

¹⁷ Der skelnes mellem antal besøg til første- og flergangsfødende kvinder i Rudersdal Kommune. Hos flergangsfødende aflægges i praksis 4 besøg inden for første år, men serviceniveauet siger 1 besøg + efter behov.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Forsøg med sundhedstjeneste i klinik

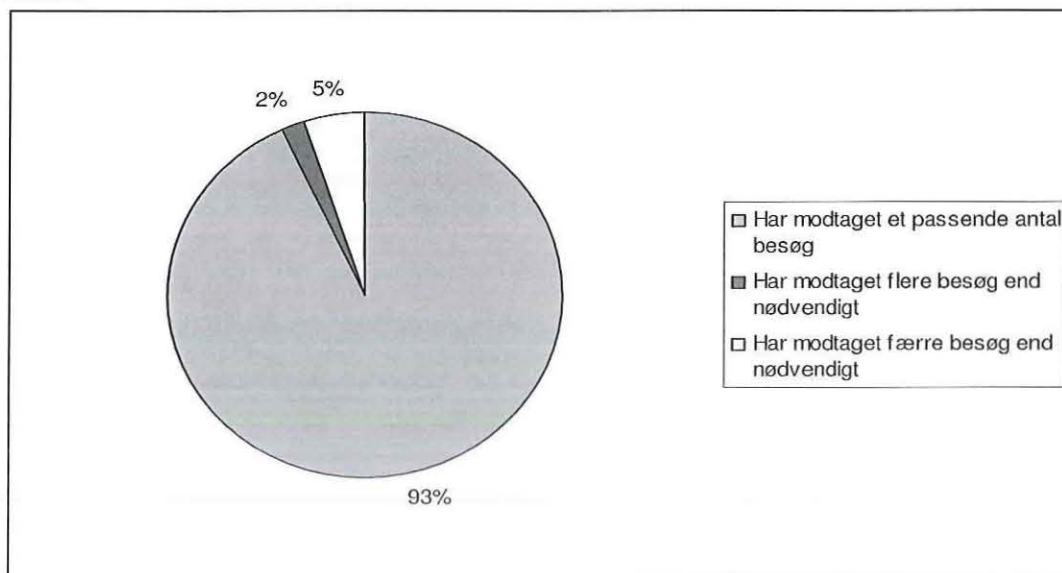
Børne- og Ungeudvalget igangsatte i november 2011 et udviklings- og forsøgsprojekt, hvor 2. og 3. standard hjemmebesøg til 0-årige i en del af Virum foregik i klinikkonsultation. I alt har ca. 100 familier deltaget i projektet. Formålet med projektet er at undersøge, om besøgs kombinationen er en velegnet måde at udvikle og optimere Sundhedstjenesten på - såvel fagligt som økonomisk, og om omlægningen frigiver ressourcer til fx familier med særlige behov. Idet standardbesøg ifølge lovgivningen skal gennemføres i hjemmene har Sundhedsstyrelsen bevilget dispensation til gennemførelse af forsøget. Projektet afsluttes maj 2013.

En intern midtvejsevaluering i december 2012 viser visse udfordringer ved projektets generelle omlægning, herunder særlig eksistensen af og tilgængeligheden til indrettede kliniklokaler og udfordringer med opsporing af kvinder med efterfødselsreaktioner. 75 pct. af deltagerne i pilotprojektet er tilfredse med en kombination af klinik og hjemmebesøg mens 25 pct. er direkte utilfredse. Den måde som projektet var designet på gav ikke optimal udnyttelse af de faglige og økonomiske ressourcer, hvorved der evt. kunne frigøres ressourcer til særlige behovsfamilier.

Forsøget viser dog gode muligheder for at udvikle klinikkonsultation som faglig metode, især til visse behovsbesøg (f.eks. vægtkontrol) der med fordel kan finde sted i klinik evt. i form af et 'åbent hus'.

Sundhedstjenesten i Lyngby-Taarbæk Kommune har ikke gennemført løbende brugerundersøgelser i perioden 2009-2012. I 2012 blev der imidlertid lavet en mindre undersøgelse blandt 100 borgere, som viste at tilfredsheden med hjemmebesøg blandt småbørn er høj. Hovedresultaterne fremgår af figurerne herunder.¹⁸

Figur 8: Brugernes opfattelse af antallet af besøg af sundhedsplejersken. År 2012.

Langt den største andel af brugerne opfatter mængden af besøg som passende, mens ganske få (hhv. 5 og 2 pct.) mener, at de har modtaget enten for få eller for mange besøg i forhold til deres behov. Set i lyset af, at Lyngby-Taarbæk Kommune har færre standardbesøg end Sundhedsstyrelsens anbefalinger og nabokommunerne, er det bemærkelsesværdigt, at der er så udpræget brugertilfredshed med serviceniveauet. Man

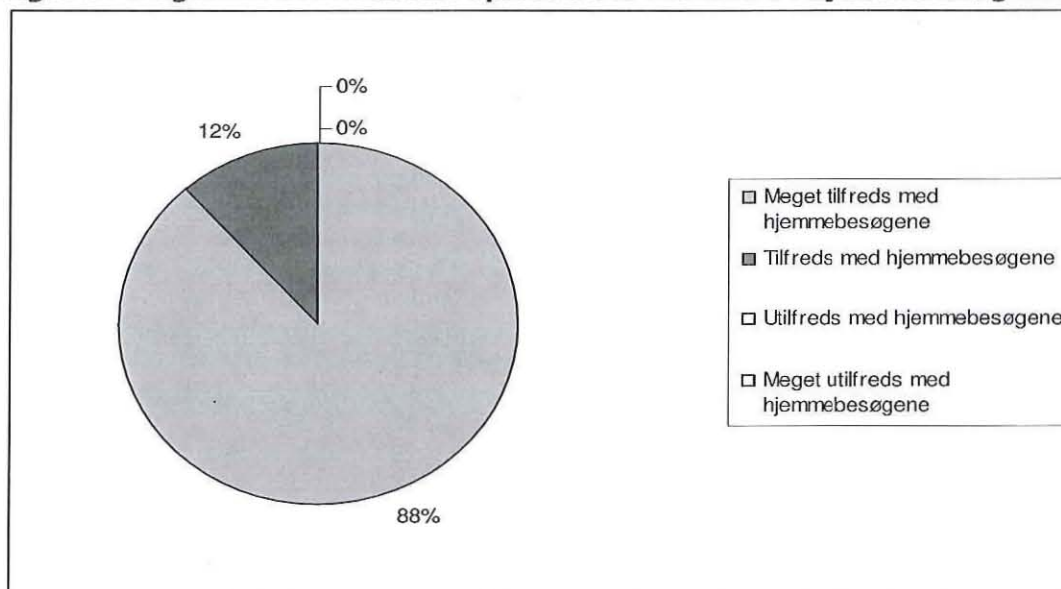
¹⁸ Undersøgelsen blev lavet i forbindelse med en intern midtvejsevaluering af pilotforsøget "klinikkonsultation i sundhedstjenesten". Der indgår både besvarelser fra familier med og uden klinikkonsultationer.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

bør dog være opmærksom på at mange familier med småbørn får flere besøg end de fire standardbesøg (jf. afsnittet nedenfor).

Alle de adspurgte familier er enten tilfredse eller meget tilfredse med indholdet i hjemmebesøgene samt samarbejdet med sundhedsplejersken generelt, jf. figur 9:

Figur 9: Brugernes overordnede oplevelse af indholdet i hjemmebesøgene

Indholdet af hjemmebesøgene er i undersøgelsen blevet uddybet med spørgsmål om tillid til sundhedsplejersken, tid til tilstrækkelig vejledning, om borgeren kan tale om alle relevante emner med sundhedsplejersken, og om sundhedsplejersken lytter og vejleder ud fra borgerens ønsker og behov. På samtlige underspørgsmål afspejler borgernes svar en alt overvejende tilfredshed (minimum 95 pct. tilfredshed).

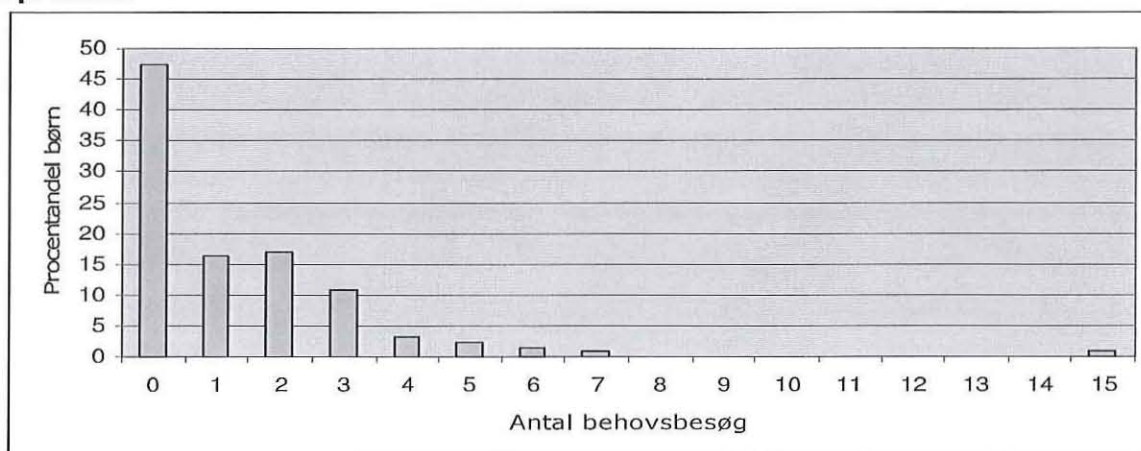
Der forekommer ligeledes yderst sjældent klager over sundhedstjenestens service. Der var i 2012 kun 10 klager, hvor størstedelen var begrundet i et ønske om en anden sundhedsplejerske pga. dårlig "kemi" mellem parterne.

5.1.3 Behovsbesøg

Udover standardbesøg tildeler sundhedsplejerskerne i visse tilfælde ekstra behovsbesøg til børnene. Tildelingen sker ud fra en faglig betragtning og i forhold til den eksisterende viden om trivsels- og sundhedsmæssige problemstillinger. Forældre til børn med særlige behov kan tilbydes ekstra hjemmebesøg, forskellige gruppeaktiviteter og deltagelse i tværfaglige indsatser.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Figur 10: Fordeling af ekstra behovsbesøg blandt børn født i 1. kvartal 2012. Tal i procent.

Figuren viser, at ca. halvdelen af småbørnene i Lyngby-Taarbæk Kommune får mindst et ekstra besøg ud over standardbesøgene. Heraf modtager de fleste 1-2 ekstra besøg.

Tabel 15: Årsager til behovsbesøg målrettet børn i Lyngby-Taarbæk Kommune i 2012

Årsag til behovsbesøg	Antal børn med behovsbesøg	Antal behovsbesøg	Procentfordeling af besøgsantal
Amning	188	299	37 %
Ernæring	152	207	26 %
Udvikling	81	110	14 %
Kontakt & samspil *	48	64	8 %
Uroligt barn	41	50	6 %
Andet	22	23	3 %
Sygdom	17	19	2 %
Efterfødselsreaktion *	12	16	2 %
Ikke udfyldt	12	13	2 %
Total	420	801	100 %

Tabel 5 viser, at der i 2012 blev givet i alt 801 ekstra behovsbesøg til små børn i Lyngby-Taarbæk Kommune, hvilket svarer til 27 pct. af den samlede besøgsaktivitet.¹⁹ Behovsbesøgene handler hovedsageligt om amning (37 pct.), ernæring (26 pct.) og udviklingsproblemer (14 pct.) hos det lille barn.

Tabel 16: Sammenligning vedrørende "Åbent hus"

Aktivitet	Lyngby-Taarbæk	Gladsaxe	Gentofte	Rudersdal
Tilbud med åbent hus/ konsultation	Nej (dog altid i ferier)	Ja (åbent to gange 1½ time/uge)	Ja (men kun planlagte konsultationer)	Ja (åbent to gange 1 time/uge)

Som eneste kommune har Lyngby-Taarbæk ikke et fast tilbud om "åbent hus", hvor forældre har mulighed for at komme til sundhedsplejersken i eksterne lokaler.

¹⁹ jf. opgørelsen i tabel 4

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Ca. halvdelen af Sundhedstjenestens ressourcer bruges i dag på småbørnsområdet og mere end hvert fjerde besøg aflægges som ekstra behovsbesøg. I lighed med overvejelserne bag forsøget med klinikkonsultationer, overvejer Sundhedstjenesten løbende, hvordan den øvrige opgavevaretagelse kan udvikles og løftes mest hensigtsmæssigt. Dette gælder såvel fagligt som ressourcemæssigt.

"Åbent hus" benyttes i dag i mange kommuner som et tilbud, hvor forældre har mulighed for at få en fælles snak, og hvor der tilbydes individuel vejledning ved en sundhedsplejerske med mulighed for eksempelvis at få vejret og målt sit barn.

Det anbefales, at nogle af de lettere ekstra behovsbesøg lægges i en åben konsultation. Det drejer sig eksempelvis om vægtkontroller. Dels giver det god mening at etablere en sådan mulighed, når der gives ca. 800 behovsbesøg, dels er metoden blevet afprøvet i pilotprojektet. Det kunne være via "kvik-tid" konsultationer, der er en ny metode. Sundhedsstyrelsen forventer, at der opstår helt særlige behov hos ca. 10 pct. af familierne i en kommune. De særlige behovsbesøg, som er markeret med * i tabel 15 er således eksempler på nogle af de besøg, som det ikke vil være fagligt relevant at omlægge til "åbent hus", da familierne i disse tilfælde er for sårbare.

Der er dog nogle lokalemæssige udfordringer, som må overvejes og gennemtænkes nøje før en sådan indsats kan etableres.

5.1.4 Særlige indsatser

Tabellen herunder viser en sammenligning med nabokommunerne på en række særlige indsatser.

Tablet 16: Benchmark vedrørende særlige tilbud på småbørnsområdet (service-niveau i 2012).

Aktivitet	Lyngby-Taarbæk	Gladsaxe	Gentofte	Rudersdal
Screening for efterfødselsdepression (EDPS)	Ja	Ja	Ja	Nej ²⁰
Tilbud om mødregruppe for efterfødselsdepression	Ja	Ja	Ja	Ja
Tilbud om almene mødregrupper	Ja	Ja	Ja	Ja
Tilbud om udviklingsstøtte med Marte Meo metoden	Ja	Ja	Nej (er ved at uddanne fire sundhedsplejersker. Intet fast tilbud i dag)	Tilbud om ICDP (som er en anden form for udviklingsstøtte)

Tabellen viser, at både Lyngby-Taarbæk, Gentofte og Gladsaxe kommuner screener for efterfødselsreaktioner, og at alle fire kommuner sammensætter særlige grupper til mødre med fødselsdepression. Derudover danner samtlige kommuner mødregrupper for mødre med almene behov.

Nedenfor beskrives Lyngby-Taarbæk Kommunes særlige indsatser på småbørnsområdet.

²⁰ Rudersdal Kommune tilbyder dog førstegangsfødende en forældresamtale som forebyggelse og screening.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Almene mødregrupper

Alle nybagte mødre tilbydes at komme i mødregruppe. Mødregrupper er meget populære, fordi de er netværksskabende og mange nybagte mødre kan føle sig isoleret. Sundhedsplejersken sammensætter, indkalder, er med en gang ved opstart og tilbyder en konsultation igen, når børnene er ca. 4 mdr. til et kostoplæg.

Formålet med mødregrupperne er således at udbygge de sociale netværk i lokalområdet. I mødregruppen kan kvinderne udveksle erfaringer, hjælpe og støtte hinanden, mens sundhedsplejerskens rolle er at vejlede og rådgive.

Derudover har Sundhedstjenesten et Sundhedstræf 2 gange ommåned, som afholdes på Biblioteket. Dette tilbud henvender sig til forældre med orlov, hvor der er mulighed for at få den nyeste viden, som er relevant for børnefamilier. Endvidere lægges der op til diskussion og udveksling af erfaringer.

Som et særligt tilbud i Lundtofteparken er der i 2012 uddannet 12 lokale bydelsmødre, læs mere nedenfor.

Bydelsmødre

Sundhedstjenesten stod i 2012 i spidsen for etablering af et bydelsmødre-netværk i Lyngby-Taarbæk Kommune. 12 ressourcestærke kvinder med udenlandsk baggrund, som ønskede at arbejde frivilligt som bydelsmor, blev uddannet hertil. På i alt 14 kursusdage fik de viden om blandt andet sprog, danske samfundsforhold, hjemmets samarbejde med skole/daginstitution, kommunikation med teenagere samt sund kost og motion. Kurset blev afsluttet med et diplom og ud over den store viden som kvinderne både kan bruge privat og i deres frivillige arbejde som bydelsmor, har kurset også givet kvinderne et godt netværk i lokalområdet.

Formålet med netværket er, at de 12 bydelsmødre skal opsøge og skabe kontakt til kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som har få ressourcer og typisk bor i udvalgte boligområder. De skulle bidrage til, at andre kvinder får større viden om det danske samfunds muligheder og om emner som sundhed og ernæring, arbejdsmarked, foreningsliv og aktiviteter.

Ved projektets afslutning i sommeren 2012 dannede bydelsmødrene en social forening for at forankre projektet og gøre det organisatorisk bæredygtigt efter projektperiodens afslutning. Bydelsmødrenes Landsorganisation har været en væsentlig samarbejdspartner heri. Projektet er i dag forankret i Sundhedstjenesten, og der er afsat timer til projektlederen til opfølgende og superviserende møder med bydelsmødrene.

Sårbare forældre

Sårbare voksne kan opleve, at deres vanskeligheder forstærkes, når de får et barn. Erfaringer viser, at tidlig tværfaglig og tværsektoriel indsats i disse tilfælde kan styrke tilknytningen mellem barn og forældre. 3-5 pct. af en forældreårgang er specielt sårbare forældre, hvis børn udvikler tilknytningsproblemer og/eller tilknytningsforstyrrelser.²¹

Sundhedstjenesten har et særligt fokus på sårbare gravide med problemer som følge af misbrug og psykiske vanskeligheder. Primo 2013 arbejdes der aktivt med 14 familier i et tværfagligt team. Indsatsen består i, at familiens sundhedsplejerske og familierådgiver gennemføre første hjemmebesøg i graviditeten sammen og koordinerer indsatsen hos familien. Herefter gives særlige individuelle indsatser af specielt uddannet sundhedsplejerske, der tager højde for de udfordringer forældrene har.

²¹ Faktorer og vilkår, der ofte giver sårbarhed i forælderrollen, ses hos:

- Forældre der selv har oplevet massivt omsorgssvigt
- Forældre med alkohol- eller stofmisbrug
- Forældre der er ramt af akut krise ved graviditets start og eller barnets første år.
- Forældre uden netværk
- Forældre der lider af psykisk sygdom

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Indsatserne kan eksempelvis være videooptagelse, hvor der arbejdes med tilknytningen samt det tidlige forældre/barn samspil. Der arbejdes desuden med forberedelse af forældreskabet og vurdering af omsorgskapacitet. I visse tilfælde består indsatsen endvidere af et tilknytningsforankret forskningsinterview, der undersøger forældrenes opfattelse og subjektive oplevelse af barnet.

Mødre med efterfødselsreaktion

Sundhedstjenesten har særlige indsatser rettet mod familier, hvor moren er ramt af fødselsdepression. Sundhedsplejerskerne har gennem årene opøvet stor specialkompetence i at samtale med forældre med efterfødselsreaktioner. Det er vigtigt at tilstanden opdages og afhjælpes tidligt, idet ubehandlet efterfødselsreaktion kan påvirke forældre/barn relationen, både på kort og længere sigt, og give adfærdsforstyrrelser i de første 5 år.²²

Der er erfaring for at mødre (og fædre) i et ellers ressourcestærkt område som Lyngby-Taarbæk Kommune, kan have udfordringer med det at blive forældre. Forældrene har ofte mange forventninger til ønskebarnet, men virkeligheden bliver sjældent, som man kan læse sig til - en mestringsstrategi som ressourcestærke forældre ellers ofte har erfaring med. På den baggrund er det en relevant og vigtig indsats at have fokus på reaktionerne på det at blive forældre; også i en kommune som Lyngby-Taarbæk, hvor forældre ellers typisk er i stand til at varetage deres egen sundhed.

12 familier fik i 2012 i alt 16 ekstra besøg til deres barn, som var påvirket af morens efterfødselsreaktion. Det svarer til 2 pct. af besøgene (jf. tabel 15). En journalgennemgang viser, at der i 2012 blev fundet tegn på en efterfødselsreaktion hos hele 15,5 pct. af småbørnsmødrene i Lyngby-Taarbæk Kommune.²³ Dette udløste, udover de 16 besøg til børnene også 96 ekstra besøg, som var målrettet mødrene, de såkaldte lyttebesøg. Som supplement til besøgende tilbydes mødrene at være med i en speciel samtalegruppe målrettet efterfødselsreaktion. Denne mødregruppe har høj faglig standard, og opgørelser ved afslutning af forløbet viser stor positiv effekt af indsatsen.

En ny rapport fra Region Hovedstaden²⁴ viser, at gennemsnitligt 13 pct. af mødrene har en efterfødselsreaktion i regionen som helhed. Tallet fra Lyngby-Taarbæk er således lidt højere. Sundhedsplejerskerne foretager ikke egentlige diagnosticeringer, men vurderingerne bygger på et screeningsværktøj og sundhedsplejerskernes notater.

²² Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge. SST 2011 s. 51

²³ via screeningstesten Edinburg-skemaet

²⁴ Sanne Ellegaard Jørgensen, Signe Boe Rayce, Carina Sjøberg Brixval, Anne Maj Denbæk, Maria Svendsen, Bjørn E. Holstein. Sundhed blandt børn i Region Hovedstaden: data fra Sundhedstjenesten om graviditet, spædbørn og indskolingsbørn. Hillerød: Region Hovedstaden, 2013. De deltagende kommuner i databasen er: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Gentofte, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Køge, Roskilde, Rødovre og Tårnby.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Pilotprojekt med screening af fædre

For at bidrage til opbygning af ny viden og arbejdet med evidens på småbørnsområdet igangsatte to sundhedsplejersker fra Lyngby-Taarbæk Kommunes sundhedstjeneste i 2012 et mindre pilotprojekt i samarbejde med Rigshospitalets chefpsykolog, Sved Åge Madsen. Formålet med projektet er at finde bedre metoder til at komme i kontakt med forældre med efterfødselsreaktion – uanset deres køn.

Projektet består i en individuel screening af 100 nybagte forældre i 2-3 distrikter i Lyngby for efterfødselsreaktioner. Til både mødre og fædre bruges både den screeningsmetode, som allerede benyttes i kommunen EPDS, samt suppleres med en anden anerkendt metode, Godtlansskemaet, 2 måneder efter barnets fødsel. Sundhedstjenesten har i den forbindelse efteruddannet to medarbejdere i narrativ samtaleterapi og får løbende supervision for at kunne løfte opgaven kompetent. De indkomne data bearbejdes i samarbejde med Rigshospitalet.

Udviklingsstøtte til samspilsforstyrrelser

I dag tilbyder Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe kommuner udviklingsstøtte med Marte Meo metoden til forældre og børn med samspilsforstyrrelser, men Gentofte er på vej til det, og Rudersdal benytter anden metode til udviklingsstøtte.

Marte Meo betyder ved egen kraft. Metoden tager afsæt i et positivt udviklingsstøttende samspil med forankring i moderne udviklingspsykologi. Der bruges videoklip til formidling til sårbare forældrene for at skabe refleksion og forandringer i samspillet og give forældrene redskaber og handlekompetence i forhold til barnet. Metoden varetages i Lyngby-Taarbæk af 2 sundhedsplejersker, der er uddannede Marte Meo terapeuter.

14 familier har gennemført Marte Meo forløb i 2012. Familierne har fortrinsvis fået hjælp til at styrke mor/barn kontakten med fokus på tilknytning, afhjælpe gråd/uro hos det spæde barn, give barnet en bedre søvn og søvnrytme, hjælpe barnet til at spise samt at opdrage barnet. Evalueringer fra forældre viser positiv tilbage meldinger af indsatsen.

5.2. Aktivitet på skoleområdet

Udover vejledning og støtte på småbørnsområdet er en af Sundhedstjenestens centrale opgaver at tilbyde skolebørn regelmæssige sundhedssamtaler og funktionsundersøgelser. Ifølge lovgivningen skal Sundhedstjenesten på skoleområdet udføre følgende opgaver:

- Ind- og udskolingsundersøgelse
- Sundhedspædagogiske aktiviteter på gruppe/klasseniveau på klassetrin, hvor der ikke er samtaler/undersøgelser med alle børn
- Individuel børneundersøgelse på 3., 5. og 7. klassetrin

Tabellen herunder viser en sammenligning mellem Lyngby-Taarbæk og nabokommunerne i forhold til standardaktiviteterne på skoleområdet.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Tabel 17: Sammenligning: Indsatser på skoleområdet (serviceniveau i skoleåret 2012/13).²⁵

Aktivitet	Lyngby-Taarbæk	Gladsaxe	Gentofte	Rudersdal
Ind- og udskolingsundersøgelse v/ læge el. sundhedsplejerske	Ja (v/ sundhedspl.)	Ja (v/ læge)	Ja (v/sundhedspl.)	Ja (v/sundhedspl. (indskoling) og læge (udskoling))
Antal individuelle samtaler og /eller undersøgelser pr. barn (i et skoleforløb)	6	5	5	6
Antal sundheds-pædagogiske klasseaktiviteter pr. barn (i et skoleforløb)	3	3	5	4

Tabellen viser, at kommunerne har lidt forskellige servicemål på skoleområdet. Sundhedsloven gjorde det i 2008 valgfrit om ind- og udskolingsundersøgelserne varetages af en læge, en sundhedsplejerske eller en kombination af disse to. I Lyngby-Taarbæk Kommune har opgaven fra skoleåret 2012/13 udelukkende været varetaget af sundhedsplejersker, som har gennemført relevant efteruddannelse. En tilsvarende praksis ser man i Gentofte Kommune, mens både Gladsaxe og Rudersdal kommuner fortsat benytter læger ved undersøgelserne. På landsplan var det i 2012 kun 23 pct. af kommunerne, som enten helt eller delvist havde tilknyttet en læge til sundhedsordningerne.²⁶

Der er variation i de fire kommuners kombination af individuelle undersøgelser og fælles pædagogiske aktiviteter. Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe og Rudersdal kommuner har en ret ensartet indsats med 5-6 individuelle undersøgelser og 3-4 fælles aktiviteter i løbet af et skoleforløb, og modellerne minder endvidere langt hen ad vejen om den model, der er valgt i Gentofte. Her bliver der dog udført 5 individuelle og 5 klassebaserede aktiviteter pr. skoleforløb.

5.2.1 Individuelle samtaler/undersøgelser

I boksen herunder findes en kortfattet forklaring på indholdet i ind- og udskolingsundersøgelserne.

²⁵ Tabellen bygger på svar fra de fire kommuner på en spørgeskemaundersøgelse udsendt februar 2013.

²⁶ Kilde: "Ledelsesforhold og kapacitet – et øjebliksbillede. Sundhedsordningerne for børn og unge 1.1.2013. Marts 2013". Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge i Danmark.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Ind- og udskolingsundersøgelser indeholder typisk følgende:

Indskolingsundersøgelsen har til formål at vurdere barnets helbred, trivsel og sundhedsmæssige skoleparathed, samt at vejlede om sundhedsrelaterede emner i forbindelse med skolestart. Det anbefales at undersøgelsen foretages sammen med barnets forældre.

Følgende elementer skal indgå i undersøgelsen og vurderingen:

- Helbredsmæssige forhold
- Undersøgelse af syn og hørelse, vægt og højde
- Barnets sociale relationer – i hjem og i skole
- Søvn og spisevaner
- Sproglige kompetencer
- Barnets generelle udvikling, herunder barnets kognitive udvikling (opmærksomhed, koncentration) og motorik

Udskolingsundersøgelsen har til formål at give en samlet vurdering af den unges helbred og sundhed, umiddelbart inden den unge forlader skolen. Desuden at drøfte risikoadfærd med den unge (i relation til tobak, alkohol og andre rusmidler; seksuel sundhed og forebyggelse af seksuelt overførbare infektionssygdomme; status på HPV vaccine for piger)

Følgende elementer indgår i undersøgelsen og vurderingen:

- Den unge vejes og måles.
- Der foretages høreprøve og evt. farvesynstest ved behov
- Vurdering af den unges sociale kompetencer, relationer og netværk bl.a. i forhold til risikoadfærd og selvskadende adfærd.

Ud over de samtaler der tilbydes som en del af standardforløbet, får mange skolebørn i Lyngby-Taarbæk Kommune én eller flere ekstra samtaler. Nogle børn henvender sig selv til sundhedsplejersken, mens det i andre tilfælde er lærerne eller forældrene, som tager kontakt og beder om en ekstra samtale. I marts måned 2013 havde i alt 265 børn således fået journalført mindst en ekstra samtale/undersøgelse i det igangværende skoleår.

Tabel 18: Fordeling af ekstra behovsundersøgelser/samtaler med skolebørn. Skoleåret 2012/13.

Emne for undersøgelse/samtale	Procentandel
Hørelse	17 %
Motorik	1 %
Psykiske symptomer	7 %
Sociale forhold og kompetencer	17 %
Somatiske symptomer	11 %
Syn	5 %
Vækst	41 %
Total	100 %

Tabel 8 viser, at 3 ud af 4 (75 pct.) af de ekstra besøg hos sundhedsplejersken drejer sig om somatiske eller kropslige emner såsom hørelse, syn og vækst. Ved 1 ud af 4 besøg (25 pct.) vedrører samtalen psykiske symptomer og sociale forhold. Tabellen viser, at vækstproblematikker i det nuværende skoleår har været den hyppigste årsag til ekstra besøg hos sundhedsplejerskerne, idet fire ud af ti besøg drejer sig om dette emne.

5.2.2 Sundhedspædagogiske aktiviteter (Klasseaktiviteter)

De sundhedspædagogiske aktiviteter består af dialog med eleverne, hvor målet er at give dem handlekompetencer, der retter sig mod ændring af levevilkår, livsstil og vaner i samspil med andre. Metoderne kan variere, men vil i sær være "aktive vurderinger" eller

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

”du bestemmer”. Aktiviteterne tager altid udgangspunkt i klassetrinernes forskellige behov, temaer på skolen eller i formidling af generel sundhedsfremme. I 1. klasse er emnet sunde vaner, i 5. klasse er emnet pubertet, og i 8. klasse er emnet alkohol med fokus på udskyldelse af debut og fakta om emnet.

Feks. Sundhedspædagogisk aktivitet i 1 klasse.

Emnet er det Det gode liv og sunde vaner. Sundhedsplejersken inddrager børnene i refleksioner over deres egne sunde vaner, ved I gennem et oplæg at komme ind på :Mad, bevægelse, søvn, Familie, venner, fritid og Hvem er jeg – hvad gør mig glad, hvad gør mig ked af det, hvad kan jeg lide.

Mål: At fremme barnets psykiske velvære
At barnet får en øget fornemmelse af hvem det er
At vi som shpl får øje på de børn der har brug for en ekstra indsats.

5.2.3 Særlige tilbud på skoleområdet

Tabel 19 viser en sammenligning mellem Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe, Gentofte og Rudersdal kommuner i forhold til særlige tilbud på skoleområdet.

Tabel 19: Sammenligning: Særlige tilbud på skoleområdet. Serviceniveau i skoleåret 2012/13.

Aktivitet	Lyngby- Taarbæk	Gladsaxe	Gentofte	Rudersdal
Tilbud om børnegruppe med særligt tema	Ja (til børn af psykisk syge + gruppe for børn i sorg)	Ja (pigegruppe i Høje Gladsaxe + gruppe for børn i sorg)	Nej	Nej
Tilbud til børn der tisser ufrivilligt i sengen	Ja	Ja	Nej	Ja
Tilbud om rygestop målrettet unge*	Ja	Nej	Nej	Nej
Særlig indsats i forhold til overvægtige børn	Ja	Ja	Nej	Ja
Ekstra tid til skolebørn med specielle vanskeligheder	Ja	Nej	Ja	Ja

*) Projekt med involvering af to folkeskoler fra 2013.

Tabel 17 og 19 giver et samlet billede af, at Lyngby-Taarbæk Kommune har et godt tilbud på skoleområdet - også set i forhold til nabokommunerne. Udover standardaktiviteterne, som er nævnt i tabel 17, har Sundhedstjenesten en række tilbud, der vedrører temaer som ufrivilligt nattisseri, overvægt, rygestop (projektstart i skoleåret 2013/14) og grupper til børn med særlige behov.

Tabellen viser, at flere af de andre kommuner også stiller særlige tilbud til rådighed, men at ingen har samtlige tilbud, som i Lyngby-Taarbæk Kommune. Det bemærkes, at svarene er fremkommet på baggrund af åbne spørgsmål om serviceniveau. Nogle kommuner har måske flere tilbud, men det er i så fald forankret og udført af andre fagpersoner.

Til sammenligning dannede 44 pct. af kommunerne på landsplan i 2012 specialgrupper for skolebørn, og 71 pct. havde indsatser mod overvægt hos skolebørn.

Sundhedstjenesten i Lyngby-Taarbæk har gode erfaringer med flere af de særlige tilbud, der stilles til rådighed.

Serviceanalyse af Sundhedstjenesten

Eksempelvis var der 24 børn, som i 2011 fik hjælp til at blive nattisseriet kvit, og hvor det lykkedes 21 af dem at blive tørlæggere.

I forhold til indsatsen for børn af psykisk syge er det erfaringen, at børnene profiterer meget af at være sammen med ligestillede, at indsatsen skaber netværk, og at den udvikler børnenes handlekompetencer i forhold til at klare en svær og anderledes hverdag. Indsatsen ledes af en sundhedsplejerske og en familiekonsulent fra kommunens Forebyggelsescenter (Social Indsats).

Sundhedstjenesten har i de seneste år tilbudt livsstilsbesøg i hjemmet til familier med børn som er overvægtige i indskolingen. Besøget har fokus på familiens kost- og bevægelsesvaner. Erfaringen viser, at forældrenes tilbagemeldinger overfor den personlige og konkrete rådgivning er positive og en stor del af børnene har efterfølgende opnået et væggtab. Men indsatsen viser også at overvægt er en problematik, som er svær at arbejde med – og trods forsøg i mange kommuner, er der endnu ikke et klart billede af hvad der virker. Indsatsen evalueres hele tiden, m.h.p. at afpasse tilbuddet.

N O T A T
om
Høringssvar på kapacitetsændringer på dagtilbud

Den 13. juni 2013 behandlede Børne- og Ungdomsudvalget sag vedr. kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet. Sagen foreslog følgende nednormeringer:

- Pr. 1. februar 2014, Børnehuset Askevænget nednormeres med 10 vuggestuepladser
- Pr. 1. september 2013, Vuggestuen Villa Furesø nednormeres med 3 vuggestuepladser
- Pr. 1. september 2013, Vuggestuen I. H. Mundtsvej nednormeres med 3 vuggestuepladser
- Pr. 1. september 2013, Børnehuset Pilen, afd. Grøftekanten nednormeres med 4 vuggestuepladser
- Pr. 1. januar 2014, Børnehuset Mælkevejen nednormeres med 2 vuggestuepladser
- Pr. 1. maj 2014, Skovbakkens Børnehaves busordning flyttes eller afvikles.

Børne- og Ungdomsudvalget sendte forslaget til høring i de respektive forældrebestyrelser. Samtlige høringssvar er samlet og vedlagt sagen i ét dokument. Nedenfor en kort oversigt over indholdet i høringssvarene.

1. Forældrebestyrelsen i Børnehuset Askevænget
Forældrebestyrelsen forstår argumentet for en midlertidig lukning af huset på grund af lavere børnetal bl.a. fordi annekset er i en sådan stand, at det kræver en større renovering. Bestyrelsen anbefaler, at annekset efter en renovering skal forblive en del af Børnehuset Askevænget, at annekset kan bruges som musik/motorikhus af dagtilbud i Virum og at lokalerne evt. igen kan inddrages, hvis der opstår mangel på pladser i området. Opfordrer til at lukning og renovering først påbegyndes pr. 1. maj 2014.
2. Forældrebestyrelsen i Vuggestuen Villa Furesø.
Det er bestyrelsens overbevisning, at de ikke kan kæmpe mod faldende børnetal, og en nednormering må derfor ske. Bestyrelsen henstiller til, at der træffes en hurtig afgørelse, så arbejdet i institutionen kan planlægges ud fra afgørelsen.
3. Forældrebestyrelsen i Vuggestuen I. H. Mundtsvej
Det er godt normeringen bliver tilpasset, det børnegrundlag der er. Fortsætter børnetallet med at være faldende, skal kommunen hellere helt lukke en institution frem for at nednormere drypvis.
4. Forældrebestyrelsen i Børnehuset Pilen, afd. Grøftekanten
Børnehuset Pilen, afdeling Grøftekanten, har selv søgt om en nednormering i antallet af vuggestuepladser med fire pladser. Nednormeringen vil give personale og børnehavebørn bedre forhold. Bestyrelsen håber på en hurtig beslutning, så institutionen kan tilpasse børnetal og budgetter.

5. Forældrebestyrelsen i Børnehuset Mælkevejen

Forvaltningen har ikke modtaget noget høringssvar. Ønsket om nednormering med to vuggestuepladser har været Børnehuset Mælkevejens eget ønske.

6. Forældrebestyrelsen i Skovbakkens Børnehave

Forældrebestyrelsen ønsker fortsat at kunne tilbyde skovbus til børnene i Skovbakkens Børnehave. Derfor opstiller de tre forslag, der alle bibeholder en busordning i Skovbakkens Børnehave.

Forslag 1 – Fastholdelse af skovgruppe i ny leaset bus. Ny skovbus indsættes og finansieres som LTK pilotprojekt i Skovbakken.

Forslag 2 – Ronja i ”kommunalt regi” stoppes. Skovbakken Børnehave selvfinansierer ny, leaset bus. LTK giver tilladelse til, at Skovbakken Børnehave selvfinansierer en bus via fonde og sponsorer

Forslag 3 – Skovbussen Ronja fortsætter i Skovbakkens Børnehave uden ændringer. Skovbakkens Børnehave beholder den eksisterende, gamle bus

Forældrene ønsker mulighed for at genoverveje valg af institution hvis busordningen bortfalder. De ønsker at søge om optagelse for deres børn i en anden institution med forhøjet anciennitet, idet forudsætningerne for valg af børnehave er væsentligt ændret.

Oversigt over indkomne høringssvar på sag om kapacitetsjusteringer på dagtilbud

Til: Lene Rud Christensen/Børne og Fritid/LTK
Fra: Forældrebestyrelsen i Børnehuset Askevænget, Virum

Vedr. Kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet, juni 2013

Annekset som er en del af Børnehuset Askevænget er kommet på den politiske dagsorden.

Vi, i forældrebestyrelsen, mener at Annekset er et enestående tilbud til borgerne i kommunen, med mulighed for at få sit barn passet i en tryk lille oase, som er en mellemting mellem dagplejemødre, og større vuggestuer.

Med plads til ca. 10 børn får børnene den trygge verden sammen med den gode overgang til børnehaven i hovedhuset, ved siden af. Når børnene kommer videre op i børnehaven er de to stuer i vuggestuen en sikker garanti for, at børn og forældre til at deres søskende kan blive i samme rammer som de kender.

Dog kan vi, som forældrebestyrelse, forstå kommunens argument for en midlertidig lukning af huset på grund af lavere børnetal, da det er muligt at fjerne 10 pladser i kommunen uden yderligere påvirkning af andre institutioner, herunder hovedhuset Askevænget.

Samtidig er Annekset i sådan en stand, at det kræver en større renovering, hvis der fortsat skal være institutionspladser i huset.

Rent fysisk er Annekset et lille hus, som ligger mellem pedelbolig og Fuglsanggårds skolen, hvilket kan gøre det vanskeligt for kommunen at udnytte optimalt. Det ligger tæt på hovedhuset Askevænget, og ved evt. behov for flere pladser ud i fremtiden ville det igen kunne bruges til en ekstra vuggestue tilknyttet Askevænget.

Vi anbefaler derfor at Annekset skal:

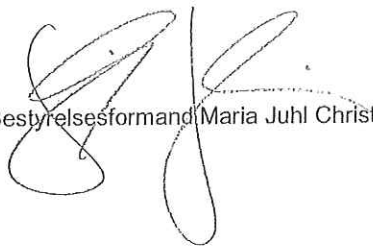
- Forblive som en del af Børnehuset Askevænget, da der allerede mangler m2 til aktiviteter.
- Renoveres med henblik på en fremtidig "buffer" for institutionspladser i området, når børneantallet stiger.
- Benyttes som aktivitets-/motorikhus af Børnehuset Askevænget i de perioder hvor der ikke er behov for institutionspladser. Eventuelt med en mulighed for at andre institutioner i Virum også kan benytte huset.

Ydermere vil vi som forældrebestyrelse kraftigt opfordre til at lukning og renoveringen af huset først påbegyndes pr. 1. Maj 2014, da der sker et naturligt skift af børn på dette tidspunkt og mindst mulige forældre og børn samt personale vil blive berørt.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen i Askevænget

Bestyrelsesformand Maria Juhl Christensen

Bemærkninger til møde planlagt den 22. august 2013 i Børne- og Ungeudvalget.

Som medlemmer af forældrebestyrelsen og derved repræsentanter for forældregruppen har vi følgende bemærkninger til punktet vedr. Skovbussen Ronja i Skovbakkens Børnehave.

Ronja (skovbussen) et unikt tilbud

De ca. 80 børn i Skovbakkens Børnehave fordelt på tre stuer.

Ronja (skovbussen) fungerer således som den fjerde "stue" i børnehaven. Ronja er dog meget mere end en "stue" og har stor betydning for børnene og deres udvikling og understøtter børnehavens læringsplaner.

Hver dag kører ca. 16-20 børn med på skift med Ronja i 2 uger af gangen, hvorefter disse børn er 8 uger i selve børnehaven. Denne ordning giver helt unikt samspil mellem almindelig pædagogisk udvikling i en børnehave og muligheden for at opnå en viden om naturen samt få nogle unikke oplevelser. Dette har været en væsentlig faktor for forældres valg af børnehaven, idet denne mulighed ikke fås andre steder i kommunen.

Den gruppe børn der til enhver tid er ude med Ronja (skovbussen) er børn fra samme gruppe, samt børn fra en tilsvarende aldersgruppe. Det giver derfor børnene en enestående mulighed for at indgå i sociale sammenhænge, der adskiller sig fra deres stue. Dette understøtter målene i børnehavens læringsplan omkring udvikling af sociale kompetencer, idet børnene lærer at indgå i nye fællesskaber, på en tryk måde..

Ronja (skovbussen) er således med til at forberede vores børn på livet der, som det beskrives i læringsplanen, er "præget af konstant samvær og mere eller mindre krævende relationer af forskellige art og karakter, som barnet bliver nød til at forholde sig til og i en eller anden forstand indgå i."

Ronja (skovbussen) kører hver dag mellem 9-14.30 og bringer vores børn vidt omkring i Nordsjælland, hvor vores børn introduceres til naturens mangfoldigheder i skove, på strande, samt historiske steder. Disse oplevelser beriger vores børn på utallige måder.

Det er ikke altid nemt at være ude størstedelen af en dag, særligt ikke om vinteren, hvor det er koldt. Børnene bliver med pædagogernes kyndige vejledning i stand til at klare, nyde og bruge naturen på en hensigtsmæssig og bæredygtig måde. Børnene lærer at respekttere naturen.

Vores børn udvikler stærke bånd med de andre børn på Ronja, de udvikler deres selvstændighed og ansvarsfølelse, ved blandt andet at hjælpe hinanden og de store viser de "nye/små", hvorledes man fx bestiger en mudret skråning. Børnene udvikler deres evne til at samarbejde med hinanden og meget mere. Det kan ikke understreges nok, hvor stor en udvikling der er med børnene, når de er ude med Ronja (skovbussen).

Ronja (skovbussen) giver endvidere vores børn et forhold og kendskab til naturen, som vi som forældre ikke har mulighed for at give dem, idet vi ikke har tiden eller mulighederne derfor i en travl hverdag. Der er endvidere tale om et forhold og et kendskab, som det ikke vil være muligt for Skovbakkens Børnehaven at tilbyde uden Ronja (skovbussen).

Ronja (skovbussen) har fordelene ved kvantitet, at børnene i en længere periode af gangen er ude i skoven såvel som kvalitet, i form af yderst kyndige pædagoger og medhjælpere.

Endvidere er Ronja (skovbussen) en fantastisk mulighed for børnehavens drenge for at få brændt krudt af og blive udfordret på en måde, der virkelig giver dem mulighed for at udvikle sig og tumle.

Ronja (skovbussen) er efter vores overbevisning den overvejende grund til at der så højt et antal af mandlige pædagoger og medhjælpere i Skovbakkens Børnehave. Et forhold, der selvsagt er en stor værdi i vores børns hverdag. Vi er ikke i tvivl om, at mangfoldigheden i personalegruppen styrker børnenes udvikling.

Kombinationen af "klassisk" børnehaven og Ronja (skovbussen), giver det bedste af begge verdener. Børnene får både glæde af naturen, samtidigt med at de får alle de tilbud en klassisk børnehaven giver.

Det skal for en god ordens skyld nævnes, at Skovbakkens Børnehaven i sig selv naturligvis også udvikler børnene og understøtter læreplanerne og har fantastiske pædagoger, men det unikke ligger i kombinationen med Ronja (skovbussen).

Det forhold til naturen, som Ronja (skovbussen) giver vores børn mulighed for at udvikle er i klar overensstemmelse med den indsigt og brug af naturen, som LTK vægter højt. Som forældre står vi derfor uforstående overfor, at Ronja (skovbussen) risikerer at blive nedlagt, når LTK netop har et stort fokus på naturen.

Forældrenes valg af Skovbakkens Børnehavne

Det er den unikke og enestående kombination af Ronja (skovbussen) og børnehaven, som nævnt ovenfor, der har været udslagsgivende for en overvejende del af forældrene i deres valg af Skovbakkens Børnehave. Såfremt Ronja (skovbussen) nedlægges ændres forudsætningerne for vores valg af institution derfor væsentligt og grundlæggende.

Sammenblanding af beslutninger

At der forventes et faldende børnetal i Virum, hverken kan eller vil vi modsige.

Som forældre finder vi det imidlertid betænkeligt, at beslutningen om, hvorvidt en fungerende og eksisterende ordning med en skovbus skal blandes sammen med den nødvendige beslutning om nedskæring på børnehavområdet i 2013, som der skal træffes.

Beslutningen om Ronjas (skovbussen) fremtid, en fantastisk og unik ordnings fremtid bliver, efter vores oplevelse, ikke vurderet for sig selv og sine egenskaber.

At der, som allerede nævnt, ikke er taget stilling til skovbussen på et tidligere tidspunkt medfører, at muligheden for helt at afskaffe Ronja (skovbussen), nu forekommer at være en "nem" løsning på udfordringen med det forventede faldende børnetal i Virum.

Tre forslag for Skovbakkens Børnehave

Vi ønsker fortsat at kunne tilbyde skovbus til børnene i Skovbakkens Børnehave, og formålet med vores scenarier er at skabe et fælles ansvar og udvikling af nye og kreative løsninger til gavn for LTK og børnene.

At fjerne tilbuddet om skovbussen vil:

- medføre et stort tab for vores børn og deres personlige udvikling,
- væsentligt ændre forudsætningerne for vores valg af institution,

- fjerne et unikt kvalitets tilbud i Virum, hvor vores børn kan opnå forståelse for og opleve naturen
- være i direkte modsætning til den LTKs fokus på natur
- medføre en stor risiko for færre mandlige pædagoger i børnehaven,

Skovbussen er en stor del af Skovbakkens sjæl, og en af de primære årsager til, at forældre vælger Skovbakken. Uden Ronja vil Skovbakkens sjæl blive amputeret.

Forældrerepræsentanterne har et stort ønske om at give Skovbakkens Børnehave en hensigtsmæssig og bæredygtig profil indenfor en 5-årig periode. Det betyder blandt andet at fokusere på økologi men også at drage naturen ind i børnenes hverdag.

Vi foreslår at være pilotprojekt og ser en spændende opgave i at styrke kommunens grønne profil og dermed "så et lille frø i børnene om at leve bæredygtigt".

Principielt mener vi, at alle børn i kommunen bør tilbydes en skovbus ordning og de udviklingsmuligheder det giver.

Forslag 1 – Fastholdelse af skovgruppe i ny leaset bus, som indrettes til Ronja 2

- Ny skovbus indsættes, den gamle sælges/skrotes for at sikre den laveste driftsøkonomi
- Vi leaser en ny lav-energi bus, alternativt en el-bus (der dog er relativt dyre pga. mindre udbredelse)
- Finansieres som LTK pilotprojekt i Skovbakken. LTK drifter de dertil relaterede omkostninger til investering, reparation, brændstof, bemanning, etc.
- Vi vælger en mindre busstørrelse til ca. 14-16 børn, der er billigere i investering og drift og passer til en mindre børnegruppe
- Vi vælger at køre i nærområdet, både for at styrke børnenes lokalkendskab og for at minimere driftsomkostningerne
- Understøtte børnehavens plan om at være bæredygtig inden for en 5-årig periode ved brugen af lav-energi køretøj
- Kan markedsføres som "LTK kører grønt"
- Kan eventuelt være en dele-bus i "Virum-Sorgenfri Netværk" så bussen kommer til glæde for flere institutioner
- Skovbakken har erfaringen og personalet til at projektet bliver en succes, og kan derfor nemt definere projektrammen og indholdet, så LTK kan implementere ideen ud andet steds i kommunen senere hen.

Denne model støtter vi fuldt ud.

Forældrerepræsentanterne og børnehave ledelsen lægger meget gerne energien i at teste et sådant pilotprojekt og det styrker LTKs grønne profil.

Vi accepterer, at en leaset bus ikke vil være indrettet på samme måde, som den eksisterende Ronja (skovbus) og vil derfor ikke nødvendigvis give børnene helt den samme oplevelse eller de samme faciliteter på selve turene. Men det er vigtigt at børnene må medtages uagtet hvor beskidte de er. Vi kan ikke belaste personalet yderligere ved at indføre restriktioner i påklædning på turene.

Forslag 2 – Ronja i "kommunalt regi" stoppes – Skovbakken Børnehave selvfinansierer ny, leaset bus

- LTK giver tilladelse til at Skovbakken Børnehave selvfinansierer en bus via fonde og sponsorer
- Der leases en ny bus og driften dækkes af private firmaer (helst i lokalområdet), der har en grøn profil mod at de til gengæld får lov til at bruge det i deres branding og markedsføring. Vi tillader reklame-logoer på bussen.
- Såfremt bussen kan have permanent ophold ved børnehaven vil det ikke kræve ekstra midler for børnehaven
- Det vil være forældrebestyrelse der laver benarbejdet i forbindelse med at rejse pengene til en bus. LTK holdes derfor omkostnings- og arbejdsbyrde-fri
- Projektet understøtter LTKs grønne profil

Forslag 3 – Skovbussen Ronja fortsætter i Skovbakkens Børnehave uden ændringer

- Vi beholder den eksisterende, gamle bus
- LTK investerer i mindre omkostningstunge forbedringer af funktionsdygtigheden; eksempelvis udskiftning af bussens motor.
- LTK driver de dertil relaterede omkostninger til reparation, brændstof, bemanning, etc.
- Der opsiges det antal medarbejdere der modsvarer det faldende børnetal
- Det overvejes at køre kortere ture for at opnå brændstof besparelser

Forældrerådet inddrages meget gerne i en fremtidig økonomisk fastholdelse af skovbussen.

Konklusion

Såfremt de tre scenarier, mod al forventning og håb, skulle blive afvist vil vi som forældre mene, at der er tale om en beslutning, med så konkret og væsentlig indgribende konsekvenser i vores børns og vores liv, at vi bør omhandles som parter i sagen, hvorfor der skal foretages partshøring med henblik på at fremkomme med bemærkninger således at kommunen i det mindste gives muligheden for at genoverveje vores valg af institution og en reel mulighed for at ændre dette valg. Børnetallet er faldende men vi opfordrer udvalget til at kigge i et længere perspektiv.

Subsidiært vil vi som forældre have ret til at søge om optagelse for vores børn i en anden institution, idet forudsætningerne for valg af børnehave er væsentligt ændret – naturligvis med en forhøjet anciennitet.

Med ønske om, at I træffer den beslutning, der er bedst for børnene.

Venlig hilsen

Forældrerepræsentanterne i Skovbakkens Børnehave

Att.: Lene Rud Christensen (lrc@ltk.dk)
Administrativ Afdeling
Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Virum d. 26. juni 2013

Høringssvar: Kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet

Forældrebestyrelsen i børnehuset Pilen takker for at blive hørt i sagen om kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet. Helt overordnet er vi positive over for forvaltningens anbefaling om at nednormere i stedet for at helt lukke enkelte institutioner. Vi skal ikke langt tilbage i tiden for at finde eksempler på, at ventetiden på den ønskede institutionsplads var endog meget lang. Flere af os har oplevet det selv. Når/hvis den situation opstår igen, vil det klart være at foretrække at kunne opnormere eksisterende institutioner frem for at skulle starte nye op.

Børnehuset Pilen, afdeling Grøftekanten, har selv søgt om en nednormering i antallet af vuggestuepladser med fire pladser. Formålet er at få husets antal af vuggestuepladser til at harmonere bedre med antallet af børnehavepladser. Der er generelt et meget stort og tilbagevendende pres på pladserne i Grøftekantens børnehavegrupper. Dels skal de tage imod alle de oprykkende børn fra egne vuggestuegrupper, dels kommer der hvert år nye børnehavebørn ind udefra pga. børnehavens sproggrupper.

I øjeblikket betyder dette pres, at der i Grøftekantens to børnehavegrupper er hhv. 22 og 23 børn – til trods for, at de kun er normeret til 20. Denne overbelægning giver selvsagt dårligere forhold for vores børn såvel som for de ansatte i institutionen.

På denne baggrund bakker vi fuldt ud op om Grøftekantens ansøgning om at nednormere med fire pladser i vuggestuegrupperne. Nednormeringen vil kunne forøge trivlsen for både børn og voksne.

Pilens bestyrelse vil til enhver tid indgå i et samarbejde om kapacitetstilpasning, men håber at en beslutning om nednormering i Grøftekanten vil kunne fastholdes som en permanent løsning – også når/hvis der senere bliver behov for flere pladser i kommunens institutioner.

Endelig håber vi på en hurtig beslutning, så institutionen kan tilpasse børnetal og budgetter.

På forældrebestyrelsens vegne
Med venlig hilsen
Kristine Fredborg Gioia
Formand

Kære Lene

Ifølge høringsmateriale vedr. BUU sag om kapacitetsjusteringer på dagtilbudsområdet juni i Lyngby-Taarbæk kommune mener forældrebestyrelsen i I. H. Muntsvej Vuggestue, at det er godt normeringen bliver tilpasset det børnegrundlag der er. Dog under forudsætning af, at normeringerne skal kunne hænge så godt sammen at hverdagen ikke bliver forringet for børn og personale. Det vil sige, at hvis det reelle børnegrundlag bliver ved med at være faldende eller for lavt, så skal man som kommune hellere helt lukke en institution fremfor at nednormere drypvis.

Som mor til en søn der går i I. H. Muntsvej Vuggestue er det bedrøveligt, at vi må flytte ham, da vi på ingen måde kunne garanteres en plads i Prinsessehøj Børnehave, der ligger lige ved siden af vuggestuen. For at få hverdagen til at hænge sammen mht. aflevering og hentning af store- og lillebror samme sted, har vi derfor valgt at flytte vores ældste søn til Humlehuset på trods af, at vi var utrolig glade for I. H. Muntsvej Vuggestue. Vi vil derfor på det kraftigste anbefale, at man automatisk sikres en plads i Prinsessehøj Børnehave, hvis man går i I. H. Muntsvej Vuggestue. Dette gør det langt mere attraktivt for forældre at sikres en tæt lokation af vuggestue og børnehave som det er tilfældet for de store integrerede institutioner som Humlehuset og Spurvehuset.

På vegne af bestyrelsen i I. H. Muntsvej Vuggestue

Monica Pyndt Grønning

Vi kan ikke kæmpe mod faldende børnetal, og en nednormering må derfor selvfølgelig ske. De budget- og personalemæssige konsekvenser må vi håndtere i institutionen, når vi har et helt håndfast billede af situationen.

Bestyrelsen i Villa Furesø bakker op omkring forslaget, og vi henstiller til, at der træffes en hurtig afgørelse, så arbejdet i institutionen kan planlægges ud fra afgørelsen.

På bestyrelsens vegne

Anne Tovborg Jensen
Formand

Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen

7. juni 2013

1. Indledning

Danmark har en god folkeskole, men den skal udvikles, så den bliver endnu bedre.

Vores folkeskole er blandt de bedste til at udvikle eleverne til aktive medborgere og til at give dem gode sociale kompetencer. Folkeskolen skal sammen med forældrene fremme elevernes alsidige udvikling og dannelse og give dem kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere.

Folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer. Eleverne er godt rustet til deres fremtidige liv som samfundsborgere i Danmark. Fagligt klarer de danske elever i indskolingen sig godt i både dansk og matematik. Derudover har de danske elever gode samarbejdsevner, og debatkulturen og det sociale klima på skolen og i klasserummet er generelt godt.

Men den danske folkeskole står også over for store udfordringer. Det faglige niveau – særligt i læsning og matematik – er ikke tilstrækkeligt højt. Danske skoleelever ligger omkring gennemsnittet i OECD i dansk, matematik og naturfag, når de forlader folkeskolen. Samtidig udvikler vi ikke de fagligt svage eller de fagligt stærke elevers potentiale. Mellem 15 og 17 pct. af eleverne forlader i dag folkeskolen uden tilstrækkelige læse- og matematikfærdigheder, og mange elever henvises til specialundervisning. Derudover har Danmark relativt set få fagligt stærke elever. Skal elevernes faglige niveau og dermed det faglige niveau i folkeskolen forbedres, er det centralt, at alle elever får mulighed for at udfolde deres potentiale fuldt ud, så vi kan klare os i den stigende internationale konkurrence.

Læreruddannelsen er allerede forbedret, så grundstenen for en endnu bedre folkeskole er på plads.

Undervisningstimetallet i folkeskolen er faldende, og det medfører mindre tid til læring. Siden 2006/07 er antallet af planlagte timer således faldet med 94 timer svarende til, at hver elev mister ca. én måneds undervisning ud af det samlede skoleforløb.

Udskolingen, som udgør de ældste klassetrin i folkeskolen, er afgørende for elevernes muligheder for at gennemføre en efterfølgende ungdomsuddannelse. Men udskoling klæder ikke eleverne tilstrækkeligt på til at vælge og gennemføre en

ungdomsuddannelse. Ca. 92 pct. af den årgang, der afsluttede folkeskolen i 2011, forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der er dog stadig en relativt stor gruppe, som har vanskeligt ved at finde den rigtige ungdomsuddannelse og gennemføre den.

Det faglige niveau i folkeskolen skal forbedres. Dette skal ske ved på den ene side at bygge videre på folkeskolens nuværende styrker, og på den anden side at tage hånd om de udfordringer skolen står overfor. Aftaleparterne (regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti) vil derfor fastholde og udvikle folkeskolens styrker og faglighed ved at arbejde for følgende tre overordnede mål:

- 1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- 2) Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- 3) Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Målene skal bidrage til at sætte en klar retning og et højt fælles ambitionsniveau for folkeskolens udvikling og sikre klare rammer for en løbende og systematisk evaluering.

For at opfylde disse tre mål er aftaleparterne enige om en reform af folkeskolen baseret på tre overordnede indsatsområder, som gensidigt understøtter hinanden, og som kan bidrage til at forbedre elevernes faglige niveau:

- En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
- Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
- Få klare mål og regelforenklinger

Der skal gives mulighed for at arbejde med en lang række elementer, der har betydning for elevernes faglige færdigheder, læring og trivsel. Det drejer sig bl.a. om alsidig udvikling og læringsrelevante kompetencer, alsidige læringsstrategier, tilegnelsen af viden og kreativitet, motivation, refleksion, bedre undervisningsmiljø og trivsel, samarbejde mellem lærere og pædagoger, bevægelse og motion, kobling af teori og praksis og mulighed for lektiehjælp.

Inden for rammerne af de tre indsatsområder gennemføres en bred vifte af initiativer. De regelændringer, som initiativerne medfører, gennemføres ved ændringer i den eksisterende folkeskolelov og afledte konsekvensændringer i anden lovgivning. Regler, som ikke berøres af initiativerne, videreføres uændret.

2. En længere og mere varieret skoledag

Aftaleparterne er enige om, at alle elever skal have en længere og varieret skoledag med øget undervisningstid og nye og mere varierede undervisningsformer.

Den længere og mere varierede skoledag skal give skolerne mere tid til undervisning via flere fagopdelte timer og ny tid til understøttende undervisning. Dette giver kommunerne lokal frihed til at sikre, at en række opgaver, som understøtter den fagopdelte undervisning, kan tilrettelægges på nye og bedre måder. Det gælder både inden for de enkelte fag og på tværs af fagene.

Samlet giver det bedre muligheder for at styrke klassundervisningen til den faglige fordybelse, samtidig med at der i øvrigt i undervisningen arbejdes med en række elementer, der har betydning for elevernes faglige færdigheder, læring, motivation og trivsel. Det drejer sig bl.a. om varierede og differentierede læringsformer, der udfordrer både fagligt stærke og fagligt svage elever, praktiske og anvendelsesorienterede undervisningsformer, der åbner skolen mod den omgivende verden, tilegnelse af viden, innovation, entreprenørskab og kreativitet, der gør eleverne i stand til og giver dem forståelse for at omsætte viden til produkter af værdi for andre, og understøttende læringsaktiviteter, der har til formål at udvikle elevernes undervisningsparathed ved at arbejde med deres sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

Den længere tid i skolen gør det muligt at sikre, at alle børn er fysisk aktive og får bevæget sig hver dag, og at alle børn får tilbud om lektiehjælp.

Målet om at styrke elevernes læring og dermed folkeskolens faglige niveau skal afspejles i et øget ambitionsniveau for undervisningen og elevernes faglige niveau på forskellige klassetrin, herunder særligt i dansk og matematik. Via mere og bedre undervisning skal eleverne på sigt kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse.

Der skal skabes nye og bedre muligheder for at inddrage pædagoger og øvrigt personale til at støtte og supplere lærerne med andre relevante kvalifikationer i skoledagen, *jf. afsnit 2.12.*

Ved lovændring indføres en længere og varieret skoledag på 30 timer for børnehavklassen til 3. klasse, 33 timer for 4. til 6. klasse og 35 timer for 7. til 9. klasse.

I undervisningen indgår den fagopdelte undervisning i fagene samt ny tid til understøttende undervisning, som skal supplere og understøtte den fagopdelte undervisning i den øvrige del af skoledagen.

De tidligere regler for timetalstyring ændres således:

- Der fastlægges et minimumstimetal på hvert klassetrin for den samlede skoledags længde, som svarer til en gennemsnitlig skoleuges længde over et år på 30 timer i børnehavklassen til 3. klasse, 33 timer for 4. til 6. klasse og 35 timer for 7. til 9. klasse.

- Der fastsættes et minimumstimetal for det samlede antal årlige fagopdelte undervisningstimer i fagene. Differencen mellem den tid, skolen bruger på de fagopdelte timer, og minimumstimetallet for skoledagens længde, anvendes til den nye tid til understøttende undervisning. Der fastsættes ikke et minimumstimetal for denne tid.
- Der fastsættes et minimumstimetal for antallet af årlige undervisningstimer i dansk og matematik på alle klassetrin og i historie på 3. til 9. klassetrin.
- Der fastlægges vejledende timetal for undervisningen på hvert klassetrin i de enkelte, øvrige fag.
- Loftet for antal af undervisningstimer i indskolingen på maksimalt syv timer om dagen erstattes af en bestemmelse om, at en skoleuge set over et skoleår i gennemsnit ikke må overskride 35 timer. Der indsættes en bestemmelse om, at kommuner og skoler kan ansøge Ministeriet for Børn og Undervisning om dispensation fra denne regel. Dispensation gives af pædagogiske grunde.

Flere fagopdelte timer og understøttende undervisning

Med den længere og varierede skoledag indføres følgende ændringer af timefordelingen:

- Forhøjelse af dansk i 4.-9. klasse med én lektion om ugen.
- Forhøjelse af matematik i 4.-9. klasse med én lektion om ugen.
- Indførelse af engelsk i 1. og 2. klasse med én lektion om ugen.
- Forhøjelse af idræt i 1. klasse med én lektion om ugen.
- Forhøjelse af musik i 1. og 5. klasse med én lektion om ugen.
- Forhøjelse af håndværk og design i 4. klasse med én lektion om ugen.
- Indførelse af 2. fremmedsprog i 5. klasse med én lektion om ugen og i 6. klasse med to lektioner om ugen.
- Forhøjelse af timetallet i natur/teknik i 2. og 4. klasse med én lektion om ugen.
- Indførelse af valgfag fra 7. klasse med to lektioner om ugen.
- En ugentlig lektion fra 8. klasse i geografi flyttes til 7. klasse, således at der sker en udjævning af timerne mellem de to klassetrin.

Tabel over forslag til revideret skoleuge

Fag	Reform	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
Ekstra lektioner	Efter	+3	+2	0	+4	+4	+4	+4	0	+1
Dansk	Før	11	10	9	6	6	6	6	6	6
	Efter	11	10	9	7	7	7	7	7	7
Engelsk	Før			2	2	3	3	3	3	3
	Efter	1	1	2	2	3	3	3	3	3
2. fremmedsprog	Før							3	4	4
	Efter					1	2	3	3	3
Historie	Før			1	2	2	2	2	2	1
	Efter			1	2	2	2	2	2	1
Kristendom	Før	2	1	1	1	1	2		1	1
	Efter	2	1	1	1	1	2		1	1
Samfundsfag	Før								2	2
	Efter								2	2
Matematik	Før	5	5	5	4	4	4	4	4	4
	Efter	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Natur/teknik – Naturfag	Før	1	1	2	2	2	2	-	-	-
	Efter	1	2	2	3	2	2	-	-	-
Geografi	Før							1	2	1
	Efter							2	1	1
Biologi	Før							2	2	1
	Efter							2	2	1
Fysik/kemi	Før							2	2	3
	Efter							2	2	3
Idræt	Før	1	2	2	3	3	3	2	2	2
	Efter	2	2	2	3	3	3	2	2	2
Musik	Før	1	2	2	2	1	1			
	Efter	2	2	2	2	2	1			
Billedkunst	Før	1	2	2	2	1				
	Efter	1	2	2	2	1				
Håndarbejde, sløjd og hjemkundskab	Før				2	4	4	3		
	Efter				3	4	4	2		
Valgslag	Før								2	2
	Efter								2	2
Fagopdelte lektioner	Før	22	23	26	26	27	27	28	32	30
	Efter	25	25	26	30	31	31	32	32	31
Timer til klassens tid	Før	1	0,75	0,75	0,75	0,75	1	1	1	1
	Efter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Understøttende undervisning	Før									
	Efter	7,7	7,7	6,75	6,0	5,0	5,0	6,2	6,2	7,2
Heraf fx bevægelse/motion	Før	3	3	3	2	2	2	3	3	3
	Efter	3	3	3	2	2	2	3	3	3
Skoleugens længde i klokketimer, inkl. pauser	Før	21,1	21,8	24,5	24,5	25,4	25,7	26,6	30,2	28,4
	Efter	30	30	30	33	33	33	35	35	35

Hele skoledagen er undervisning. Undervisningen skal sikre, at eleverne når de høje faglige ambitioner i Fælles Mål.

I undervisningen indgår den fagopdelte undervisning i fagene samt undervisningsopgaver, som skal understøtte den fagopdelte undervisning i den øvrige del af skoledagen.

Den længere og varierede skoledag skal således give skolerne mere tid til undervisning via flere fagopdelte timer og ny tid til understøttende undervisning.

Det er skolelederens ansvar, at der skabes sammenhæng mellem de fagopdelte timer og den nye tid til understøttende undervisning. Lærerne skal sikre sammenhæng i undervisningen, og at de faglige mål for fag og klassetrin bliver indfriet.

Tiden til understøttende undervisning tilrettelægges fleksibelt i kommunerne, og det er kommunens opgave at tilrettelægge personalesammensætningen, *jf. afsnit 2.12*. Tiden til understøttende undervisning er ikke omfattet af holddannelsesregler.

Kommunerne og den enkelte skole kan beslutte at konvertere den nye tid til understøttende undervisning til fagopdelte undervisningstimer i fagene. Kommunerne får endvidere mulighed for at give skolerne dispensation til at nedsætte den ugentlige undervisningstid, som ligger ud over minimumstimetallet for den fagopdelte undervisning, for konkrete klasser i op til et år, hvis de samtidig øger antallet af fagopdelte undervisningstimer med to voksne, herunder særligt i dansk og matematik. Dispensationsmuligheden gælder generelt for de yngste klasser – børnehaveklassen og 1.-3. klasse – og for 4.-9. klasse for klasser med helt særlige behov.

Idræt, motion og bevægelse hver dag

På alle folkeskolens klassetrin skal motion og bevægelse indgå i et omfang, der i gennemsnit svarer til ca. 45 minutter dagligt i løbet af den længere og varierede skoledag. Det skal medvirke til at fremme sundhed hos børn og unge og understøtte motivation og læring i skolens fag. Motion og bevægelse kan både indgå i den fagopdelte undervisning, herunder idræt, og i den understøttende undervisning. Det kan fx ske ved korte sekvenser af bevægelsesaktiviteter som morgenløb, boldspil eller lignende, større og kontinuerlige aktiviteter fx i samarbejde med foreningsliv som idrætsforeninger, kulturforeninger mv., eller ved at bevægelse bruges pædagogisk til at arbejde med fagernes indhold.

Det påhviler skolelederen at sikre, at eleverne inden for den samlede undervisningstid deltager i motion og bevægelse hver dag i et omfang svarende til gennemsnitligt 45 minutter om dagen.

Faglig fordybelse og lektiehjælp

Tiden til faglig fordybelse og tilbud om lektiehjælp mv. skal have fokus på at styrke elevernes faglige niveau ved bl.a. at tilbyde eleverne faglig træning, faglige udfordringer eller turboforløb, som er tilpasset deres niveau og behov. Det er obligatorisk for skolerne at tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse som en del af den længere skoledag. Tiden skal målrettes både de fagligt stærke elever og de fagligt svage elever.

2.1. Flere timer i dansk og matematik

Dansk og matematik styrkes på 4. til 9. klassetrin ved at tildele begge fag et øget timetal, der svarer til en ekstra ugentlig lektion i forhold til det nuværende vejledende timetal. Forøgelsen af timetallet udmøntes på alle skoler ved, at der fastsættes et samlet bindende minimumstimetal for hvert af fagene dansk og matematik på 4.-9. klassetrin på henholdsvis 210 og 150 timer á 60 minutter pr. klassetrin. Hensigten med at styrke timetallet i disse to grundlæggende fag er at give mere tid til fordybelse og anvendelse af varierende undervisningsformer, hvor alle elever – både de, der lærer langsommere, og de, der lærer hurtigere – kan få det fulde udbytte af undervisningen.

For at hæve kvaliteten i dansk- og matematiktimerne afsættes midler til et treårigt forsøgs- og udviklingsprojekt, som skal udvikle nye undervisningsmetoder til dansk og matematik, der udfordrer alle børn og gør undervisningen mere relevant. Det kan fx være ved mere anvendelse af it som en integreret del af undervisningen og ved i de ældste klasser at bruge matematik til løsning af praktiske opgaver som fx privatøkonomi, så det skaber mere mening for eleverne.

Målbettet indsats for ord- og talblinde elever

Alt for mange ordblinde og talblinde elever får ikke den nødvendige hjælp, fordi deres vanskeligheder ikke opdages i tide. For at sikre en tidligere indsats for disse elever, vil der blive stillet diagnostiske test og værktøjer til tidlig identifikation af ord- og talblinde elever til rådighed. Dette skal ske ved bl.a. udvikling af en test til talblindhed til brug for skolerne, ligesom der i 2015 vil blive en ordblindetest tilgængelig for indskolings elever. Testene vil sammen med faglige vejledninger og metoder blive stillet gratis til rådighed for skolerne.

2.2. Styrkelse af fremmedsprog

Undervisningen i fremmedsprog skal styrkes. Den stigende internationalisering og børnenes tidlige udsyn til andre lande stiller krav om øgede sprogkunderskaber – ikke mindst i engelsk. Derfor skal eleverne have mere undervisning i fremmedsprog.

Når man skal begå sig i en global verden, er det i stigende grad vigtigt at kunne beherske engelsk. Længt de fleste børn møder allerede engelsk i en tidlig alder og er motiverede for at lære sproget. Derfor indføres engelsk fra 1. klasse. Der sker

en nettoforøgelse af fagets timetal over skoleforløbet i forhold til det nuværende vejledende timetal med, hvad der svarer til en ugentlig lektion på henholdsvis 1. og 2. klassetrin.

En god sproglig ballast skal ruste de danske elever til livet i en globaliseret verden, der stiller nye og højere krav til, hvilke sproglige kompetencer der er nødvendige for at kunne klare sig på arbejdsmarkedet – både i Danmark og i udlandet.

For at styrke undervisningen i 2. fremmedsprog fremrykkes 2. fremmedsprog i tysk eller fransk til 5. klasse og gøres obligatorisk. Det betyder, at der i 5. og 6. klasse afsættes henholdsvis én og to ugentlige lektioner til tysk eller fransk i den vejledende timefordeling. Samtidig indføres der mulighed for, at eleverne fra 7. klassetrin kan fritages for undervisningen i 2. fremmedsprog. Som ved de i dag gældende regler for valg af fag træffes beslutningen om fritagelse af eleven efter samråd med forældrene og elevens lærere, eventuelt med inddragelse af Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Tilbudsfag i tysk/fransk omdøbes samtidig til ”2. fremmedsprog”.

Endvidere vil det generelt være muligt for eleverne at vælge et tredje fremmedsprog som valgfag. Dette kan være tysk, fransk, spansk eller et andet fremmedsprog, som skolerne vælger at tilbyde.

2.3. Flere timer i natur/teknik

Natur/teknik er et vigtigt dannelsesområde for alle elever, og et fag, der giver eleverne et grundlag til videreuddannelse inden for en række områder. Derfor forhøjes det vejledende timetal i natur/teknik i 2. og 4. klasse med én lektion om ugen.

2.4. Praktiske/musiske fag

De praktiske/musiske fag skal bidrage til at understøtte den faglige udvikling og folkeskolens øvrige fag, herunder særligt dansk og matematik. Derfor indføres et nyt fag Håndværk og design, som erstatter sløjd og håndarbejde, og desuden indgår i valgfagsrækken.

Samtidig forhøjes det vejledende timetal for musik i 1. og 5. klasse og for håndværk og design i 4. klasse med én lektion om ugen.

Indholdet i faget hjemkundskab præciseres, og fagets navn ændres til Madkundskab.

2.5. Den åbne skole

Skolerne skal i højere grad åbne sig over for det omgivende samfund. Der skal skabes en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv i skolen, ved at kommunerne forpligtes til at sikre et samarbejde. Herudover forpligtes fol-

skolen og de kommunale musik- og billedskoler til et gensidigt samarbejde. Det vil dog være op til den enkelte skoleledelse at beslutte, hvordan disse samarbejder udmøntes i praksis.

Udover folkeskolens fag og formål generelt skal dette samarbejde fremme den lokale sammenhængskraft og bidrage til, at eleverne i højere grad stifter bekendtskab med foreningslivet og de muligheder, som foreningslivet rummer.

Skolelederen kan give konkret tilladelse til, at en elev opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i musikundervisning på den kommunale musikskole eller eliteidrætsudøvelse i en sportsforening, fx i stedet for valgfagstimerne. Skolebestyrelsen kan fastsætte principper om denne adgang til at få fri til eliteidrætstræning. Skolelederen kan endvidere give tilladelse til, at en elev opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i undervisning i ungdomsskolen i fag, der findes inden for folkeskolens fagrække.

2.6. Fokus på udvikling af undervisningen

Fagligheden for alle børn skal forbedres. I tilknytning til flere timer iværksættes en fokuseret indsats for at forbedre kvaliteten af timerne og sikre målbare forbedringer.

Præcisering og forenkling af Fælles Mål

Præciseringen og forenklingen af Fælles Mål skal understøtte, at elevernes faglige niveau løbende forbedres, og at eleverne dermed opnår et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen.

Fælles Mål præciseres og forenkles med henblik på at sikre læringsmål, som sætter elevernes læringsudbytte tydeligere i centrum, og som understøtter skolens arbejde med målstyret undervisning. Tydelige mål for elevernes læring skal bidrage til at øge det faglige niveau for både fagligt stærke og svage elever.

Præciseringen skal bl.a. medføre, at målene understøtter skoleledernes arbejde med målstyret undervisning og lærernes daglige arbejde med planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. Omfanget og antallet af Fælles Mål reduceres og forenkles væsentligt. Præciseringen skal understøtte, at ledere, forældre, herunder forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen, og elever kan forstå målene godt nok til at være aktive medspillere i forhold til elevernes læring.

De Fælles Mål skal i højere grad understøtte arbejdsformer for fremtidens folkeskole, herunder varieret undervisning og anvendelse af alternative læringsmiljøer, praksis- og handlingsorienteret undervisning og øget brug af it-baseret undervisning. Målene digitaliseres og understøttes via vejledninger og værktøjer fx med konkrete eksempler på, hvordan undervisningen kan tilrettelægges, og der sikres

sammenhæng til dagtilbuddenes pædagogiske læreplaner og ungdomsuddannelsernes faglige mål.

Fælles Mål for dansk og matematik præciseres og forenkles med henblik på, at de bedre kan anvendes af lærerne i undervisningen, og så det er tydeligt for lærere, pædagoger, ledere, forældre og elever, hvilke færdigheder, kompetencer og metoder eleverne skal tilegne sig. Med udgangspunkt i erfaringerne fra ændring af Fælles Mål for dansk og matematik vil Fælles Mål for hovedparten af resten af fagrækken ligeledes blive forenklet.

For at sikre enkelthed og ensartethed på tværs af fagene udarbejdes indledningsvis en master for udformningen af de konkrete Fælles Mål. Masteren skal fungere som en skabelon for, hvordan målbeskrivelsen skal udformes i de enkelte fag.

Der vil fortsat være kanonlister. I forbindelse med arbejdet med præcisering og forenkling af Fælles Mål vil der blive set på, om indholdet af de eksisterende kanonlister skal ændres.

Aftaleparterne forelægges og godkender en master for præcisering og forenkling af Fælles Mål og de endelige mål.

Udvikling af fagene

Udover præciseringen og forenklingen af Fælles Mål skal fagene udvikles systematisk og dynamisk. Den nyeste viden skal danne grundlag for lærerens tilrettelæggelse af undervisningen og den faglige udvikling af fagene. Der er allerede nedsat en ekspertgruppe for matematikfaget. Det kan overvejes, om der skal igangsættes lignende systematiske indsatser for andre fag i sammenhæng med eller forlængelse af arbejdet med præcisering og forenkling af Fælles Mål.

Innovation og entreprenørskab

I forbindelse med udarbejdelsen af Fælles Mål for faget håndværk og design præciseres det, at der i dette fag skal arbejdes med innovation og entreprenørskab. Derudover sættes der i forbindelse med arbejdet med præciseringen og forenklingen Fælles Mål fokus på, hvordan innovation og entreprenørskab kan tydeliggøres i folkeskolens øvrige fag.

It

Med henblik på at fremme øget anvendelse af it i folkeskolen er der afsat en pulje på i alt 500 mio. kr. i perioden 2012-2015. Puljen skal bl.a. bidrage til at fremme it i undervisningen og til udvikling af flere digitale læremidler, som kan understøtte øget anvendelse af digitale læremidler. Der igangsættes desuden forsøg med digitale demonstrationsskoler. Forsøgene skal bidrage til at skabe generaliserbar og praksisorienteret viden om, hvordan fagligheden styrkes gennem øget brug af it i undervisningen, herunder metoder til at udvikle lærernes kendskab til at integrere

it i selve undervisningen. For at understøtte den digitale omstilling af folkeskolen er der i samarbejde med KL og Skolelederforeningen etableret et netværk for digital forandringsledelse i folkeskolen.

En øget og kvalificeret brug af it i undervisningen kræver, at it ikke betragtes isoleret, men som en integreret del af undervisningen og som et pædagogisk og didaktisk redskab til at øge udbyttet af undervisningen. Der igangsættes derfor som led i reformen en række initiativer, der har til hensigt at øge anvendelse af it i skolen.

Digitale kompetencer og digital understøttelse af undervisningen skal i forbindelse med præciseringen af Fælles Mål tænkes ind i alle fag og understøttende undervisningsopgaver i folkeskolen.

Over en årrække skal brugen af it i forbindelse med afgangsprøverne øges. Det skal bl.a. ske gennem digitalisering af de skriftlige prøver samt øget anvendelse af selvrettende prøver i udvalgte fag.

Der udvikles endvidere en fælles brugerportal for folkeskolen, som understøtter et tættere samarbejde med forældre bl.a. om elevernes faglige progression, styrket elevinddragelse, elev-til-elev-aktiviteter, lærernes pædagogiske arbejde med bl.a. elevernes læring og løbende faglige progression i forhold til Fælles Mål samt en længere og varieret skoledag. En forbedret digital understøttelse af elevplanen vil indgå i arbejdet med brugerportalen.

Den eksisterende EMU (Danmarks undervisningsportal) moderniseres endvidere med henblik på at skabe én samlet og let indgang for lærere, pædagoger og skoleledere m.fl. Den nye vidensportal skal give et overblik over den viden, de metoder og redskaber, der er dokumentation for virker.

Endelig understøttes skoler og kommuners grundlag for styring og opfølgning ved, at der etableres et fælles ledelsesinformationsredskab og ved digital understøttelse af kvalitetsrapporten version 2, jf. afsnit 4.2.

Nationalt videncenter for historie og kulturarv

For at understøtte undervisningen i bl.a. historie oprettes et Nationalt videncenter for historie og kulturarvsformidling.

Videncenteret har til formål at fremme primært børn og unges forståelse af, at historie og kulturarv har betydning for samfundsudvikling, hverdagsliv og værdigrundlag, og at denne forståelse kan bruges som middel til at tage bestik af deres fremtidsmuligheder.

Videncenteret placeres i Jelling.

2.7. Bedre udskoling og overgang til ungdomsuddannelser

Valgfag

For at imødekomme de ældste elevers forskellige interesser og forudsætninger og øge deres motivation fremrykkes valgfag fra 8. klasse til 7. klasse med to ugentlige lektioner i det vejledende timetal, og valgfag gøres samtidig obligatorisk. Eleverne fra 7. klasse får således mulighed for at vælge de samme valgfag, som i dag kan vælges fra 8. klasse. Dette skal også give kommunerne bedre mulighed for at arbejde med udskolingslinjer, herunder profillinjer, og toninger af udskolingen.

Der åbnes for, at kommunalbestyrelsen kan godkende, at der tilbydes undervisning i valgfag, der ligger ud over de valgfag, der findes Fælles Mål for, og som ikke nødvendigvis er hverken praktisk eller kunstnerisk betonede fag. Dermed kan elever få fx valgfag om astronomi, metal/teknologiværksted og udformningen af hjemmesider eller tone valgfagene via valgfagspakker ud fra temaer som fx innovation og naturfag.

Der udarbejdes som led i arbejdet med præciseringen og forenklingen af Fælles Mål et koncept for etableringen af nye valgfag i kommunerne. Det vil være i form af standarder for, hvordan mål og indhold for faget skal beskrives, som kommunerne skal følge ved indførelsen af nye valgfag. I herved sikres det, at kommunerne gennemgår en række overvejelser i forbindelse med etableringen af nye valgfag, herunder formål, faglig progression, muligheder for praktisk gennemførelse mv. De nye valgfag godkendes af kommunalbestyrelsen.

Modellen skal godkendes af aftaleparterne.

Kommuner og skoler får endvidere mulighed for at udbyde de fag, der i dag er mulighed for at udbyde på 10. klassetrin, jf. folkeskolelovens § 19 d, stk. 4, nr. 5-12, og som der allerede er udarbejdet Fælles Mål for. Det drejer sig bl.a. om fag som "Produktudvikling og formgivning", "Iværksætter" og "Teknologi og kommunikation".

Den nuværende obligatoriske projektopgave i 9. klasse ændres, så der fremover stilles krav om, at valgfag, der ikke indgår i prøverækken, men som eleven undervises i, skal indgå i projektopgaven.

Eliteklasser i idræt

Skolen skal udfordre og udvikle alle elever, også de elever, der har et særligt sportsligt talent. Derfor gøres det muligt at oprette særlige eliteklasser i 7. til 9. klasse, så undervisningen tilrettelægges, så den understøtter elevernes talent og giver dem de bedst mulige rammer til at kunne træne. Eleverne optages på baggrund af deres sportslige niveau.

Talentklasser i musik

Kommuner, der ønsker det, kan efter ansøgning til Ministeriet for Børn og Undervisning få godkendt forsøg med at oprette særlige talentklasser i musik.

Øget fokus på at gøre eleverne uddannelsesparate

Det er ambitionen, at mindst 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Det er derfor afgørende, at folkeskolen giver eleverne den rette vejledning og de rette kompetencer i forhold til at vælge og senere gennemføre den ungdomsuddannelse, de er bedst egnede til.

For at sikre udskolingsforløb med øget fokus på at gøre eleverne uddannelsesparate integreres elev- og uddannelsesplanen i en samlet elevplan. Eleverne får her ved ét samlet dokument fra børnehaveklassen til 9. klassetrin. Samtidig kan elevplanens opfølgingsdel allerede fra 7. klasse i højere grad danne grundlag for at tilrettelægge et sammenhængende udskolingsforløb med øget fokus på at udfordre og afklare elevernes uddannelsesvalg og gøre dem parate til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Aftalparterne noterer sig endvidere, at regeringen senere vil fremsætte forslag om at fremrykke uddannelsesparathedsvurderingen til 8. klasse og basere den på objektive kriterier. Den fremtidige elevplan skal ses i sammenhæng med og eventuelt sammentænkes med regeringens forslag om en fremrykning af uddannelsesparathedsvurderingen til 8. klasse. Partierne i regi af aftalkredsen på FL13 om aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti, herunder Ungepakke II, vil blive inviteret til en særskilt drøftelse heraf.

Som led i at styrke elevernes uddannelsesparathed og kendskab til arbejdsmarkedet lægges der endvidere op til, at den længere og varierede skoledag i udskolingen kan anvendes til at arbejde mere systematisk med elevens uddannelsesparathed, herunder det obligatoriske emne Uddannelses-, Erhvervs- og Arbejdsmarkedsorientering (UEA).

Eleverne skal i UEA udfordres på deres uddannelsesvalg, og de skal opnå et generelt samfundskendskab og en forståelse for arbejdsmarkedet. UEA skal endvidere sikre eleverne en viden om ungdomsuddannelserne, og hvad de forskellige ungdomsuddannelser kan føre til.

Formålet med UEA skærpes i forbindelse med den generelle præcisering af Fælles Mål, og i regi af »Ressourcecentret for folkeskolen« udvikles der eksemplariske, praktiskorienterede undervisningsforløb for UEA med eksempler. Dette materiale stilles til rådighed for skolerne via bl.a. korpset af læringskonsulenter og den nye fælles vidensportal (tidligere EMU).

Folkeskolens afgangsprøver

Der er i dag ca. 12.000 elever eller ca. 17 pct. af en årgang i 9. klasse, der ikke opnår karakteren 2 i dansk og matematik, eller som ikke aflægger prøverne i de to fag.

Det er reformens mål at forbedre det faglige niveau i folkeskolen og give alle elever færdigheder og kompetencer, der sætter dem i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Grundlæggende færdigheder i dansk og matematik har stor betydning for elevernes muligheder for efterfølgende at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det er således også en klar målsætning med reformen, at alle elever forlader skolen med mindst karakteren 2 i dansk og matematik.

Folkeskolens afgangsprøver skal have øget betydning for optagelse på ungdomsuddannelserne. Det vil bidrage til at skærpe fokus på vigtigheden af at kunne beherske de færdigheder, der er nødvendige for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse. Der foretages derfor en afdækning af, hvordan afgangsprøverne får øget betydning, herunder en vurdering af, om det kan ske ved indførelse af karakterniveau, optagelsessamtaler el.lign. Analysen skal belyse følgende emner:

- Eksisterende adgangskrav til ungdomsuddannelser.
- Eksisterende tilbud til unge, der ikke opfylder eksisterende adgangskrav.
- Beskrive og analysere omfanget af unge, der udelukkes fra en ungdomsuddannelse (særligt en erhvervsuddannelse), når afgangsprøvernes betydning øges.
- Analysere konsekvenserne ved forskellige modeller, der øger afgangsprøvernes betydning for optag på ungdomsuddannelserne.
- Opstille konkrete modeller for den fremtidige tilrettelæggelse af den afsluttende elevvurdering i folkeskolen og optagelse på ungdomsuddannelse.

Analysen skal senest være færdig i efteråret 2013.

Der igangsættes endvidere en kortlægning og analyse af status og udviklingspotentiale for eksisterende digitale løsninger. Der skal bl.a. overvejes øget brug af digitale prøver som fx selvrettende digitale prøver og skriftlig fremstilling med adgang til internettet.

Folkeskolens afgangsprøver omdøbes til 9. klasseprøver, og afgangsbeviset udvides med gennemførte fag/kurser i ungdomsskoleregi.

For at styrke fokus på bevægelse og motion samt idrætsfagets status og elevernes faglige udbytte af faget indføres en afsluttende prøve i idræt. Idrætsfaget vil på 9. klassetrin herved indgå i rækken af prøvefag til udtræk.

Der gennemføres et udredningsarbejde af prøverne med henblik på at opnå et bedre og mere effektivt prøvesystem med mere målrettet censur og dermed øget samvær mellem lærer og elev i folkeskolen. Der igangsættes en kortlægning og analyse af status og udviklingspotentiale for eksisterende digitale løsninger. Der skal bl.a. overvejes øget brug af digitale prøver som fx selvrettende digitale prøver og skriftlig fremstilling med adgang til internettet.

På baggrund af udredningen og erfaringerne fra de igangværende forsøg med nye prøveformer udarbejdes et oplæg til videreudvikling af afgangsprøverne, hvor fokus bl.a. vil være på tværfaglige-, projekt- og produktorienterede prøver og prøver med brug af it. Dette oplæg forelægges aftaltparterne. Prøverne skal motivere og understøtte en moderne og tidssvarende undervisning, der også er rettet mod verden uden for folkeskolen.

Der skal også i forbindelse med prøverne være muligt at afprøve elevernes kompetence ved konkrete opgaver forankret i et partnerskab mellem eksempelvis skolen og lokale virksomheder.

2.8. Inklusion

Det er en grundværdi for folkeskolen, at den skal være indrettet, så der er plads til alle børn i fællesskabet.

Folkeskolen har desværre over en årrække udskilt alt for mange elever fra den almindelige undervisning. Antallet af elever, der er henvist til specialundervisning, har været kraftigt stigende, og udgifterne til specialtilbud har været stigende og udgør ifølge den seneste samlede opgørelse ca. 30 pct. af de samlede udgifter til folkeskolen. Samtidig er der ikke dokumentation for, at elever, som udskilles til specialskoler og specialklasser, klarer sig bedre fagligt, end de ville have gjort i den almindelige folkeskole.

For at løse denne udfordring har regeringen indgået en aftale med KL om, at flere elever skal inkluderes i den almindelige undervisning og iværksat en række initiativer, der skal understøtte kommunernes omstilling: Ny lovgivning om en inkluderende folkeskole, opfølgning på omstillingen til øget inklusion, etableringen af Inklusionsudvikling – et nationalt rådgivningsteam for inklusion i dagtilbud, skoler og fritidstilbud, etableringen af Nationalt Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning, informations- og holdningskampagner og etableringen af Følgegruppen for Inklusion, der skal sikre opbakning og dialog blandt centrale parter til målsætningen om en mere inkluderende folkeskole.

Disse tiltag skal bidrage til, at alle børn får mulighed for at blive dygtigere gennem inklusion, ved at den almene undervisning styrkes, og den enkelte får støtte sammen med sine kammerater. Den længere og varierede skoledag skal bidrage til at skabe bedre rammer for, at der er plads til alle børn i folkeskolen.

For at understøtte inklusionsindsatsen skal der i særlige tilfælde kunne gives dispensation til, at nogle klasser på en skole kan have en kortere skoledag mod til gengæld at have flere timer med to voksne i klassen i den fagopdelte undervisning, herunder dansk og matematik.

Den længere og varierede skoledag vil også omfatte de segregerede specialundervisningstilbud. Der vil i den lovgivningsmæssige udmøntning af den længere og varierede skoledag blive taget højde for, at den skal kunne tilrettelægges fleksibelt, så den skaber gode og sikre rammer om elever med særlige behov.

2.9. Styrket forældresamarbejde og elevinddragelse

For at skabe et bedre grundlag for at inddrage forældre iværksættes der i regi af korpset for læringskonsulenter en indsats, der skal styrke samarbejdet med forældrene og deres inddragelse i folkeskolen.

Forældrene er en ressource og skal bidrage til skolens virke. Derfor præciseres det i folkeskoleloven, at skolebestyrelsens principper for samarbejdet mellem skole og hjem også skal omfatte principper for forældrenes ansvar i samarbejdet. Principperne vil fx kunne beskrive, hvilke forventninger skolen har til forældrenes deltagelse i forældremøder, skole-hjem-samtaler og faglige eller sociale aktiviteter på skolen. Dermed kan forældrene bidrage til tilgangen til og håndteringen af det samarbejde, som de selv har en afgørende rolle i. Det vil give ejerskab til principperne i forældregruppen og åbner dermed mulighed for, at der med succes kan fastlægges en klar beskrivelse af, hvad der forventes af forældrene.

Samtidig iværksættes en kompetenceudviklingsindsats for medlemmerne af skolebestyrelserne. Denne indsats har til formål at ruste medlemmerne til skolebestyrelsesarbejdet og vil blive gennemført i samarbejde med Skole og Forældre.

For at sikre nærdemokratiet på skoler med afdelingsstruktur foreslås det, at forældre fra alle afdelinger sikres repræsentation i skolebestyrelsen. Der er herudover ikke noget til hinder for, at forældrene på de forskellige afdelinger opretter forældreråd eller lignende.

Elevinddragelse og elevdemokrati er en væsentlig faktor i den fremtidige skoleudvikling. Derfor gennemføres i samarbejde med Danske Skoleelever et elevinddragelsesprojekt, der kan skabe yderligere viden om effekten af at inddrage eleverne i planlægning og evaluering af undervisningen. For at styrke elevernes engagement og deltagelse i folkeskolen iværksættes der derudover i regi af korpset for læringskonsulenter en indsats, der er målrettet arbejdet med en at øge elevernes inddragelse. Herudover iværksættes der en række tiltag for at øge elev-til-elev-aktiviteter.

2.10. Bedre undervisningsmiljø

Ro i klassen, gode kammeratskaber, en god ledelse af klasserummet og et godt skolemiljø er en forudsætning for, at eleverne har lyst og muligheder for at lære. Samtidig er det en forudsætning for, at lærerne har ro til at kunne lære fra sig. Skolelederne, lærerne og pædagogerne skal derfor klædes bedre på til at arbejde med undervisningsmiljø og trivsel, så det kan mindske den undervisningsforstyrrende uro og understøtte elevernes sociale og faglige udvikling.

Med udgangspunkt i Dansk Center for Undervisningsmiljøes termometer udvikles der klare og obligatoriske indikatorer for elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden som grundlag for, at kommuner og skoler kan arbejde systematisk og målrettet med at styrke elevernes trivsel i sammenhæng med den faglige udvikling. Indikatorerne skal danne grundlag for det nye måltal for trivsel i folkeskolen, hvor løbende digitale målinger vil skabe åbenhed om trivsel, ro og orden, som kan bidrage til at understøtte skolerne og kommunernes arbejde og dialog om at forbedre undervisningsmiljøet lokalt.

Herudover skal god praksis og eksemplariske forløb kortlægges og indsamles og danne grundlag for udvikling af metoder og redskaber til at højne kvaliteten af undervisningsmiljøet på skolerne. Dette arbejde skal samtidig fremme de enkelte skolars egen evne til selv at forstå en sådan udvikling.

2.11. Ro og klasseledelse

Der er i dag for meget uro i den danske folkeskole. Det er et problem, fordi et godt undervisnings- og arbejdsmiljø er en forudsætning for, at folkeskolens formål kan føres ud i livet.

Der iværksættes en national indsats for at styrke klasseledelse og mindske den undervisningsforstyrrende uro i folkeskolen. Indsatsen skal styrke skolerens arbejde med at etablere rutiner, normer og regler, der understøtter et godt læringsmiljø samt sikre, at der er fokus på klasseledelse i indsatsen for at udvikle undervisning og lærernes kompetencer.

Der nedsættes en ekspertgruppe med praktikere fra kommuner og skoler og videnspersoner fra professionshøjskoler og forskningsinstitutioner, som skal beskrive eksisterende forskning og viden om klasseledelse og indsamle redskaber og metoder til at udvikle klasseledelse. Der udarbejdes materialer og redskaber, som understøtter kommunernes, skolerens og lærernes arbejde med undervisningsmiljø, undervisningsforstyrrende uro og klasseledelse.

Viden, redskaber og metoder om klasseledelse skal indgå som et element i læringskonsulentkorpsets rådgivning af kommuner og skoler.

Initiativerne forankres hos ressourcecenteret for folkeskolen og korpset af læringskonsulenter, der skal sikre iværksættelse af og en sammenhæng mellem initiativerne. Ressourcecenteret for folkeskolen og korpset af læringskonsulenter skal som led i arbejdet desuden inddrage relevante aktører, som Danmarks Lærerforening, BUPL, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, KI, m.fl.

Regeringen vil som led i udmøntningen af den afsatte 1 mia. kr. til efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen og de kommende partsdrøftelser om efteruddannelsesindsatsen lægge vægt på, at klasseledelse indgår som et strategisk pejlemærke for den kommende prioritering af den samlede efteruddannelsesindsats i kommunerne. I forbindelse med opkvalificeringen af skolelederne vil der blive sat fokus på skolelederens pædagogiske ledelse, herunder i forhold til at skabe et godt undervisnings- og læringsmiljø med ro og orden.

Kommuner og skoler skal følge udviklingen i undervisningsforstyrrende uro, fx via den nye trivselsmåling.

2.12. Lærere, pædagoger og andre medarbejdere med relevante kompetencer

Forskellige medarbejdergrupper kan varetage forskellige opgaver i den længere og varierede skoledag. Det ligger i forlængelse af de muligheder, der gælder i skolen i dag:

- 1) Læreren har den generelle undervisningskompetence. Lærerne kan varetage alle folkeskolens opgaver i relation til både de fagopdelte timer og tiden til understøttende undervisning. Dette kan ske i samarbejde med andre medarbejdergrupper som fx pædagoger eller medarbejdere med andre relevante kompetencer for elevernes faglige udvikling. Lærerne skal sikre sammenhæng i undervisningen, og at de faglige mål for fag og klassetrin bliver indfriet.
- 2) På alle klassetrin kan pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer inddrages i undervisningen i en understøttende rolle ved at løse opgaver inden for deres kompetence og de pågældendes kvalifikationer i øvrigt. De vil fx kunne støtte og supplere læreren i de fagopdelte timer og vil kunne varetage understøttende undervisning alene med eleverne. Der vil i sidste tilfælde være tale om opgaver, som ikke i samme omfang kræver lærerens professionskompetence. Pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer tillægges ikke undervisningskompetence under udførelsen af disse opgaver.
- 3) I indskolingen kan pædagoguddannede varetage afgrænsede undervisningsopgaver inden for deres kompetence og de pågældendes kvalifikationer i øvrigt. (Permanentgørelse og afgrænsning af skolestartforsøgene i forhold til pædagogernes kompetencer.)

3. Kompetenceudvikling af lærere, pædagoger og ledere

Det er afgørende, at lærere og pædagoger har et højt fagligt niveau, og at skolelederne har stærke pædagogiske lederkompetencer og generelle ledelseskompetencer.

Der gennemføres derfor initiativer, der skal sikre, at både lærerne, pædagogerne og skolelederne har de bedste forudsætninger og kompetencer for undervisningen og ledelse af folkeskolen.

3.1. Mål om fuld kompetencedækning og efteruddannelse

For bedst muligt at kunne realisere målsætningen om at styrke den fælles folkeskole, skal den nuværende efteruddannelsesindsats for lærere og pædagoger styrkes.

Lærerne skal have undervisningskompetence – svarende til linjefag – i de fag, de underviser i. Lærere, som har en faglig fordybelse i faget, vil sikre, at eleverne møder en undervisning af endnu højere faglig og pædagogisk kvalitet.

Målet er, at alle elever i folkeskolen i 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence (tidligere linjefag) fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse mv. Målsætningen om fuld kompetencedækning skal skrives ind i folkeskoleloven. Målsætningen indholder alle fag og alle klassetrin og skal gælde på kommuniveau.

Regeringen vil drøfte den konkrete operationalisering og implementering af målsætningen om kompetencedækning med KL i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2014. I regeringens drøftelse med KL om målsætningen om kompetencedækning vil bl.a. indgå, hvordan regeringen og KL i fællesskab kan følge op på målsætningen, og hvordan kommunerne får lagt planer for en målrettet opkvalificeringsindsats, herunder løbende faglig opdatering.

Kompetenceudviklingsindsatsen skal målrettes og fokuseres strategisk på de områder, hvor der er størst sammenhæng med folkeskolens mål og behov. Kompetenceudviklingsindsatsen skal derfor både understøtte målsætningen om fuld kompetencedækning i folkeskolens fag i 2020 og anvendes til understøttelse af øvrige prioriterede områder og målsætninger i folkeskolereformen som fx anvendelse af IT i undervisningen, klasseledelse, inklusion, dansk og matematik mv. Efteruddannelsesindsatsen skal organiseres både som efteruddannelse i regi af professionshøjskoler og universiteter, og som aktionslæring og kollegial sparring på skolerne mv.

Regeringen vil afsætte i alt 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen.

Efteruddannelsesindsatsen skal løftes ved, at folkeskolens parter hver især påtager sig et større ansvar for indsatsen og ved at anvende og tilrettelægge indsatsen mere målrettet og effektivt. Det skal sikre, at den nyeste evidensbaserede viden i langt højere grad kommer i spil i den daglige undervisning og det daglige samvær med børnene.

I forlængelse af lov nr. 409 af 26. april 2013 om forlængelse og fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler for visse grupper af ansatte på det offentlige område etableres der et forpligtende partssamarbejde om kompetenceudvikling. På folkeskoleområdet inviteres parterne til at deltage i partsudvalg, der skal udarbejde pejlemærker for udmøntningen af den 1 mia. kr., der er afsat i perioden 2014-2020 til faglig opkvalificering af lærere og pædagoger i folkeskolen.

3.2. Kompetenceudvikling af ledere

Det høje ambitionsniveau for folkeskolen stiller nye og skærpede krav til skolelederens rolle. For at give skolelederne de nødvendige redskaber til at varetage denne rolle er der behov for at styrke efteruddannelsesmulighederne.

Der gennemføres et nationalt program for skolelederuddannelse og -udvikling, som bl.a. skal indeholde redskaber i forhold til at lede, planlægge og organisere en skoledag, der ikke er styret af centralt fastsatte arbejdstidsregler. Heri ligger en udfordring for skoleledere, der skal anvende ressourcerne og planlægge skoleåret på en helt ny måde. Det nationale program gennemføres i samarbejde med bl.a. KI.

Skolelederne og forvaltningschefernes kompetencer skal desuden løftes i forhold til at implementere og arbejde med indholdet og de nye styringsværktøjer i helhedsskolen som led i en styrket pædagogisk ledelse. Herunder skal ledere og chefer rustes til i langt højere grad at styre gennem mål og evalueringer samt anvende efteruddannelse af lærere og pædagoger strategisk til at nå skolens mål mv.

Som led i indsatsen afsættes en statsligt finansieret pulje til efteruddannelse af ledere på 60 mio. kr. i 2013-15.

3.3. Skoleudvikling og undervisning baseres på viden og forskningsresultater

Indsatsen for målrettet at udvikle viden, rådgive, formidle og omsætte viden til en ændret praksis på skoler og i klasseværelserne skal styrkes. Ministeriet for Børn og Undervisning, kommuner, forskningsinstitutionerne og professionshøjskolerne skal samarbejde bedre om systematisk at opsamle og formidle viden om, hvad der virker, ud til lærerne, så lærerne kan trække på faglige ressourcer direkte i undervisningen.

Der oprettes et nationalt korps af ca. 40 læringskonsulenter, som skal tilbyde de enkelte kommuner og folkeskoler rådgivning om kvalitetsudviklingen.

Korpset skal bestå af dygtige lærere og skoleledere. Læringskonsulenterne skal medvirke til at understøtte den lokale kapacitetsudvikling gennem rådgivning til forvaltning og skoler om den decentrale udvikling af undervisningspraksis og elevernes faglige resultater. Det kan eksempelvis ske gennem sparring med ledelsen om god skoleledelse og skolekultur samt rådgivning om gode metoder, værktøjer og viden, der kan inspirere lærerne på skolerne til at udvikle kvaliteten af undervisningen, herunder rådgivning om indholdet og brugen af Fælles Mål i fagene og undervisningsdifferentiering.

Læringskonsulenterne skal yde en rådgivning, der er tilpasset de enkelte skolars behov. Skoler med store udfordringer kan for eksempel have behov for særlige rådgivningsforløb og hjælp til at genoprette kvaliteten, mens de mest velfungerende skoler kan have behov for rådgivning på særlige indsatsområder – som for eksempel styrket lærersamarbejde. Det er væsentligt, at der i forhold til rådgivningen også er fokus på, hvordan den kommunale forvaltning inddrages, så der er tale om en sammenhængende og strategisk indsats, hvor læringskonsulenternes rådgivning kobles tæt til aktiviteter og processer, som de enkelte kommuner allerede har igangsat.

Læringskonsulentkorpset etableres ved en sammenlægning og en udvidelse af den nuværende fagkonsulentordning, Tosprogs-Taskforceen og Inklusionsudvikling i Ministeriet for Børn og Undervisning. Læringskonsulenterne skal have en tæt tilknytning til og forståelse af de aktuelle udfordringer i folkeskolens praksis. Samtidig skal ordningen være dynamisk ved, at læringskonsulenterne kommer tilbage til skoler og kommuner efter en tidsbegrænset ansættelse i læringskonsulentkorpset.

Der etableres et ressourcecenter for folkeskolen, som skal understøtte og supplere korpset af læringskonsulenter og bidrage til at skabe overblik over og anvendeliggøre eksisterende viden, så den faglige og pædagogiske udvikling og praksis samt politiske beslutninger på statsligt og kommunalt niveau bygger på den bedst tilgængelige viden.

Ressourcecentret har bl.a. til opgave at:

- Understøtte læringskonsulenterne i deres opgaver med at sprede gode metoder og værktøjer ud til de enkelte skoler – og dermed bidrage til at anvendeliggøre eksisterende viden og forskning.
- Opsamle best practice, eksemplariske undervisningsforløb, viden fra forsøgs- og udviklingsprogrammer mv.

Ressourcecentret etableres gennem en udvidelse af det nationale Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning, og ressourcecentret placeres ligesom det eksisterende ressourcecenter i Ministeriet for Børn og Undervisning.

For at sikre let adgang til viden for lærere, pædagoger og skoleledere m.fl. etableres den eksisterende undervisningsportal EMU'en som én samlet indgang, der giver et overblik over viden, metoder og redskaber, der er baseret på den bedst tilgængelige viden. Portalen skal, sammen med bl.a. korps af læringskonsulenter sikre, at den viden, der opsamles i regi af ressourcecenteret og udvikles i udviklingsprogrammet til at forbedre det faglige niveau i folkeskolen, på professionshøjskoler og på universiteter, formidles på hensigtsmæssig og anvendelsesorienteret måde til lærere, pædagoger og ledere.

Disse tiltag skal understøtte skolernes og lærernes løbende arbejde med at skabe en decentral evalueringskultur.

Der vil endvidere blive etableret et nyt forum, der skal sikre en bedre effekt og koordinering af forskningsaktiviteterne i relation til uddannelsesområdet, herunder til folkeskolen. Forum for Koordination af Uddannelsesforskningen etableres i Uddannelsesministeriet i et tæt samarbejde med Ministeriet for Børn og Undervisning og med deltagelse af de relevante aktører på området som Aarhus Universitet/IUP, øvrige universiteter med forsknings- og uddannelsesaktiviteter på området, professionshøjskolerne, EVA, KL m.fl.

4. Få klare mål og regelforenklinger

Den danske folkeskole står over for en række styringsmæssige udfordringer, som gør det svært for skoleledelserne, kommuner og statslige myndigheder at sikre de bedste rammer for undervisning af høj kvalitet.

For at imødekomme udfordringerne gennemføres en række initiativer, der har til formål at erstatte styring efter regler og processer med styring efter få, klare mål og viden om resultater og dermed understøtte kommunernes ansvar for at gå forrest i udviklingen af kvaliteten i folkeskolen. Der gennemføres tre konkrete initiativer, der imødegår de beskrevne udfordringer.

4.1. Få klare mål

Der er i dag ikke klare mål for folkeskolens udvikling på nationalt niveau og på kommune- og skoleniveau. De tre politiske mål for reformen operationaliseres i få, kvantificerbare nationale mål, som kan opgøres og suppleres på kommune- og skoleniveau, og som skal være det centrale afsæt for regeringens dialog med kommunerne og folkeskolens øvrige parter om folkeskolens udvikling.

Reformen af folkeskolen skal år for år forbedre det faglige niveau i folkeskolen for alle elever. De nationale mål giver en klar retning og højt ambitionsniveau for folkeskolens udvikling.

Der er opstillet operative resultatmål for de nationale mål, der vil gøre det muligt løbende at følge op på udviklingen. Resultatmålene er klare, enkle og målbare:

- Mindst 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- Elevernes trivsel skal øges.

Se bilag 1 for aktuel status samt opfølgning på de nationale resultatmål.

Målene for elevernes faglige udvikling vil blive opgjort på baggrund af elevernes resultater i de nationale test. Det gør det muligt årligt at følge progressionen i det faglige niveau i dansk på 2., 4., 6. og 8. klassetrin og i matematik på 3. og 6. klassetrin.

Målene vil blive opgjort på nationalt niveau, kommunalt niveau, skoleniveau, klasseniveau og for den enkelte elev, og de vil være et centralt udgangspunkt for den opfølgning, der skal ske på alle niveauer i forhold til udviklingen i elevernes faglige niveau.

De nationale test vil blive teknisk omlagt, så de kan anvendes af lærerne som et pædagogisk redskab til at vurdere elevernes kompetenceniveau og progression i forhold til på forhånd fastlagte faglige kriterier i dansk og matematik. I denne sammenhæng vil det bl.a. blive defineret ud fra faglige kriterier, hvornår en elev læser eller regner godt, og hvornår en elev hører til gruppen af de allerdygtigste. Det vil i kriteriebaseringen blive tilstræbt at fastlægge niveauer, der svarer til PISA's kategorisering.

Med udgangspunkt i Dansk Center for Undervisningsmiljøes trivselstermometer, som er et redskab til, at skoler kan gennemføre elektroniske undersøgelser af undervisningsmiljøet, udvikles der klare og obligatoriske indikatorer for elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden. Indikatorerne skal danne grundlag for det nye mål for trivsel i folkeskolen. Herudover skal god praksis og eksemplariske forløb kortlægges og indsamles, *jf. afsnit 2.10.*

Som støtte til kommunernes og skoleledelsernes arbejde med opfølgning på mål og kvalitetsudvikling stilles der supplerende indikatorer til rådighed for kommunerne, herunder fx hvor stor en andel af skolens elever, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse, og hvor stor en andel af eleverne, der ikke opnår karakteren 2 ved folkeskolens afgangsprøver.

Reformen skal med udgangspunkt i flere timer og klare mål sikre, at alle elevers faglige niveau løbende forbedres, herunder at eleverne opnår et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen. På baggrund af de seneste års indsats kan det konstateres, at danske elever i dag læser ligeså godt i 3. klasse, som de før gjorde i 4. klasse. Med reformen og det generelle løft af det faglige niveau skal eleverne på sigt kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse.

På baggrund af de nationale mål skal regeringen, kommunerne og folkeskolens øvrige parter hvert år følge op på folkeskolens resultater, og om der er behov for justering af indsatsen. Det skal ske på baggrund af en årlig statusredegørelse fra Ministeriet for Børn og Undervisning.

4.2. Styrket grundlag for opfølgning

Et løbende fokus på kontinuerligt at blive bedre forudsætter en systematisk og kvalificeret dialog om folkeskolernes evaluering og kvalitetsudvikling på alle niveauer.

Der udarbejdes en årlig skriftlig statusredegørelse, som kan danne grundlag for den løbende dialog mellem regering, kommuner og folkeskolens øvrige parter om folkeskolens udvikling. Desuden udvikles Ministeriet for Børn og Undervisnings eksisterende resultatbaserede kvalitetstilsyn med skolerne, så det tager udgangspunkt i de nationalt fastsatte måltal og kvalitetsindikatorer. Tilsynet skal således primært have fokus på at skabe grundlag for kvalitetsudviklingen på skolerne og skal ses i sammenhæng med læringskonsulenternes arbejde.

På kommuneniveau udvikles en kvalitetsrapport version 2.0, som kommunerne skal kunne udarbejde bl.a. på baggrund af det nye ledelsesinformationsredskab, *jf. afsnit 4.3*. Kvalitetsrapporten kan danne grundlag for en dialog i kommunalbestyrelsen, herunder med den kommunale forvaltning, mellem den kommunale forvaltning og den enkelte skoleleder om kvalitetsudviklingen og mellem skoleledere og de enkelte lærere om elevernes faglige udvikling. Kvalitetsrapporten er også en del af grundlaget for skolebestyrelsens tilsyn med skolens virksomhed.

På skoleniveau skal elevplanen videreudvikles og forenkles, så den i højere grad opleves som et relevant og brugbart redskab i forhold til at understøtte systematisk løbende evaluering, opfølgning og forbedring af elevernes udbytte af undervisningen, *jf. afsnit 4.3*.

Det samlede dokumentationskrav bliver ikke større, men adgangen til eksisterende data saneres og målrettes brugerne.

4.3. Regelforenklinger

Kommunerne skal have større frihed til at tilrettelægge arbejdet i folkeskolen. Folkeskolen skal i højere grad styres efter få, klare mål og mindre efter regler og pro-

ccedurekrav. Disse regelforenklinger skal bidrage til, at skolerne og kommunerne i højere grad kan prioritere deres tid til elevernes læring.

Ved ændringer af folkeskolelovgivningen gennemføres følgende regelforenklinger:

Præcisering og forenkling af Fælles Mål

Fælles Mål for dansk og matematik præciseres og forenkles inden udgangen af 2013 med henblik på, at de bedre kan anvendes af lærerne i undervisningen, og det er tydeligt for lærere, ledere, forældre, herunder forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen, og elever, hvilke færdigheder, kompetencer og metoder eleverne skal tilegne sig, *jf. afsnit 2.6.*

Enklere styring af timetal

Der gennemføres en forenkling af timestyringsmodellen, *jf. afsnit 2.*

Skolebiblioteksfunktionen

Kravet om, det kun er lærere på skolen, der kan varetage skolebibliotekets funktioner, bortfalder.

Fælles ledelse

De lovgivningsmæssige begrænsninger for, hvornår der kan etableres fælles ledelse af flere folkeskoler og fælles ledelse mellem folkeskoler og dagtilbud/fritidshjem ændres, så små skoler fremover defineres som skoler i landdistrikter eller skoler med normalt ikke over 300 elever.

Der etableres hjemmel til fælles ledelse for ungdomsskoler og folkeskoler.

Bestemmelser om, at overgang til fælles ledelse sker efter indstilling fra skolebestyrelserne samt forældrebestyrelsen for så vidt angår dagtilbud, ophæves. Skolebestyrelserne og forældrebestyrelserne vil fortsat skulle høres forud for beslutning om overgang til fælles ledelse.

Skolebestyrelser – mere fleksible regler

Kommunalbestyrelsen får kompetence til at fastsætte regler for valg af skolebestyrelser.

Kommunalbestyrelsen får endvidere mere frihed til at fastlægge skolebestyrelsernes sammensætning. Det betyder, at der eksempelvis kan tilbydes to pladser i skolebestyrelsen til repræsentanter fra det lokale erhvervs- eller foreningsliv eller fra de lokale ungdomsuddannelser. I herved kan yderligere lokal forankring af folkeskolen og samarbejdet om elevernes overgang til ungdomsuddannelse styrkes. Derudover gives der mulighed, at skolefritidsordningens leder kan deltage i skolebestyrelsens møder uden stemmeret. Forslaget ændrer ikke på, at forældrene fort-

sat skal have flertal og formandskab i skolebestyrelsen, og at både elever og medarbejdere skal være repræsenteret som i dag.

Endelig gives kommunalbestyrelsen mulighed for at træffe beslutning om, at funktionsperioden for forældrevalgte bestyrelsesmedlemmer på overbygningsskoler med mindre end fire klassetrin skal være to år i stedet for fire.

Valgfag – kommunerne skal selv kunne udvikle og godkende valgfag

Der åbnes for, at kommunalbestyrelsen kan godkende, at der tilbydes undervisning i andre fag og ikke kun i praktisk eller kunstnerisk betonede fag. Derved bliver det muligt at tilbyde profillinjer ud fra selvvalgte valgfag, som fx innovationslinjer og naturfagslinjer. Der udarbejdes som led i arbejdet med præciseringen og forenklingen af Fælles Mål et koncept for etableringen af nye valgfag i kommunerne, jf. afsnit 2.7.

Dannelse af pædagogisk råd gøres frivillig

Bestemmelsen ophæves, så dannelse af pædagogisk råd bliver frivilligt for kommunerne, og kommunerne har mulighed for at begrænse eller eventuelt helt afskaffe den afsatte tid til mødevirksomheden og forberedelsen af mødet i det pædagogiske råd, som er afsat i dag.

Dette skal sikre en øget frihed i organiseringen af den kernecopgave, som den løbende pædagogiske udvikling udgør for skolen. Herved får kommunerne frihed til selv at vurdere, hvilke samarbejdsformer som fx årgangsteams, faggrupper eller afdelingsmøder der giver det største pædagogiske og faglige udbytte. Dette forslag ændrer ikke på, at skolens leder stadig skal udøve sin virksomhed i samarbejde med medarbejderne.

Forenkling og videreudvikling af elevplanen

Elevplanen skal videreudvikles, så den i højere grad opleves som et relevant og brugbart redskab i forhold til at understøtte systematisk løbende evaluering, opfølgning og forbedring af elevernes udbytte af undervisningen. Fremtidens elevplan skal bidrage til, at alle elever udfordres, så de bliver så dygtige, de kan, og understøtte en professionel og åben dialog om elevernes faglige niveau og alsidige udvikling mellem elev, lærer og forældre. Der igangsættes derfor et udviklings- og forenklingsarbejde, der skal føre til en elevplan, der er mere relevant og brugbar for lærere, elever og forældre, mere enkel at arbejde med, kan understøttes digitalt, har større fokus på fremadrettede udviklings- og læringsmål frem for kun at være bagudskuende og som skaber større sammenhæng til Fælles Mål.

Erfaringerne fra de igangværende forsøg med elevplaner i regi af udfordringsretten vil blive inddraget i arbejdet, herunder modeller, hvor der fortsat stilles krav om beskrivelse af fx dansk, matematik, engelsk og andre kernefag, og hvor skolen

vurderer, hvad der derudover er væsentligt at medtage i elevplanen ud fra en helhedsvurdering af den enkelte elev.

De relevante parter, herunder Danske Skoleelever, Skole og Forældre og Danmarks Lærerforening, vil blive inddraget i udviklingsarbejdet.

Et konkret forslag til fornyelse af elevplanen vil blive drøftet med aftaleparterne i efteråret 2013 med henblik på en efterfølgende lovændring.

Kvalitetsrapporter i ny version

Der udformes en Kvalitetsrapport version 2.0, som i højere grad kan fungere som et mål- og resultatstyringsværktøj, der kan understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning på kommunalt niveau og fungere som grundlag for lokal dialog og kvalitetsudvikling.

Kvalitetsrapporterne skal udformes, så kommunerne kan anvende dem som ledelsesinformation og som grundlag for fx at udforme resultatkontrakter med skoleledere. Det kommende datavarehus på uddannelsesområdet vil kunne bruges til automatisk at føde ind i de nye kvalitetsrapporter med relevant resultat- og styringsdata, der er udvalgt i samarbejde med bl.a. kommuner og skoleledere.

Erfaringerne fra de igangværende forsøg med kvalitetsrapporter i regi af udfordringsretten vil blive inddraget i arbejdet med kvalitetsrapport version 2.0.

KL, Børne- og Kulturchefforeningen og Skolelederne inddrages i forbindelse med udformningen af Kvalitetsrapporten version 2.0. for at sikre ejerskab og relevans.

Aftaleparterne vil i efteråret 2013 få forelagt et konkret forslag til Kvalitetsrapport version 2.0.

Mere fleksible rammer om klasselærefunktionen

Hver klasse skal forsat have en klasselærer. Skolerne skal dog have frihed til at fastsætte, hvordan organiseringen og ansvaret er placeret for løsningen af opgaven som klasselærer. Det skrives ind i folkeskoleloven, at det påhviler skolelederen at sikre, at opgaven som klasselærer varetages af en lærer eller uddelegeres til flere af klassens lærere eller pædagoger, der er tilknyttet klassen, så der sker en koordinati- on i relation til undervisningen og den samlede faglige og sociale udvikling for klassen og den enkelte elev, og så de særlige opgaver med at få klassen som fælles- skab til at fungere varetages i et samarbejde med eleverne.

Bestemmelsen om, at klasselærerens fag tillægges et antal årlige undervisningsti- mer til varetagelsen af opgaven udgår.

Förenkling og forbedring af afgangsprøver

Der gennemføres et udredningsarbejde af prøverne med henblik på at opnå et bedre og mere effektivt prøvesystem med mere målrettet censur og dermed øget samvær mellem lærer og elev i folkeskolen, *jf. afsnit 2.7.*

Lømpelse af holddannelsesreglerne

Reglen om, at eleverne skal undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden (50 pct.-reglen), ophæves for 4.-10. klassetrin. Der tilføjes en bestemmelse om, at eleverne på 4.-10. klassetrin i væsentligt omfang skal undervises med udgangspunkt i deres stamklasse, og at kravet om undervisning med udgangspunkt i klassen omfatter alle fag bortset fra, hvis brugen af holddannelse er praktisk begrundet (fx med hensyn til idræt eller hvor faglokalernes indretning og størrelse gør det nødvendigt at dele eleverne). Bestemmelsen vil være en videreførelse af den gældende regel om, at eleverne skal undervises med udgangspunkt i deres klasse, men med den ændring, at der ikke længere opstilles en kvantitativ tidsmæssig afgrænsning til mindst halvdelen af undervisningstiden. Bestemmelsen ændrer ikke på, at klassereglen skal ses i forhold til den samlede undervisningstid – og ikke fag for fag. Der vil i lovforslagets bemærkninger indgå retningslinjer for, hvad det nærmere vil sige, at undervisningen i væsentligt omfang skal organiseres og tilrettelægges med udgangspunkt i klassen, herunder at det skal være i alle fag.

Derudover suppleres reglerne for brug af holddannelse på 8.-10. klassetrin med krav om, at holddannelse på baggrund af den løbende evaluering af elevernes faglige niveau tidligst kan ske efter skoleårets begyndelse, og at der jævnlige (forstået som mindst hver 2.-3. måned) foretages en konkret pædagogisk begrundet vurdering af brugen af holddannelse på baggrund af fagligt niveau i forhold til undervisningen af såvel klassen som sådan som den enkelte elev. Dette gøres for at sikre, at der ikke gives adgang til permanent niveaudeling, og at der løbende tages stilling til brugen af holddannelse.

Konkret beslutning om brug af holddannelse, herunder på baggrund af fagligt niveau hver 2.-3. måned, sker under ansvar over for skolens leder og skal være inden for de af skolebestyrelsen fastlagte principper for holddannelse.

Reglerne for 8.-10. klassetrin udvides til også at omfatte 7. klassetrin, så alle klassetrin i udskolingen vil være omfattet af de samme regler.

50 pct.-reglen, som herefter alene gælder i indskolingen, suppleres med en bestemmelse om, at holddannelse af praktiske grunde (fx med hensyn til idræt eller hvor faglokalernes indretning og størrelse gør det nødvendigt at dele eleverne i hold), ikke skal regnes med ved opgørelsen af omfanget af holddannelse i indskolingen.

Der ændres ikke på de gældende regler for brug af holddannelse i børnehaveklassen og på 1.-6. klassetrin udover ud over ophævelsen af 50 pct.-reglen fra og med 4. klasse og muligheden for at undtage praktisk begrundet holddannelse fra 50 pct.-reglen i indskolingen.

Der vil fortsat gælde de centrale regler om, at holddannelse ikke på forhånd må fastlægges for et helt skoleår ad gangen.

Samlet set er der tale om såvel en lempelse som en opstramning – en lempelse i forhold til omfanget af holddannelse på 4.-10. klassetrin, og en opstramning i forhold til betingelserne for brugen af holddannelse på 8.-10. klassetrin i forhold til mulighederne for niveaudeling. I forhold til 7. klassetrin vil der være tale om en lempelse af mulighederne for brug af holddannelse på baggrund af fagligt niveau. Endvidere sker der en lempelse af 50 pct.-reglen i forhold til indskolingen.

Med henblik på at vurdere effekten af forskellige initiativer i reformen gennemføres en række evalueringer, *jf. afsnit 5.1*. Som led heri gennemføres en evaluering af skolernes brug af holddannelse, herunder udviklingen i skolernes brug af holddannelse på baggrund af fagligt niveau og betydningen for elevernes tilknytning til stamklassen. Evalueringen vil have et særskilt fokus på at undersøge, om bestemmelsen om, at eleverne skal undervises med udgangspunkt i deres klasse, følges, og at lempelsen af holddannelsesreglerne ikke medfører store klasser ad bagvejen.

Den ikke fagopdelte undervisning (den understøttende undervisning) vil ikke være omfattet af holddannelsesregler.

4.4. Rådet for Børns Læring

Der er behov for at se børnenes læring fra 0-16 år i en sammenhæng. Dagtilbudene skal stimulere børnenes lyst til at lære, og der skal være en mere glidende overgang mellem dagtilbud og folkeskole.

Der er derfor enighed om, at det nuværende skoleråd udvides med repræsentanter for dagtilbudsområdet og omdøbes til Råd for Børns Læring. Herved samles de børne- og ungdomsinstitutioner, som kommunerne har ansvar for i et samlet råd.

Rådet for Børns Læring skal fortsat være uafhængigt og ledes af et formandskab på fem til syv personer, der skal repræsentere en særlig indsigt i forhold til dagtilbud og folkeskolen.

5. Aftaleparterne og den videre udvikling af rammerne for folkeskolen

5.1. Lovproces og aftaleparterne

Et lovudkast baseret på denne aftale sendes snarest i høring med henblik på senere fremsættelse. Forud herfor har lovforslaget været sendt til godkendelse hos aftaleparterne.

Aftaleparterne er enige om, at folkeskolen efter denne styrkelse af det faglige niveau skal have ro til at fokusere på at få gennemført de mange nye og omfattende ændringer til en styrkelse af folkeskolens faglige niveau. Det betyder, at aftaleparterne i videst muligt omfang vil sikre, at folkeskolen får en pause fra større reformer, så den ikke fortsat år efter år bliver pålagt nye og omfattende regelændringer.

Aftaleparterne følger løbende aftalens implementering, og der vil bl.a. i denne sammenhæng kunne ske ændringer af lovgivningen. Der udarbejdes en implementeringsplan for aftalen, ligesom der udarbejdes en oversigt over aftalens ændringer mv., som sendes til kommuner, skoler mv.

Med henblik på at vurdere effekten af de forskellige initiativer gennemføres evalueringer, som forelægges for aftaleparterne. Ministeriet for Børn og Undervisning vil løbende følge aftalens udmøntning og fremlægge resultaterne for aftaleparterne.

Børne- og undervisningsministeren vil give Folketinget en redegørelse senest 5 år efter lovens ikrafttræden om lovens virkning og eventuelle behov for ændringer.

Børne- og undervisningsministeren vil videreføre det etablerede partnerskab for folkeskolen.

Bilag 1. De nationale resultatmål og opfølgning på de nationale resultatmål

Aftaleparterne vil fastholde og udvikle folkeskolens styrker og faglighed ved at arbejde for følgende tre overordnede nationale mål:

- 1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- 2) Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- 3) Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

De tre nationale mål for folkeskolens udvikling er operationaliseret i følgende klare, enkle og målbare resultatmål.

Mål 1. Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan

Resultatmål 1.1. for mål 1: Mindst 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.

Status: Nedenfor fremgår det, hvor mange elever der i 2012 fik 3 eller derover for hver test i dansk, læsning og matematik:

Dansk, læsning 2. klasse niveau 3, 4 og 5: 76 pct.
 Dansk, læsning 4. klasse niveau 3, 4 og 5: 73 pct.
 Dansk, læsning 6. klasse niveau 3, 4 og 5: 75 pct.
 Dansk, læsning 8. klasse niveau 3, 4 og 5: 77 pct.
 Matematik 3. klasse niveau 3, 4 og 5: 70 pct.
 Matematik 6. klasse niveau 3, 4 og 5: 76 pct.

Baseline vil blive endeligt fastlagt i forbindelse med kriteriebaseret af de nationale test.

Resultatmål 1.2. for mål 1: Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år

Status: I 2012 fik 7 pct. af eleverne i 8. klasse topscoren 5 i de nationale test i læsning, 9 pct. af eleverne i 6. klasse fik topscoren 5 i de nationale test i matematik. Baseline vil blive endeligt fastlagt i forbindelse med kriteriebaseret af de nationale test. Det tilstræbes at fastlægge niveauer, så de svarer til PISA's kategorisering.

Mål 2. Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater

Resultatmål for mål 2: Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik uanset social baggrund skal reduceres år for år.

Status: Fordelt på social baggrund (forældreuddannelse) er andelen af elever, der scorer 1 (data for fritagne elever er ikke bearbejdet og derfor ikke medtaget) i de nationale test over 20 pct. for elever med forældre med kun grundskole eller ukendt uddannelsesbaggrund, mens andelen ligger under 5 pct. for elever med forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse for alle test. Baseline vil blive endeligt fastlagt i forbindelse med kriteriebaseret af de nationale test. Det tilstræbes at fastlægge niveauer, så de svarer til PISA's kategorisering.

Mål 3. Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Resultatmål for mål 3: Elevernes trivsel skal øges.

Status: 80 pct. af de deltagende elever i 0.-3. klasse svarer "ja" til spørgsmålet: "Er du glad for at gå i SFO?" og 76 pct. svarer "ja" til, at de er glade for at gå i skole. For eleverne i 4.-10. klasse svarer 27 pct. "ja, altid" til spørgsmålet "Er du glad for din skole?", mens 65 pct. af eleverne svarer "ja,

for det meste". Resultaterne stammer fra rapporten "Elevens syn på undervisningsmiljøet i grundskolen, Termometertal fra skoleåret 2010-2011", som er udgivet af DCUM. Der vil skulle udvikles en obligatorisk robust målindikator for trivsel med udgangspunkt i bl.a. DCUM's Termometertal.

Resultatmål for elevernes faglige udvikling tager udgangspunkt i de nationale testresultater. Det gør det muligt at belyse det faglige niveau i både indskolingen, på mellemtrinnet og i udskolingen.

Resultatmål vil kunne opgøres på nationalt niveau, kommunalt niveau, skoleniveau og for den enkelte klasse, og vil således være et centralt omdrejningspunkt for den dialog og opfølgning der skal ske på alle niveauer i forhold til udviklingen i elevernes faglige niveau og trivsel.

Resultatmål vil ikke føre til yderligere offentliggørelse af testresultater, da adgangen til data vil være målrettet de enkelte brugergrupper, og adgang til data vil være begrænset til de indikatorer, som er nødvendige for at understøtte kvalitetsudviklingen på det givne niveau.

Som støtte til kommunernes og skolernes arbejde med opfølgning på resultatmål og kvalitetsudvikling stilles der supplerende indikatorer til rådighed for kommunerne, herunder fx hvor stor en andel af skolens elever, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse, og hvor stor en andel af eleverne, der ikke opnår karakteren 2 ved folkeskolens afgangsprøver.

Anvendelse af de nationale test som resultatmål medfører, at der sker en teknisk omlægning af testene inden for rammerne af det eksisterende testsystem, således at testene bliver kriteriebaserede og kan anvendes til at vurdere elevernes kompetenceniveau og progression i forhold til på forhånd fastsatte kriterier i læsning og matematik. Resultatmålet for trivsel medfører, at eksisterende trivselsmålinger videreudvikles og gøres obligatorisk.

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Fremtidens folkeskole starter i 2014

[13.06.2013]

Fremtidens folkeskole bliver til virkelighed allerede fra 2014. Folkeskolerne kan nu begynde at forberede sig på det markante og ambitiøse løft af eleverne, som er resultatet af den meget brede politiske aftale af 7. juni 2013 mellem regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti om Et fagligt løft af folkeskolen.

PRESSEMEDDELELSE

Det faglige løft af folkeskolen indføres i to trin efter enighed mellem aftaltparterne (regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti) og Konservative. De to trin danner grundlag for regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi for 2014.

Aftalen betyder, at alle folkeskolens elever fra skoleåret 2014/2015 får flere timer og en mere varieret skoledag med blandt andet tidligere fremmedsprogundervisning, flere timer i dansk og matematik, mere musik og ny tid til understøttende undervisning i den øvrige del af skoledagen. Lektiehjælp bliver obligatorisk for skolerne at tilbyde, men frivilligt for eleverne at deltage i.

"Det er virkelig godt, at vi nu kan komme i gang med at gennemføre fremtidens folkeskole til gavn for eleverne. Med aftalen ved skolerne, at den nye folkeskole bliver en realitet, når skoleåret begynder efter sommerferien i 2014," siger børne- og undervisningsminister Christine Antorini.

"Langt hovedparten af fremtidens folkeskole træder i kraft allerede fra august 2014 for alle elever i folkeskolen. Det gælder for eksempel engelsk fra 1. klasse, motion og bevægelse hver dag, flere valgfag fra 7. klasse og et tæt lærer-pædagog-samarbejde. Nu kan alle skoler gå i gang med at planlægge den nye skole, og efter næste folketingsvalg vil de sidste elementer, herunder mulighed for lektiehjælp i løbet af skoledagen, være fuldt gennemført," siger Christine Antorini.

Fakta

Trin 1 – Fra august 2014

Med aftalen i dag vil regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative indføre et fagligt løft af folkeskolen ved at fremsætte et lovforslag, der indeholder følgende hovedelementer:

- Lektiehjælp bliver obligatorisk for skolerne at tilbyde, men frivilligt for eleverne at deltage i. Lektiehjælpen placeres om eftermiddagen i ydertimerne.
- Timetallet hæves, så en skoleuge udgør 30 timer i børnehaveklassen til 3. klasse, 33 timer i 4.-6. klasse og 35 timer i 7.-9. klasse. Eleverne vil dog – hvis de fravælger lektiehjælp – kun skulle have en skoleuge på 28 timer i børnehaveklassen til 3. klasse, 30 timer i 4.-6. klasse og 33 timer i 7.-9. klasse. Dette gælder kun i perioden frem til næste folketingsvalg.
- Ny tid til understøttende undervisning.
- Mere idræt, motion og bevægelse svarende til 45 minutter i gennemsnit om dagen.
- Pædagoger og andre medarbejdere med relevante kompetencer vil kunne varetage den understøttende undervisning. I indskoling vil pædagoger også kunne varetage afgrænsede undervisningsopgaver (permanentgørelse og afgrænsning af skolestartforsøgene).
- En række regelforenklinger, der skal øge kommunernes og skolenes frihed og fleksibilitet. For eksempel lempelse af

Kontakt

Lise Borup Krogsgaard
Særlig rådgiver
Departementet
likro4@uvm.dk

Mobil 4127 7039

Kommissorium for § 17, stk. 4 – udvalg om implementering af skolereformen

1. Indledning og baggrund

Der er den 7. juni 2013 indgået en aftale om reform af folkeskolen mellem regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti, der den 13. juni 2013 er delvist tiltrådt af Det Konservative Folkeparti.

Da arbejdet med at forberede reformens implementering involverer tre politiske udvalg og en række eksterne aktører er det vurderingen at opgaven med forberedelse og koordinering af implementeringen hensigtsmæssigt kan placeres i et nedsat særligt paragraf 17.4 udvalg. Ikke mindst set i forhold til den forholdsvis snævre tidshorisont, der er til planlægningen. Samtidig giver denne organisering mulighed for tæt inddragelse af eksterne interessenter og aktører, hvilket vurderes som hensigtsmæssigt og også er blevet formuleret som et politisk ønske.

2. Udvalgets opgaver og sammensætning

Udvalget skal forberede alle sager om skolereformen til politisk beslutning. Udvalget betjenes af den kommunale forvaltning i en intern organisation med en styregruppe og et antal arbejdsgrupper.

Udvalget sammensættes således:

9 fra kommunalbestyrelsen, udpeget efter den d'Hondtske metode, dog således at alle partier repræsenteres - der udpeges en formand blandt disse

1 repræsentant for skolelederne

1 repræsentant for skolebestyrelserne

Lederen af Klub Lyngby

1 repræsentant for kreds 22

1 repræsentant for BUPL

1 repræsentant for FOA/PMF

1 repræsentant for foreningslivet i kommunen

Udvalget kan i sit arbejde inddrage andre aktører og interessenter ad hoc og efter behov.

3. § 17.4 udvalgets opgaver

Udvalgets arbejde skal - udover selve reformaftalen - tage afsæt i nedenstående overordnede principper:

- Der tages udgangspunkt i den indgåede aftale om reform af Folkeskolen og de opstillede nationale mål
- Der tages endvidere udgangspunkt i de lokale strategier og politikker (især den sammenhængende børne- og ungepolitik, skoleudviklingsstrategien, inklusionsstrategien og kulturudviklingsstrategien, idet disse dog skal gives et servicecheck på baggrund af reformen)
- Et helhedssyn på læring gældende hele 0 - 18 års området
- Foreningsliv og musikskole skal tænkes ind i skolen
- Sikre inklusion af både svage og stærke elever – herunder bl.a. talentudvikling
- Kommuneaftalens forudsætninger om lærernes arbejdstid og inddragelse af andre medarbejdergrupper i den understøttende undervisning.

Udvalget skal komme med oplæg til, hvordan de frihedsgrader, som kommunen får i forbindelse med reformen skal håndteres og udmøntes, herunder komme med forslag til, hvordan indhold,

organisering og personalemæssige rammer for arbejdet i en ny skolehverdag kan se ud, når der ikke er centralt fastsatte regler for lærernes arbejdstid og hvor der er muligheder for at anvende andre personalegrupper og bl.a. musikskolen samt det frivillige foreningsliv, andre uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet i hele skolelivet. Udvalget skal således konkret drøfte og komme med forslag til:

- Hvordan kan folkeskolereformen medvirke til et yderligere kvalitetsløft af folkeskolerne i Lyngby-Taarbæk Kommune – som i forvejen har et højt kvalitetsniveau?
- Hvilke konkrete og operationelle fælles mål skal der opstilles for elevernes læring?
- Hvordan skal der følges op på dem – generelt og i forhold til den enkelte elev?
- Hvordan sikres det, at skoledagen bliver organiseret på en måde, så der skabes sammenhæng mellem teori og praktiske aktiviteter i undervisningen og i de understøttende undervisningstimer?
- Hvordan kan de nye timer til bevægelse tænkes ind i skoledagen?
- Hvordan tænkes lektiecafe tilbudt organiseret?
- Afdække muligheder for større samarbejde på tværs af skoler
- Hvilke konsekvenser har reformen for det nuværende SFO- og klubtilbud?
- Hvilke principper bør der fastlægges for varetagelsen af de understøttende undervisningstimer og for hvem der skal varetage dem?
- Hvordan sikres inddragelse af foreningsliv og musikskolen, samt andre eksterne aktører?
- Hvorvidt reformen stiller ændrede krav til skolens indretning og lokaleudnyttelse, idet det dog forudsættes at evt. tiltag sker indenfor den eksisterende økonomiske og fysiske ramme?
- Hvorvidt der i forbindelse med reformen kan gennemføres effektiviseringer som følge af regelændringer, eksempelvis vedr. skolebiblioteker og elevplaner?
- Fagfordelingen med henblik på et nyt bilag til styrelsesvedtægten
- Muligheden for særlige fokusområder i implementeringen med afsæt i de vedtagne strategier og politikker – herunder er der behov for justeringer i disse som følge af reformen?

Den nedsatte administrative organisation udarbejder oplæg til udvalget om punkterne.

4. Økonomi

Reformens finansiering indgår i og fastlægges i forhandlingerne om budget 2014 – 2017. . Det er en forudsætning for den indgåede reformaftale, at den bl.a. skal finansieres ved inddragelse af ressourcer fra SFO og klubber, da disse med den længere skoledag får reduceret deres åbningstid. I den forbindelse skal udvalget i sine drøftelser af reformens implementering have fokus på at der sker en optimal udnyttelse af både de personalemæssige og de fysiske ressourcer på tværs af skole, SFO og klub. Dette forudsætter et stærkere samspil på tværs af eksisterende skole- og institutionsgrænser og på tværs af eksisterende faglige grænser - herunder især mellem lærernes og pædagogernes fagområder.

5. Tidsplan

Udvalget forventes at afslutte sit arbejde primo januar 2014 med fremlæggelse af en samlet afrapportering med anbefalinger til politisk drøftelse og endelig godkendelse i Kommunalbestyrelsen. Der udarbejdes en detaljeret tids- og mødeplan for udvalgets arbejde.

Børne- og Ungdomsudvalget den 22. august 2013

Sag nr. 17

Bilag 1

Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk
Toftebæksvej 8, st.
2800 Kgs. Lyngby
Telefon: 2070 8033
info@ltk-frivilligcenter.dk
www.ltk-frivilligcenter

Statusnotat om Generationernes dag 2013

Arbejdsgruppen for planlægningen af Generationernes Dag 2013 består af Områdeleder Bredebo og Baunehøj, Payman Lou, Områdeleder, Solgården og Virumgård, Kirsten Espenhein, pædagogisk administrativ konsulent fra pædagogik og udvikling, Laila Dreyer Espersen, samt Frivilligcenterleder Line Pinstrup.

Arbejdsgruppen har afholdt 2 møder. Første gang den 25. juni på Møllebo, hvor kommunens institutioner, Seniorrådet, og frivillige foreninger også var inviteret til et indledende idéudviklingsmøde. Der var god opbakning til mødet og rigtig mange gode ideer til aktiviteter blev formuleret. Nogle aktiviteter blev besluttet og andre blev taget tilbage af de enkelte deltagere for nærmere afklaring.

Arbejdsgruppen har afholdt møde igen den 7. august. Alle fornemmer fortsat god opbakning til dagen. Nogle aktiviteter afventer stadig endeligt tilsagn. I løbet af august måned vil programmet blive konkretiseret og der vil helt frem til dagen være mulighed for at udvide med flere og andre aktiviteter. Et foreløbigt program ser således ud:

- Solgården laver aktiviteter med Humlehuset og Virumskole.
- Virumgård laver diverse aktiviteter på dagen.
- Bredebo laver diverse aktiviteter.
- Baunehøj laver diverse aktiviteter (Frivilligkoordinator Henriette Trangberg og Karin Andersen giver snarest besked om de konkrete aktiviteter)
- Lystofteparken - LP tager fat i Liv Jensen og høre om de laver aktiviteter.
- Ældresagen inviterer SFO børn til Petanq konkurrence og træning i baghaven. Afventer bekræftelse.
- Børn fra 3. klasse læser højt for ældre på biblioteket. Afventer bekræftelse.
- Præst Inge Nelson afholder konfirmationsforberedelse på Solgården.
- Pensionister i skolen vender tilbage med konkrete aktiviteter på dagen.
- Lundtofteskolen (9.klasse spiller rundbold med 4. klasse) afventer Laila
- Stavgang på tværs af generationer
- Modeopvisning, afventer Tommy Weddel Lions Club Virum

Med venlig hilsen,
Line Pinstrup Frivilligcenterleder